

รอสีโอ...

กับ_

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ

และ

ทางรอดของไทย

ตามแนวคิดของ...

นายปรีดี พนมยงค์

สุพจน์ ด่านตระกูล

POTATO

กับ

วิกฤตติการณ์ทางเศรษฐกิจ

และ

ทางรอดของไทย

ตามแนวคิดของนายปรีดี พนมยงค์

โดย สุพจน์ ด่านตระกูล

PRIDI-PHOONSUK
ปรีดี - พนมยงค์

www.pridi-phoonsuk.org

ChangeFusion OPENBASE.in.th

เนื้อหาทั้งหมดใน OpenBase ถูกเผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาต Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike
BY NC SA 3.0 Unported License ท่านสามารถนำเนื้อหาทุกชิ้นไปใช้และเผยแพร่ต่อได้ โดยต้องอ้างอิงแหล่งที่มา นำมาแก้ไขเพื่อ
การค้า และต้องใช้สัญญาอนุญาตชนิดเดียวกันเมื่อเผยแพร่งานที่ดัดแปลง เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น

**Potato กับวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ
และทางรอดของไทย
ตามแนวคิดของนายปรีดี พนมยงค์**

โดย

สุพจน์ ด้านตระกูล

แบบปกโดย

ป้อม

จัดพิมพ์โดย สถาบันวิทยาศาสตร์สังคม

126 หมู่ 6 ต.สวนใหญ่ ซ.บุรีรังสรรค์ ถ.พิบูลสงคราม

อนเนื่อง จ.นนทบุรี 11000 โทร. 525-2266

จัดจำหน่ายโดย สำนักพิมพ์สุภาพจิต

14/349-350 หมู่ 10 พระราม 2 บางมด จอมทอง กทม. 10150

โทรศัพท์ 415-6797, 415-6507, 415-2621 โทรสาร 416-7744

ความดีของหนังสือเล่มนี้

ขออุทิศเป็นพุทธบูชา

**แด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า และ
ท่านเมธีทางวิทยาศาสตร์สังคม**

สารบัญ

คำขึ้นต้น	(1)
1. ระบบทุนนิยมสากล	1
2. ระบบทุนนิยมในสยาม	14
3. วิฤติการณ์ทุนนิยม	31
4. IMF. กับทางรอดของไทย	46
ภาคผนวก	67

คำขึ้นต้น

วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองของเราในเวลานี้ เป็นวิกฤติการณ์ที่ไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ ภายใต้ระบบเศรษฐกิจทุนนิยมและระบอบการเมืองประชาธิปไตยโดยนายทุนหรือชนาธิปไตย (ที่ถืออำนาจเงินเป็นใหญ่ ถือเสรีภาพและความเสมอภาคตามกฎหมายเป็นแกนหลัก จึงเปิดโอกาสให้คนมีเงินใช้เสรีภาพอย่างเสรี บ้านเมืองของเราที่ประสบวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจอยู่ในเวลานี้มาจากหลายสาเหตุก็จริง แต่สาเหตุหนึ่งก็เนื่องมาจากการใช้เสรีภาพอย่างเสรีของพวก “มะพร้าวต้นดก ยางคต้นมี (เงิน) ขี้ข้าได้ดี คางคกขึ้นวอ รวมทั้งพวกผู้ดีดินแดงตะแคง ดินเดิน หรือพวก POTATO” (ดังที่ประจักษ์ตัวเองกันอยู่ที่ตลาดนัดคนเคยรวย ซอยทองหล่อ ขณะนี้) และครั้งนี้ไม่ใช่เป็นครั้งแรกที่เราต้องประสบกับวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และก็เช่นเดียวกัน ไม่ใช่ประเทศเราเป็นประเทศแรกที่ประสบกับวิกฤติการณ์เช่นนี้

หากทุกประเทศที่ดำเนินเศรษฐกิจตามแนวทางของระบบทุนนิยม ต่างก็หนีชะตากรรมวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจเช่นนี้ไปไม่พ้น ทุกประเทศทุนนิยม โดยเฉพาะประเทศทุนนิยมยักษ์ใหญ่อย่างอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ต่างก็ได้ประสบกับวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจมาแล้วซ้ำแล้วซ้ำเล่ากันมาแล้วทั้งนั้น นักบ่างเบาบ้าง ตามพื้นฐานทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ และนับวันจะ

(2)

ถึยั้งขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้น ตามกฎธรรมชาติของสิ่ง (ระบบทุนนิยม) ที่กำลังจะพบจุดจบ

จากการที่วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจภายใต้ระบบทุนนิยมเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกเป็นปรกติเช่นนี้ นักเศรษฐศาสตร์ทุนนิยมได้อธิบายปรากฏการณ์เช่นนี้เป็นการปลุกปลอบใจตัวเองและพิทักษ์ระบบทุนนิยมให้เป็นความหวังของสังคมและดำรงอยู่ต่อไปอย่างเป็นรูปธรรมว่า

“การขึ้นลงหรือเฟื่องฟูถดถอยของเศรษฐกิจนั้นเป็นไปอย่างเข้มนาฬิกาหมุนรอบหน้าปัด คือมีขึ้นมีลง โดยเริ่มต้นหมุนจากเลข 6 ขึ้นไปสู่เลข 7-8-9-10-11 ตามลำดับ เปรียบเทียบกับเศรษฐกิจขาขึ้น หมายถึงความเจริญเฟื่องฟูทางเศรษฐกิจและจะเฟื่องฟูสูงสุด เปรียบเทียบกับเข้มนาฬิกาที่หมุนถึงเลข 12

ก็เช่นเดียวกับเข้มนาฬิกาเมื่อหมุนถึงเลข 12 แล้ว ก็จะหมุนลงไปสู่เลข 1-2-3-4-5 เปรียบเทียบกับเศรษฐกิจเมื่อเฟื่องฟูสูงสุดแล้วก็จะถดถอยไปตามลำดับ 1-2-3 ฯลฯ เรียกว่าเศรษฐกิจขาลง และลงถึงที่สุดที่เรียกว่าวิกฤติการณ์ดังที่ประเทศเรากำลังประสบอยู่ในเวลานี้ เปรียบเสมือนเข้มนาฬิกาที่หมุนถึงเลข 6

แต่ในเวลาไม่ช้าไม่นาน อาจเป็นเวลา 2-3 ปีข้างหน้าหรืออาจช้าเร็วกว่านี้ก็ได้ เศรษฐกิจก็จะกลับเฟื่องฟูขึ้นมาอีก เช่นเดียวกับเข้มนาฬิกาที่หมุนรอบหน้าปัด เมื่อหมุนถึงเลข 6 แล้ว ก็จะหมุนขึ้นไปสู่เลข 7-8-9-10-11-12 ตามลำดับ

การหมุนของเข้มนาฬิกาการรอบหน้าปัดฉันทิด

การขึ้นลงหรือเฟื่องฟูถดถอยของเศรษฐกิจก็ฉันทันนั้น
เป็นวัฏจักรอยู่เช่นนี้”

นี่คือคำอธิบายของนักเศรษฐศาสตร์ทุนนิยม และนี่คือโลกของสังคมนิยม ซึ่งไม่ผิดอะไรกับโลกของคนบ้าที่มีหัวเราะแล้วก็ร้องไห้ ร้องไห้แล้วก็หัวเราะ

ใช่, ในระบบเศรษฐกิจทุนนิยม เศรษฐกิจมีโอกาสรุ่งเรืองและถดถอย เป็นวัฏจักรเช่นนั้นจริงๆ และก็เพราะเป็นเช่นนั้นนั่นเอง จึงได้เพิ่มปริมาณคนยากคนจนและผู้รับเคราะห์กรรมจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจแต่ละครั้งให้เพิ่มทวีมากยิ่งขึ้นแบบก้าวกระโดด และในที่สุดก็จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งรูปแบบและเนื้อหาของระบบเศรษฐกิจเก่า ไปสู่รูปแบบและเนื้อหาของระบบเศรษฐกิจใหม่และสังคมใหม่ ที่หลุดพ้นจากทฤษฎีเข็มนาฬิกาหมุนรอบหน้าปัดของระบบทุนนิยม

ซึ่งก็เป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ที่ว่า จากการเปลี่ยนแปลงทางปริมาณ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางคุณภาพ อันเป็นกฎธรรมชาติที่ไม่มีอำนาจใดยับยั้งและเปลี่ยนแปลงได้

ท่านเมธีทางวิทยาศาสตร์สังคมจึงได้กล่าวไว้อย่างถูกต้องว่า สังคมใหม่หรือระบบใหม่ที่จะสืบต่อจากระบบทุนนิยมนั้น ไม่ได้มีใครประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ หากแต่คลอดออกมาจากครรภ์ของระบบทุนนิยมนั่นเอง

ดังนั้นนักปฏิวัติจึงเป็นแต่เพียงหมอบำบัด และหมอบำบัดที่ดีต้องประทับประคองครรภ์เพื่อให้ทารกน้อยคลอดออกมาอย่างเรียบร้อยที่สุด และให้แม่เสียเลือดน้อยที่สุด

วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าเป็นสัญญาณบอกให้รู้ว่า คำพยากรณ์ของท่านเมธีทางวิทยาศาสตร์

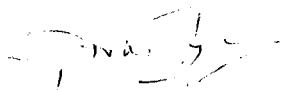
(4)

สังคมที่บอกว่าระบบทุนนิยมกำลังจุดหลุมฝังศพตัวเอง กำลังจะกลายเป็นความจริง และระบบใหม่ที่ก้าวหน้ากว่าจะเข้ามาแทนที่อย่างแน่นอน

เช่นเดียวกับระบบศักดินาที่ก้าวหน้ากว่าเข้ามาแทนที่ระบบทาส และระบบทุนนิยมที่ก้าวหน้ากว่าเข้ามาแทนที่ระบบศักดินา ดังที่เป็นมาในประวัติศาสตร์วิวัฒนาการของสังคม

แต่เมื่อถึงวันนี้ ระบบทุนนิยมที่ในประวัติศาสตร์เคยก้าวหน้ากว่าระบบศักดินานั้น ได้กลายเป็นระบบที่ล้าหลังไปแล้ว ไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาสังคมได้อีกต่อไป ระบบทุนนิยมจึงต้องลงหลุมฝังศพไปเช่นเดียวกับระบบทาสและระบบศักดินาที่ลงหลุมฝังศพไปแล้ว และระบบใหม่ที่ก้าวหน้ากว่าจะเข้ามาแทนที่ระบบทุนนิยมต่อไป และทำไมระบบทุนนิยมจึงแก้ไขปัญหาสังคมไม่ได้ และต้องลงหลุมฝังศพ พลิกอ่านหน้าต่อๆ ไปก็จะรู้เองครับ

ขอได้รับความขอบคุณ

(สุพจน์ ด่านตระกูล)

มกราคม 2541

1

ระบบทุนนิยมสากล

คงกล่าวแล้วในคำขึ้นต้นว่าวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองของเราเวลานี้ เป็นปรกติของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่ไม่มีทางหลีกเลี่ยง และเพื่อความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจทุนนิยม จึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องพูดถึงความเป็นมา เป็นอยู่ และเป็นไปของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมพอเป็นสังเขป ก่อนที่จะพูดถึงวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในบ้านเราโดยตรงในตอนต่อไป เพราะระบบเศรษฐกิจในบ้านเราก็คือระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ที่เกี่ยวเนื่องหรือผูกพันอยู่กับระบบทุนนิยมสากล

ดังนั้นการพูดถึงระบบเศรษฐกิจทุนนิยมสากลหรือทุนนิยมโดยทั่วไป ในด้านหนึ่งก็คือการพูดถึงความเคลื่อนไหวของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมในประเทศไทยเรานั้นเอง เพียงแต่ไม่ได้ชี้ว่าเป็นรูปธรรม

ยุคทุนนิยมที่เข้ามาแทนที่ยุคศักดินา ตามกฎวิวัฒนาการของสังคมนั้น เริ่มต้นขึ้นด้วยการปฏิวัติ ทั้งในทางเศรษฐกิจและในทางการเมือง

ในทางเศรษฐกิจเริ่มต้นด้วยการปฏิวัติทางอุตสาหกรรม โดยมนุษย์เรารู้จักค้นคิดประดิษฐ์เครื่องจักรไอน้ำในวาระแรกและเครื่องจักรไฟฟ้าในเวลาต่อมา

ในทางการเมือง เริ่มต้นด้วยการปฏิวัติประชาธิปไตย
กวมพี (นายทุน) ในประเทศอังกฤษ โดยพวกชนชั้นกวมพีได้เข้า
ยึดอำนาจพวกผู้ปกครองศักดินาด้วยการใช้กำลังอาวุธ การปฏิวัติ
ของพวกกวมพีหรือปฏิวัติประชาธิปไตยกวมพี (นายทุน) ใน
ประเทศอังกฤษ เกิดขึ้นก่อนประเทศใดๆ เป็นเวลาช้านาน

การต่อสู้อย่างไม่ขาดสายของพวกชนชั้นกวมพี ต่อ
ระบบการเก็บภาษีและการจำกัดสิทธิต่างๆ ที่ชนชั้นปกครอง
ศักดินาได้ปฏิบัติต่อพวกเขานั้น ได้บรรลุถึงจุดระเบิดอย่างแรงใน
กลางคริสต์ศตวรรษที่ 17 เนื่องด้วยข้อจำกัดต่างๆ นั้น เป็นการ
เหนี่ยวรั้งขัดขวางการขยายตัวของการผลิตแบบทุนนิยม

ในขั้นต้นพวกกวมพีได้พยายามปลดปล่อยการกดขี่
โดยวิธีการสงบ พวกเขาได้ทำคำร้องทุกข์ถวายฎีกาต่อพระเจ้า
แผ่นดิน โดยแสดงไว้ในคำร้องทุกข์ว่า พวกเขาปฏิเสธการเสียภาษี
และปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามข้อบังคับอื่นๆ ที่เขาเห็นว่าไม่เป็นธรรม
ต่อพวกเขา

แต่วิธีการร้องทุกข์ดังกล่าวนั้น หาอำนวยความสะดวกสำเร็จ
ที่เป็นแก่นสารอันใดไม่

ดังนั้น พวกกวมพีจึงจำต้องหันเข้าหาวิธีการใช้กำลัง
เผชิญกำลัง และจำต้องปลุกเร้าประชาชนให้ขัดขึ้นกับกษัตริย์ ขัด
ขึ้นต่อการเก็บภาษีโดยพลการ และการจำกัดสิทธิในการค้าขาย
ขัดขึ้นต่อการจับกุมและลงโทษ ซึ่งตุลาการของกษัตริย์เป็นผู้ลงโทษ
พวกกวมพีได้ใช้ความพยายามทุกอย่างในอันที่จะทำลายเครื่อง
กีดขวางต่างๆ ของศักดินาต่อระบบทุนนิยมที่เพิ่งแตกหน่ออ่อน

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ พวกกวมพีจำต้องดำเนินการ

รวบรวมกำลังเพื่อการปฏิวัติโดยใช้กำลังอาวุธ จำต้องนำประชาชนให้จับอาวุธขึ้นขัดขืนกับกษัตริย์และระบบการกดขี่ที่มีอยู่ในเวลานั้น จำต้องทำให้ผู้ปกครองต้องปราชัยโดยวิธีการทางทหาร

ต่อเมื่อได้จัดการให้ชนชั้นสูงที่ถืออำนาจปกครองอยู่ในเวลานั้นต้องปราชัยลงไปแล้ว จึงจะเป็นการอยู่ในวิสัยที่ชนชั้นกฏมพีจะได้เปลี่ยนฐานะไปเป็นชนชั้นปกครอง และจึงจะสามารถทำลายเครื่องกีดขวางต่าง ๆ ที่ระบบศักดินาได้ตั้งต้งไว้ อันเป็นการขัดขวางการคลี่คลายขยายตัวของเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

เป็นความจริงอย่างถ่องแท้ตามที่ประวัติศาสตร์แทบทั้งหมดได้บันทึกไว้ว่า การปฏิวัติของพวกกฏมพีในประเทศอังกฤษเป็นการต่อสู้กับกษัตริย์ชาลส์ที่ 1 ผู้มากด้วยเล่ห์และฝักใฝ่ในลัทธิศาสนาโรมันคาทอลิก ส่วนนายพลครอมเวลล์ผู้นำฝ่ายปฏิวัติ เป็นผู้มีอุดมการณ์อันสูงส่ง

การต่อสู้ปฏิวัติระหว่างพวกกฏมพีภายใต้การนำของนายพลครอมเวลล์กับพระเจ้าชาลส์ที่ 1 กษัตริย์อังกฤษในเวลานั้น นักประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ซึ่งมีทรรศนะจิตนิยม ได้บันทึกการต่อสู้ครั้งนั้นไว้ในทำนองเป็นการต่อสู้ทางนามธรรม คือเป็นการต่อสู้ทางศาสนาและศีลธรรม โดยชี้ให้เห็นว่ากษัตริย์ชาลส์ ที่ 1 ซึ่งปกครองอย่างกดขี่และเจ้าเล่ห์เจ้ากล เป็นผู้ศรัทธาในลัทธิศาสนาโรมันคาทอลิก ส่วนนายพลครอมเวลล์ผู้นำปฏิวัติ เป็นผู้ต่อต้านโรมันคาทอลิก

แต่นักประวัติศาสตร์ที่มีทรรศนะวัตถุนิยมกลับมองเห็นว่า การต่อสู้ระหว่างครอมเวลล์กับกษัตริย์ชาลส์ที่ 1 นั้น เป็นการต่อสู้ของระบบทุนนิยมที่ก้าวหน้ากว่ากับระบบศักดินาที่ล้าหลัง

อันเป็นวิวัฒนาการของสังคมที่ต้องเป็นไปเช่นนั้น หาใช่เป็นการต่อสู้ในปัญหาศีลธรรมและศาสนาระหว่างครอมเวลล์กับกษัตริย์ชาลส์ที่ 1 อย่างที่นักประวัติศาสตร์ฝ่ายจิตนิยมเข้าใจแต่ประการใดไม่ และความจริงก็เป็นเช่นนั้น เพราะว่าภายหลังการปฏิวัติ ระบบศักดินาจำต้องเปิดทางให้กับระบบทุนนิยมมากยิ่งขึ้นๆ ตามลำดับ จนถึงกับให้มีส่วนเข้าร่วมในการควบคุมรัฐ ในปี ค.ศ. 1689

เนื่องด้วยการปฏิวัติของพวกก๊กฎุมพีในประเทศอังกฤษ เป็นการปฏิวัติในระยะเริ่มต้น ชัยชนะของพวกก๊กฎุมพีจึงยังไม่เป็นชัยชนะเด็ดขาดสิ้นเชิง ผลจากการปฏิวัติครั้งนี้ ถึงแม้ว่าความสัมพัทธ์รูปศักดินาที่มีมาดั้งเดิมจะถูกทำลายลงเป็นอันมากแล้วก็ดี แต่หากชนชั้นเจ้าที่ดิน รวมทั้งชนชั้นคหบดีที่มั่งคั่ง ที่ได้ย้ายหลักแหล่งออกจากในเมืองสู่ชนบท ซึ่งส่วนใหญ่ยังดำรงฐานะอยู่เช่นเดิม และชนชั้นเจ้าที่ดินนั้นนอกจากจะยังดำรงฐานะอยู่เช่นเดิมแล้ว ยังได้ขยายตัวออกไปเป็นชนชั้นนายทุนเจ้าที่ดิน ที่เรียกว่าแลนดลอร์ด (Land Lord)

เมื่อพวกก๊กฎุมพีได้มีส่วนเข้าควบคุมรัฐแล้ว การเศรษฐกิจแบบทุนนิยมก็เริ่มแผ่ปกคลุมไปทั่วทุกแห่ง และพร้อมกับการเติบโตของการผลิตแบบทุนนิยม การขัดกันทางสัมพัทธ์แบบศักดินาก็ได้ติดตามมา

กล่าวคือในการผลิตแบบใหม่นั้น ทุนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในทางปฏิบัติ ซึ่งในระบบศักดินาไม่ได้ถือเช่นนั้น เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเกิดการปะทะกันระหว่างความคิดต่างๆ ที่กำเนิดขึ้นมาจากระบบเศรษฐกิจสองรูปแบบนั้น

เป็นต้นว่าความคิดที่อุบัติขึ้นจากระบบเศรษฐกิจ

ทุนนิยม ไม่รับนับถือความคิดแบบขลังในเรื่องเทวสิทธิ์ของกษัตริย์ (Divine Right) แต่ถือคติว่า “จะเก็บภาษีจากราษฎร โดยราษฎรไม่รู้ไม่เห็นไม่ได้” (*No Taxation without representation*) ความคิดแบบใหม่ต้องการสิทธิในการค้าขายเสรี และต้องการจินตภาพ (Conception) ทางศาสนาอันใหม่ ซึ่งเทิดทูนสิทธิของเอกชนยิ่งขึ้น และลดอำนาจควบคุมของส่วนกลางลงมา

อย่างไรก็ดี พฤติการณ์ที่แสดงออกประหนึ่งว่าพวกอิสลามหรือกมุทได้ต่อสู้อย่างยอมพลีชีวิต เพื่อสิทธิและแบบทางศาสนาอันเป็นเรื่องนามธรรมนั้น แท้ที่จริงแล้วเป็นการต่อสู้ระหว่างสองรูปแบบเศรษฐกิจ คือรูปแบบเศรษฐกิจระบบทุนนิยมที่เติบโตขึ้นมา กับรูปแบบเศรษฐกิจระบบศักดินาที่กำลังจะจากไป ส่วนการปะทะกันในทางความคิดนั้นเป็นแต่เหตุชั้นรองลงมา

เครื่องมืออันศักดิ์สิทธิ์อีกอย่างหนึ่งของพวกกมุทในการโค่นล้มระบบศักดินา คือคำขวัญที่ว่า *เสรีภาพ* ที่ถูกจำกัดในระบบศักดินาซึ่งยังความชื่นชมยินดีให้กับพวกไพร่พลเกลทั้งหลาย จึงได้เข้าร่วมและสนับสนุนการปฏิวัติของพวกกมุทอย่างถึงที่สุด แต่เสรีภาพที่พวกกมุทอ้างถึงนั้น ที่แท้จริงแล้วคือเสรีภาพของสุนัขจิ้งจอกในเล้าไก่ คือเสรีภาพที่มีใครยาวสาวได้สาวเอา คือเสรีภาพที่จะตกงานและเสรีภาพที่จะอดตาย และเพื่อรักษาระบบเศรษฐกิจทุนนิยมให้ดำรงอยู่คู่ฟ้าดิน ในปัจจุบันพวกนายทุนซุกรสิทธิมนุษยชน ขึ้นมาโบกสะบัด ดังที่จักรวรรดินิยมอเมริกาเทียวกล่าวหานานาประเทศที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อระบบทุนนิยมขั้นสูงสุด คือจักรวรรดินิยมหรือทุนข้ามชาติว่าละเมิดสิทธิมนุษยชน

อย่างไรก็ดี ทุนมิได้คงอยู่ในระดับดังที่เป็นอยู่ในสมัย

ของการสะสมทุนในยุคโบราณที่ได้มาโดยการปล้นสะดม และใช้อำนาจบาตรใหญ่ข่มเหงรังแก แต่ได้เพิ่มทวีมากขึ้นอย่างมหาศาลทั้งในรูปของดอกเบี้ย ค่าเช่า และการซื้อขาย โดยเฉพาะจากการซื้อขายแรงงาน

กล่าวคือ โดยการที่นายจ้างใช้ให้คนงานทำงานมาก ชั่วโมงเกินกว่าความจำเป็นที่คนงานจะต้องทำเพื่อการดำรงชีพ แล้วนายจ้างก็อุบเอามูลค่าที่คนงานได้ใช้เวลาทำงานเกินไปจากส่วนอันจำเป็นแก่การดำรงชีพนั้นไปเป็นของเขาเอง มูลค่าที่เกิดจากแรงงานส่วนนี้เรียกทางวิชาการว่า “มูลค่าส่วนเกิน” (*Surplus Value*)

เจ้าของโรงงานหรือนายทุน ได้ใช้ส่วนหนึ่งของมูลค่าส่วนเกินที่คนงานทั้งหมดได้ผลิต เป็นค่าครองชีพอันฟุ่มเฟือยสุขสำราญของเขา และใช้ส่วนที่เหลือเป็นทุนก้อนใหญ่ผนวกเข้ากับทุนเดิมขยายกิจการออกไป มีคนงานรับจ้างทำงานมากขึ้น และคนงานจำนวนมากขึ้นก็จะผลิต “มูลค่าส่วนเกิน” ให้แก่นายทุนมากขึ้น ซึ่งนายทุนก็จะนำไปแสพย์สุขได้มากขึ้นและเพิ่มพูนกองทุนของเขาให้ทวีทวีมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ทุนนั้นจะได้รับการสะสมพอกพูนมากขึ้นไม่มีที่สิ้นสุด (ในระหว่างนั้นนายทุนก็ต้องเผชิญกับกฎทางสังคมและเศรษฐกิจอีกแบบหนึ่งที่จะปรากฏขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในทางไกลแล้วอุปสรรคอันสำคัญยิ่งอยู่ที่การต่อสู้ทางชนชั้น ซึ่งจะสำแดงตนออกมาชัดเจนไขว่ไขว่ของนายทุนเป็นครั้งคราว และในที่สุดก็จะถึงแก่เข้าระงับเสียสิ้นเชิงโดยเข้ายุติการผลิตแบบทุนนิยมเสียทีเดียว) แต่ทว่ายังมีอุปสรรคอีกมากประการ ที่จะยังให้การคลี่คลายของระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ไม่สามารถดำเนินไป

โดยราบรื่น และอุปสรรคเหล่านั้นก็บังเกิดขึ้นจากธรรมชาติของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมนั่นเอง

วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่บังเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวนั้นจะเป็นสิ่งที่กีดกันการขยายตัวของทุน ทั้งยังนำไปสู่การทำลายบางส่วนของกองทุนที่ได้สะสมพอกพูนไว้ในอดีตอีกด้วย

ในเบื้องต้นจะเกิดผลิตผลท่วมท้นตลาด ครั้นแล้วก็จะจัดการลดการผลิตลงมา ในการนั้นจะต้องปลดคนงานจำนวนมาก การไถ่ถอนของคนงานจำนวนมาก ย่อมหมายความว่าขาดกำลังซื้อไปจำนวนหนึ่ง เมื่อเป็นเช่นนั้นโรงงานต่างๆ ก็จะต้องชะลอการผลิตลงมาอีก โรงงานใหม่ๆ ย่อมเกิดขึ้นมาไม่ได้ ยิ่งกว่านั้นโรงงานบางแห่งถูกปิดตาย ทั้งที่พวกคนงานไถ่ถอนทำและครอบครองของเขาต้องทนทุกข์จากความหิวโหยและเจ็บป่วย พวกนายทุนได้ช่วยกันจัดโลกมนุษย์ให้เหมือนกับโลกของคนบ้า

ก็เหมือนกับเรื่องที่เล่าขานกันในอังกฤษ เรื่องกรรมกรเหมืองถ่านหินพ่อลูกอ่อนที่ตกงานเพราะถ่านหินล้นตลาด ลูกนั่งตัวสั่นด้วยความหนาวอยู่หน้าเตาผิงที่ไม่ได้ติดไฟ และถามพ่อว่าทำไมพ่อไม่ซื้อถ่านหินมาใส่เตาผิง

พ่อตอบว่า “ไม่มีเงิน”

ลูกถามต่อไปว่า “ทำไมจึงไม่มีเงิน”

พ่อตอบว่า “เพราะพ่อตกงาน”

ลูกถามว่า “ทำไมจึงตกงาน”

พ่อตอบว่า “เพราะเหมืองปิด”

ลูกถามว่า “ทำไมเหมืองจึงปิด”

พ่อตอบว่า “เพราะถ่านหินล้นตลาด”

ในเมืองไทยเมื่อไม่กี่ปีมานี้ก็เคยมีข้าวเกรียวกราวที่พ่อค้าสัตว์ปีกรายใหญ่เคยนำลูกไก่จำนวนหมื่นไปทิ้งทะเล เพื่อรักษาระดับราคาเนื้อไก่ และก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 โรงไฟฟ้าวัดเลียบก็เคยนำข้าวเปลือกไปเป็นเชื้อเพลิงแทนถ่าน เพื่อรักษาระดับราคาข้าวตามนโยบายของรัฐบาลขณะนั้น

ครั้นเมื่อสินค้าที่คั่งค้างอยู่ได้ถูกบริโภคไปหมดหรือถูกทำลายไปหมดแล้ว ก็เริ่มต้นการผลิตกันใหม่อย่างตึกถัก และแล้วก็จะบ่ยหน้าไปสู่การขายตัวของการผลิตอันไม่มีขอบเขตดังเช่นที่เคยเป็นมานั้นอีก จนกระทั่งบรรลุถึงขีดของภาวะผลิตผลล้นตลาดอีกครั้งหนึ่ง วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจก็เกิดขึ้นอีก และนี่คือธรรมชาติของระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ที่มีความเป็นปรกติอยู่เช่นนั้น คือขึ้นแล้วก็ลง ลงแล้วก็ขึ้น เช่นเดียวกับเข็มนาฬิกาหมุนรอบหน้าปัด

อะไรเป็นสาเหตุของวิกฤติทางเศรษฐกิจเหล่านี้ ?

ท่านเมธีทางวิทยาศาสตร์สังคมตอบว่า สาเหตุมีมาแต่กฎการผลิตของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมนั่นเอง ซึ่งมีอยู่ว่ากองทุนทุกกองหรือนายทุนทุกคนภายใต้ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ต่างก็พยายามจะเบ่งตัวออกไป คือพยายามจะกอบโกยกำไรให้มากขึ้น และเพราะฉะนั้นจึงต้องพยายามขยายการผลิตและผลิตผลให้มากขึ้น เพื่อสะสมทุนมากขึ้น และการสะสมทุนมากขึ้นการผลิตก็ยังเบ่งตัวมากขึ้น

✧ แต่ในเวลาเดียวกันนั้น ยิ่งสะสมทุนได้มากขึ้น ความต้องการกำลังงานคือแรงงานจากคนงานกลับลดน้อยลง เพราะเหตุใช้เครื่องจักรเข้ามาแทนคนงาน หรือนัยหนึ่งทุนมากขึ้น ผลิตผล

มากขึ้น และค่าจ้างลดลง เมื่อรายได้ของคณงานน้อยลง ความต้องการในผลิตผลก็จะน้อยลงด้วย

อนึ่ง การลดลงของค่าจ้างแรงงานนั้น ไม่จำเป็นจะต้องหมายถึงการลดอย่างแท้จริงของค่าจ้างทั้งหมด โดยปรกติวิกฤติทางเศรษฐกิจเกิดจากการลดลงของค่าจ้างที่ได้ลดลงตามส่วนสัมพันธ์กับจำนวนผลิตผล กล่าวคือค่าจ้างทั้งหมดตามความเป็นจริงอาจสูงขึ้นในเวลาที่การผลิตได้เป็นไปอย่างท่วมท้น แต่ส่วนที่เพิ่มขึ้นของค่าจ้างนั้นน้อยกว่าส่วนที่เพิ่มขึ้นของผลผลิต ดังนั้นความต้องการจึงตกต่ำลงมาจากระดับของจำนวนผลิตผล

ความไม่ได้ส่วนสัดระหว่างการขยายตัวของทุน และการหดตัวลงตามส่วนแห่งความต้องการของคณงานในผลิตผลอันเพิ่มขึ้นมานั้น เป็นเหตุแท้จริงของวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจของระบบทุนนิยมที่ดำเนินไปอย่างปรกติ

คือหมายความว่าผลิตผลมากขึ้น แต่ความต้องการของคณงานหรือฝ่ายผู้ซื้อน้อยลง เพราะไม่มีกำลังจะซื้อ ทั้งๆ ที่อยากจะซื้อหรือมีความจำเป็นที่จะต้องซื้อแต่ก็ซื้อไม่ได้ เพราะไม่มีเงิน ดังกรณีบ้านจัดสรรในกรุงเทพฯ ขณะนี้ รวมทั้งคอนโด อาคารพาณิชย์ อพาร์ทเมนต์และสำนักงานที่ขายไม่ออก ปล่อยให้ว่างอยู่นับจำนวนนวนหมื่นๆ หน่วย อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจอยู่ในเวลานี้

แต่ในขณะเดียวกันก็มีคณงานในกรุงเทพฯ นับจำนวนหมื่นครอบครัว ที่จำต้องชุกห้วนนอนอยู่ตามสลัมและใต้สะพาน เพราะไม่มีเงินที่จะไปซื้อบ้านจัดสรรเหล่านั้น

บ้านว่างเป็นหมื่นๆ หน่วย

แต่คนกลับไม่มีที่ซุกหัวนอนเป็นหมื่นๆ ครอบครัว
 นี่มันอะไรกัน ถ้าไม่ใช่สังคมคนบ้า และที่เป็นสังคม
 คนบ้ากันเช่นนี้ ก็เพราะระบบทุนนิยมนั่นเอง หาใช่เป็นเพราะนาย
 ทุนคนใดคนหนึ่งไม่ เศรษฐกิจในระบบทุนนิยมมันก็เป็นเช่นนี้แหละ
 พัฒนาการของเศรษฐกิจระบบทุนนิยม ได้พัฒนามา
 เป็นขั้นตอน เริ่มจากทุนนิยมเสรีซึ่งเป็นยุคของการผลิตสินค้าโดย
 ตรง นายทุนหรือผู้ผลิตคำนึงแต่อย่างเดียวว่าขอให้สินค้าที่ตน
 ผลิตขึ้นนั้นขายได้ก็แล้วกัน และเมื่อสินค้าจำพวกหนึ่งขายดีมีกำไร
 นายทุนอื่นๆ ก็จะตามกันมาผลิตสินค้าจำพวกนั้น เพราะจุดหมาย
 ของการผลิตสินค้าอยู่ที่กำไร

จากการโยกย้ายทุนอย่างเสรี จึงในที่สุดมีแต่จะทำให้
 กำไรจากการผลิตสินค้าจำพวกนั้นๆ มีทางที่จะถัวเฉลี่ยเท่ากัน ยังมี
 การผลิตเพิ่มเท่าใด อัตราส่วนถัวเฉลี่ยกำไรก็โน้มเอียงไปในทางลด
 น้อยลงเท่านั้น จนถึงทำให้สินค้าล้นตลาดขายไม่ออกและล้มละลาย
 ดังที่นักจัดสรรที่ดินทั้งหลายในบ้านเรากำลังประสบชะตากรรมอยู่
 ในขณะนี้

แต่ธรรมดาทุนนั้น เมื่อผลิตสินค้าขึ้นมาแล้ว ก็
 ย่อมจะหวังกำไร ไม่มีวันเสียละที่เขาจะล้มละลายง่าย ๆ ดังนั้น เพื่อ
 ประกันอัตรากำไรขั้นสูงสุดของตนไว้ เขาก็จะทำสองทาง

ทางหนึ่ง พยายามลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง จะโดย
 ลดค่าแรงคนงานหรือลดคุณภาพของสินค้า

อีกทางหนึ่ง แกล้งคู่แข่งให้พินาศไป ด้วยกองทุนที่
 มากกว่า จึงสามารถลดราคาสินค้าสู้กับคู่แข่ง จนคู่แข่งที่มีทุนน้อย
 กว่าต้องพินาศไป หรือไม่นั้นก็ดูดกินคู่แข่งจนหมดสภาพหรือบีบ

บังคับให้คู่แข่งที่กองทุนน้อยกว่าจำต้องประนีประนอมเข้าร่วมกับกองทุนใหญ่กว่าและกลายเป็น**ทุนผูกขาด** ทำการผูกขาดการผลิตภายในประเทศ

โดยที่**ทุนอุตสาหกรรม**ต้องพึ่งพิงอยู่กับ**ทุนการเงิน** คือธนาคารหรือสถาบันการเงิน จึงทำให้**สถาบันการเงิน**มีอิทธิพลเหนือ**ทุนอุตสาหกรรม** พัฒนาการของระบบ**ทุนนิยม**ในขั้นต่อมา จึงเป็นการรวม**ทุนอุตสาหกรรม**กับ**ทุนการเงิน**หรือ**ธนาคาร**เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็น**คณาธิปไตย** มีอำนาจยิ่งใหญ่ทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง และพัฒนาการของระบบ**ทุนนิยม**ต่อไปก็คือ**ลงทุนออกนอกประเทศ** หรือที่เรารู้จักกันในปัจจุบันนี้ว่า**ทุนข้ามชาติ** แต่ในทางวิชาการเรียกว่า**ทุนจักรวรรดินิยม**หรือ**จักรวรรดินิยม**

ในปัจจุบันนี้ประเทศ**ทุนนิยม**ที่ใหญ่ที่สุดในโลกคือ**สหรัฐอเมริกา** และพัฒนาการของระบบ**ทุนนิยม**ใน**สหรัฐอเมริกา** ก็เป็นดังที่กล่าวมานี้ คือเริ่มจาก**ทุนนิยมเสรี**ไปสู่**ทุนนิยมผูกขาด** ไปสู่การรวม**ทุนระหว่างทุนอุตสาหกรรม**กับ**ทุนการเงิน**หรือ**ธนาคาร**เป็น**คณาธิปไตย** ไปสู่การ**ลงทุนออกนอกประเทศ** และในที่สุดก็นำไปสู่การ**ผูกขาดระหว่างประเทศ**และการแบ่งโลกของ**จักรวรรดินิยม** ดังที่พวก G7 กำลังดำเนินกันอยู่ในเวลานี้

ทุนข้ามชาติหรือ**ทุนจักรวรรดินิยมอเมริกา**ที่สำคัญมีอยู่ด้วยกัน 8 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มมอร์แกน (Morgan)
2. กลุ่มคุห์นลิบ (Kuhn-Loeb)
3. กลุ่มร็อกกี้เฟลเลอร์ (Rockefeller)
4. กลุ่มเมลลอน (Mellon)

5. กลุ่มดูปอง (Dupont)
6. กลุ่มชิคาโก (Chicago)
7. กลุ่มบอสตัน (Boston)
8. กลุ่มคลิฟแลนด์ (Cleveland)

กลุ่มยักษ์ใหญ่ทั้ง 8 กลุ่มนี้ มีบริษัทในเครือแต่ละบริษัทนับร้อยๆ ทั้งบริษัทการเงิน การบริหาร และอุตสาหกรรมทุกแขนง รวมทั้งบริษัทปั้้นหุ้่นและโจมตีเงินตราต่างประเทศ (อย่าง นายจอร์จ โซรอส) ที่แผ่กระจายอยู่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยเราด้วย และระดับของระบบทุนนิยมนั้นแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

นายทุนจักรวรรดินิยม คือทุนข้ามชาติขนาดใหญ่ของประเทศจักรวรรดินิยม อย่างเช่น 8 กลุ่มยักษ์ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา ที่กล่าวข้างต้น ที่นอกจากจะส่งผลิตผลอุตสาหกรรมออกนอกประเทศแล้ว ยังได้ส่งกองทุนออกไปยังต่างประเทศ เพื่อแสวงหากำไรอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และกดต่างประเทศนั้นๆ ให้เป็นเมืองฟังกดขี่ที่เมืองไทยเป็นอยู่ในขณะนี้

นายทุนชาติ คือนายทุนใหญ่แห่งชาติ ที่ดำเนินการผลิตหรือประกอบธุรกิจโดยอิสระจากนายทุนต่างชาติ และในทางตรงกันข้าม นายทุนชาติอาจเป็นปฏิปักษ์กับนายทุนจักรวรรดินิยมที่เข้ามาแย่งตลาด นายทุนชาติจึงมีประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ล่าหลัง

นายทุนอิงอำนาจรัฐ (นายทุนขุนนาง) คือนายทุนที่ต้องพึ่งพิงหรืออิงอำนาจรัฐในการประกอบธุรกิจต่างๆ หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่านายทุนอภิสิทธิ์ คือได้รับอภิสิทธิ์ให้ทำการค้าขายผูก

ขาดตัดตอน โดยอาศัยอำนาจรัฐหรืออิทธิพลของชนชั้นปกครอง และถ้อยที่ถ้อยอาศัยกับชนชั้นปกครอง ในบ้านเรานายทุนประเภทนี้มีมากเป็นพิเศษ และสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมอยู่กับพรรคการเมืองเกือบทุกพรรค และบางทีก็เป็นเจ้าของพรรคการเมืองเสียเองก็มี ที่เห็นเด่นชัดก็มีพรรคชาติไทยของนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นต้น นายทุนประเภทนี้จึงไม่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ แต่ประการใด

นายทุนกลาง คือนายทุนขนาดย่อมที่มีเครื่องมือและปัจจัยการผลิตพร้อมทั้งแรงงาน การดำเนินธุรกิจของนายทุนกลางมีขอบเขตภายในประเทศของตนเท่านั้น จึงเป็นประโยชน์ต่อประเทศเพียงพัฒนาเป็นอย่างมากเช่นเดียวกับนายทุนชาติ

นายทุนนายหน้า คือนายทุนที่ไม่มีเครื่องมือและปัจจัยการผลิตเป็นของตัวเอง หากเป็นนายหน้าหรือสมุนของนายทุนจักรวรรดินิยม โดยที่นายทุนจักรวรรดินิยมอาจมอบทุนให้มาดำเนินการธุรกิจ หรือมอบความไว้วางใจให้เป็นตัวแทนขายผลิตผลทางอุตสาหกรรมและอื่นๆ นายทุนนายหน้าจึงเป็นนายทุนที่ไร้ประโยชน์ต่อประเทศด้อยพัฒนาเช่นเดียวกับนายทุนอิงอำนาจรัฐ

2

ระบบทุนนิยมในสยาม

คงกล่าวได้ว่าระบบเศรษฐกิจทุนนิยมได้เริ่มขึ้นในประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกในคริสต์ศตวรรษที่ 17 แล้วได้แผ่ไปยังฝรั่งเศสและประเทศอื่นๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยซึ่งสมัยนั้นเรียกว่าประเทศสยาม

เริ่มแรกโดยพนักงานของบริษัทอีสต์อินเดียของอังกฤษ ชื่อฟรานซิสไดล์ ได้มาขอเช่าเกาะหมาก (ปีนัง) จากพระเจ้ากรุงสยามเพื่อเป็นศูนย์การค้าขายของบริษัทอีสต์อินเดียในเอเชียอาคเนย์ เวลานั้นเกาะหมากเป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรสยาม และพระเจ้าแผ่นดินกรุงสยามในเวลานั้นคือ สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ปฐมบรมราชจักรีวงศ์ ซึ่งปราบดาภิเษกขึ้นครองราชย์ต่อจากกษัตริย์องค์ก่อน คือสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่ถูกจับปลงพระชนม์ตามข้อกล่าวหาในประวัติศาสตร์ว่าเพราะเสียพระสติ ?

ภายหลังที่บริษัทอีสต์อินเดียของอังกฤษทำสัญญาเช่าเกาะหมากแล้วก็ได้ส่งทหารอังกฤษเข้าไปประจำการอยู่ในเกาะหมากพร้อมกับสร้างป้อมค่ายขึ้นโดยอ้างว่าเพื่อให้ความคุ้มครองบริษัทตามวิธีการของจักรวรรดินิยมผู้รุกรานที่เคยทำกับอินเดียมาแล้ว และต่อมาในวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ.2329 (หลังจากพระพุทธ

ยอดฟ้าฯ สถาปนาราชวงศ์จักรี 4 ปี) บริษัทอีสต์อินเดียของ
อังกฤษโดยนายฟรานซิสดัลลีย์ ได้ชักชวนชาติอังกฤษขึ้นสู่ยอดเสา
ในค่ายทหาร และได้ประกาศเอาเกาะหมากของสยามเป็นของ
อังกฤษตามวิธีการของหมาป่า และเรียกชื่อเสียใหม่ว่า *ปีนัง* เกาะ
หมากก็ได้ตกเป็นของอังกฤษแต่บัดนั้น ซึ่งนับเป็นบาทก้าวแรก
ของจักรวรรดินิยมที่เข้าสู่สยาม

ต่อมาฝรั่งเศสตีปอร์ตูกีส มร.คาลอสมานูเอลซิลเวียรา
ได้เข้ามาสยามเมื่อ พ.ศ. 2361 ในสมัยพระพุทธเลิศหล้าฯ รัชกาลที่
2 เพื่อเจริญสัมพันธไมตรีทางการทูตและการค้า อย่างเช่นที่เคยมี
มาตั้งแต่สมัยอยุธยา ฝรั่งเศสนี้ต่อมาได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์
เป็นหลวงอภัยวานิช

ในสมัยรัชกาลที่ 3 ผู้แทนรัฐบาลอังกฤษ ร.อ.เฮนรีเบอร์นี
ได้เข้ามาทำสัญญาการค้า และได้ลงนามในสัญญาการค้าฉบับนั้นเมื่อ
20 มิถุนายน 2369 โดยมีสาระสำคัญว่า หากเรืออังกฤษมีสินค้า
เข้ามาให้เก็บภาษีตามขนาดของเรือวาละ 170 บาท เข้ามาเรือ
เปล่าให้เก็บวาละ 150 บาท (ต่อมาได้ทำสัญญาทำนองเดียวกันนี้
กับชาติอื่นๆ ด้วยรวมทั้งสหรัฐอเมริกาในสมัยประธานาธิบดีแอนดรู
แจคสัน โดยนายเอดมัน โรเบิร์ต ผู้แทนประธานาธิบดีเป็นผู้ลงนาม)

วันที่ 23 สิงหาคม 2371 คณะมิชชันนารี ชาวอเมริกัน
2 คนแรกได้มาถึง ชื่อ มร. กัตสลาฟ กับ มร.ทอมลิน ส่วน มร.แคนดี้
บรัดเลย์ กับภรรยา เข้ามาถึงเมื่อกลางเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2378
หมอบรัดเลย์ ได้นำวิทยาการทางการแพทย์เข้ามาเผยแพร่ พร้อม
ทั้งการจัดตั้งโรงพิมพ์และออกหนังสือพิมพ์เป็นครั้งแรกในประเทศ
สยาม เมื่อ 3 มิถุนายน 2379

ในสมัยพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 สยามได้เพิ่มความสัมพันธ์กับชาติตะวันตกมากยิ่งขึ้น พร้อมกับที่ชาติตะวันตกได้แผ่อิทธิพลเข้ามาบีบบังคับสยามมากยิ่งขึ้นๆ

อังกฤษในสมัยพระนางเจ้าวิกตอเรีย ได้ส่ง เซอร์จอห์น เบริง ผู้สำเร็จราชการเกาะฮ่องกงเข้ามาเป็นทูต เพื่อทำสัญญาไมตรี อังกฤษ โดย เซอร์ จอห์น เบริง ได้ขอแก้ไขสัญญาไมตรีเดิมคือขอสงวนสิทธิสภาพนอกอาณาเขต ไว้ให้แก่คนในบังคับอังกฤษที่จะมีสิทธิขึ้นศาลกงสุลอังกฤษ หมายความว่าคนในบังคับอังกฤษหรือคนเมืองขึ้นของอังกฤษ เมื่อมาทำความผิดในประเทศสยาม ไม่ว่าจะเป็นความผิดระหว่างคนในบังคับอังกฤษด้วยกัน หรือความผิดระหว่างคนในบังคับอังกฤษกับคนไทย ไม่ต้องขึ้นศาลไทย แต่ให้ขึ้นศาลที่อังกฤษตั้งขึ้นเองในเมืองไทย เรียกว่าศาลกงสุล เมื่อก่อนคุ้มครองเฉพาะคนอังกฤษเท่านั้น แต่เมื่อแก้ไขสัญญาใหม่ให้คุ้มครองถึงคนในบังคับอังกฤษด้วย ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก

สัญญานับนี้ลงนามกันในวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2398 รวมทั้งได้แก้ไขสัญญาทางการค้าด้วย โดยแก้ไขเข้าซึ่งตามสัญญานับเดิมเก็บตามขนาดของเรือ แก้ใหม่เก็บได้ไม่เกินร้อยละสามของราคาสินค้าที่นำเข้า คนไทยสมัยนั้นเรียกภาษีดังกล่าวนี้อีกด้วย

นอกจากอังกฤษจะขอแก้ไขสัญญาทางการค้าและสัญญาทางศาลเรื่องสิทธิสภาพนอกอาณาเขตแล้ว อังกฤษยังขอสิทธิที่จะเอาเรือรบเข้ามาทอดสมอที่หน้าด่านเมืองสมุทรปราการอีกด้วย

ต่อมาชาติต่างๆ ที่มีสัมพันธ์ไมตรีกับสยาม ต่างก็ได้

ขอแก้สัญญาที่มีกับสยามตามแบบอย่างอังกฤษกันทั่วหน้า ซึ่งสยามก็ต้องจำยอม และสัญญาที่ไม่เป็นธรรมดังกล่าวนี้เพิ่งจะมาได้รับการแก้ไขยกเลิกไปอย่างสิ้นเชิงในสมัยที่ท่านปรีดี พนมยงค์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ในรัฐบาลพระยาพหลพลพยุหเสนา เมื่อ พ.ศ.2480 ทำให้สยามประเทศมีเอกราชสมบูรณ์ ทั้งทางศาลและทางตุลาการ

ต้องขออนุญาตท่านผู้อ่านนำความชอบของท่านปรีดีฯ ซึ่งหมายถึงคณะราษฎร ที่ได้กระทำการอันเป็นคุณแก่ประเทศชาติอย่างมากมายมาทำให้ปรากฏ ณ ที่นี้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อแก้ข้อกล่าวหาของพวกอกตัญญูที่ลบหลู่ดูหมิ่นคณะราษฎรและกล่าวเท็จหลอกลวงประชาชนให้เข้าใจผิดต่อคณะราษฎรนานาประการ

กล่าวคือ ภายหลังจากที่แก้ไขสัญญาอันไม่เป็นธรรมกับต่างประเทศหมดสิ้นแล้ว รัฐบาลได้ขอพระราชทานเหรียญดุษฎีมาลาเข็มราชการแผ่นดินให้แก่ท่านปรีดี พนมยงค์ หรือหลวงประดิษฐมนูธรรม ในนามบรรดาศักดิ์ขณะนั้น รวมทั้งกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ซึ่งขณะนั้นทรงพระนามและศักดิ์เป็นหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรณ ซึ่งสำนักนายกรัฐมนตรีได้ประกาศเกียรติคุณลงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2481 ดังนี้

“ด้วยนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาเห็นว่า ตามที่ประเทศสยามได้แก้ไขสนธิสัญญากับนานาประเทศเสร็จสิ้นลงรวม 13 ชาติแล้วนั้น นับว่าชาติไทยเราได้รับสิทธิเสมอภาคทุกประการ ซึ่งย่อมเป็นเกียรติและเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นอันมาก และเนื่องจากผลอันนี้ เมื่อวันที่ 30 มกราคม ศกนี้ กระทรวงการคลังได้ตั้งเปิดด้านตุลาการบางแห่งตามชายแดนแม่น้ำโขงแล้วด้วย

“ในการที่ได้ทำสนธิสัญญาใหม่จนเป็นผลสำเร็จนี้ หลวงประดิษฐมนูธรรม เมื่อยังดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เป็นผู้ดำเนินการมาตลอด กับได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ที่ปรึกษาสำนักนายกรัฐมนตรีและที่ปรึกษาฝ่ายไทยในกระทรวงการต่างประเทศ นับว่าเป็นความชอบในราชการของชาติเป็นอย่างยิ่ง จึงได้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาขอพระราชทานเหรียญคุณวุฒิมาลาเพิ่มราชการแผ่นดิน ให้แก่หลวงประดิษฐมนูธรรมและหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ เพื่อเป็นบำเหน็จความชอบต่อไป

“คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติ เมื่อวันที่ 13 เดือนนี้ (กุมภาพันธ์) เห็นชอบด้วย และให้นำความกราบบังคมทูลต่อไป เมื่อคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทราบเรื่องแล้ว ก็ได้ลงมติเห็นว่าเป็นการควรอย่างยิ่งแล้วเพราะท่านทั้งสองนี้ได้ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติเป็นอันมาก นับว่าเป็นความดีความชอบยิ่งนัก และในโอกาสนี้ยังได้แสดงความขบใจและชมเชยหลวงประดิษฐมนูธรรม และหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ เป็นพิเศษอีกด้วย”

ต่อมา จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้กล่าวสุนทรพจน์ทางวิทยุกระจายเสียง เนื่องในวันชาติ (24 มิถุนายน 2482) และได้ยกเอาเรื่องการแก้ไขสนธิสัญญามากล่าว มีความบางตอนว่าดังนี้

“การแก้ไขสนธิสัญญากับนานาประเทศที่ได้ผูกมัดมิให้ชาติของเราสร้างความเจริญขึ้นได้ตามใจเรามานานนักหนานั้น ได้เป็นผลสำเร็จลงด้วยความไมตรีจิตต์อันดีของนานาชาติ เราได้รับเอกราชทางศาล สามารถที่จะตัดสินอรรถคดีได้ โดยมีต้องให้

นานาชาติเข้ามาเกี่ยวข้องกับแทรกแซง เราสามารถที่จะขึ้นพิภคอัตราเสียภาษีเข้าได้ตามควรแก่ความพอใจของเราเอง เราสามารถที่จะออกกฎหมายทุกชนิดเพื่อให้พี่น้องชาวไทยมีอาชีพสมกับที่เป็นชาติเอกราชนั้นได้...”

ต่อมาหนังสือชื่อ หุดจริงทำจริง ของกรมโฆษณาการ (พ.ศ.2482) ได้นำสุนทรพจน์ของจอมพล ป. พิบูลสงคราม มาขยายความมีบางตอนว่าดังนี้

“ในกิจการทั้งหลายที่รัฐบาลระบอบใหม่ได้กระทำไปแล้ว เห็นจะไม่มีอะไรเป็นคุณประโยชน์ต่อชาติยิ่งยวดไปกว่าการทำสนธิสัญญาใหม่กับนานาชาติเป็นผลสำเร็จเลย คุณประโยชน์ที่เราได้รับนั้นมีเอนกประการ...

“แต่ก่อนเราเคยเก็บภาษีได้ร้อยละ 3 เดียวนี้เราเก็บเท่าไรก็ได้ตามที่เห็นควร แต่ก่อนคนบังคับอื่นทำผิด ศาลไทยตัดสินลงโทษไม่ได้ หรือต่อมาทำได้แต่ต้องมีผู้แทนของชาตินั้นมานั่งดูการพิจารณาอยู่ด้วย เดียวนี้เราตัดสินลงโทษชนต่างชาติได้ถ้ากระทำผิดกฎหมายไทย

“นายกรัฐมนตรีได้เล็งเห็นความสำคัญในสนธิสัญญาใหม่นี้ และที่ทำสำเร็จลงได้ก็อาศัยหลวงประดิษฐมนูธรรม แต่ครั้งยังดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เป็นผู้เจรจาตั้งแต่ต้นจนเป็นผลสำเร็จเรียบร้อย พร้อมด้วยความช่วยเหลือของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร...”

และนี่คือบทบาทของคณะราษฎรในการต่อสู้กู้เอกราชทางศาลและศาลาการจากจักรวรรดินิยมที่คนรุ่นปัจจุบันกำลังจะลืมเลือน

ขอย้อนกลับไปสู่พัฒนาการระบบเศรษฐกิจทุนนิยมในเมืองไทยเราต่อไป

ปล่องควันไฟของโรงงานปล่องแรกในสยามได้เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2401 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ปล่องควันไฟดังกล่าวนี้เป็นปล่องควันของโรงสีข้าวชื่อว่า “อเมริกันสตีมไรซ์มิล” (American Steam Rice Mill) มีชาวอเมริกันเป็นเจ้าของ และเมื่อเวลาผ่านไป ปล่องควันไฟของโรงสีข้าวก็ได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ พร้อมกับการอุตสาหกรรมและการค้าแขนงอื่นๆ ก็ได้ติดตามมา

เช่นกิจการเหมืองแร่ (พ.ศ. 2427) กิจการไฟฟ้า (พ.ศ. 2430) กิจการป่าไม้ (พ.ศ.2431) กิจการรถไฟ (พ.ศ.2433) และกิจการอื่นๆ อีก อันอยู่ภายใต้การอำนวยการของชาวตะวันตกโดยเฉพาะชนชาติอังกฤษและดำเนินการเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

ขอรวบรัดตัดความว่าระบบเศรษฐกิจทุนนิยมได้แตกหน่ออ่อนขึ้นแล้วในเมืองไทยนับแต่บัดนั้น และได้พัฒนาก้าวหน้าเป็นลำดับ โดยคนจีนและเจ้านายหรือชนบดีที่เป็นนายทุนเงินกู้ให้คนจีนกู้เงินไปประกอบการ เริ่มตั้งแต่การประกอบการเล็กๆ จนกระทั่งกลายเป็นนายทุนนายหน้าและนายทุนอิงอำนาจรัฐในเวลาต่อมา

ในกรณีที่เจ้านายเป็นนายทุนเงินกู้ให้กับคนจีนมีข้อเท็จจริงที่เป็นรูปธรรมมากมาย จะขอยกมาให้เห็นเป็นตัวอย่างดังนี้

ในหนังสือชื่อ “สมเด็จพระศรีสุรินทรา” โดย สมภพ จันทระประภา ที่เขียนจากคำบอกเล่าของ ม.จ.อัปภัศรภา เทวกุล โดยพระบรมราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีความตอนหนึ่งเกี่ยวกับท่านปรีดี ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นผู้สำเร็จ

ราชการแผ่นดิน และเป็นผู้รับผิดชอบในการถวายความปลอดภัยแด่สมเด็จพระศรีสวรินทิรา ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ขณะนั้นพระองค์ท่านได้อพยพหลบภัยทางอากาศไปอยู่อยุธยาโดยการจัดการของท่านปรีดี หนังสือที่อ้างชื่อข้างต้นนั้นบรรยายไว้ตอนหนึ่งดังนี้

“ที่อยุธยา ดร.ปรีดี และภรรยาได้เข้าเฝ้าแทน กราบทูลซักถามถึงความสะดวกสบายอยู่เป็นเนืองนิจ จนคนที่กลางแกลงอยู่บางคนชักไม่แน่ใจ เพราะกิริยาพาทีในเวลาเข้าเฝ้านั้นเรียบร้อยนัก นุ่มนวลนัก นัยน์ตาก็ไม่มีแววอันควรจะระแวงครั้งแรกที่เข้าเฝ้า ม.จ.อัปภัศรภา เทวกุล ผู้ควบคุมกระบวนเสด็จกราบทูลว่าหลวงประดิษฐฯ มาเฝ้า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหลวงประดิษฐ์ฯ มาก่อนเลย หลวงประดิษฐ์ฯ คนเดียวที่ทรงรู้จักคือ หลวงประดิษฐ์บาทูภา เจ้าของห้างทำรองเท้ามีชื่อแห่งหนึ่งในพระนคร (ห้างแข่งซ่งตั้งอยู่ถนนเจริญกรุง หน้าโรงหอย-ผู้เขียน) เป็นผู้ที่ทรงพระกรุณาในเรื่องเงินทองอยู่เสมอ จึงตรัสว่า

“อ้อ เขาเอาเงินมาให้ฉันนะ”

“ไม่ใช่เพคะ...” ม.จ.อัปภัศรภา กราบทูล

“ไม่ใช่คนนี่คนนี่เขาเป็นผู้แทนพระองค์พระเจ้าอยู่หัว”

กราบทูลแล้วเห็นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ยังทรงสงสัยอยู่ ก็กราบทูลต่อไปว่า

“สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ยังทรงสงสัยอยู่” (หมายถึงสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ)

เจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินในสมัยรัชกาลที่ 5 - ผู้เขียน)

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ก็ทรงเข้าพระทัยทันที ทรงมีพระราชปฏิสันถารด้วยเป็นอย่างดี...”

คือสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ท่านเข้าพระทัยผิด พอได้ยินชื่อหลวง

ประดิษฐ์ฯ ก็นึกถึงหลวงประดิษฐ์ฯ ที่ทรงรู้จัก คือหลวงประดิษฐ์
บาทุกาเจ้าของห้างทำรองเท้าแข่งขง ที่เป็นลูกหนี้

ก็ไม่ใช่แต่สมเด็จฯ ที่เป็นเจ้าหนี้หรือนายทุนเงินกู้ แต่
มีเจ้านายอื่นอีกมากองค์ที่ร่วมกันหว่านหน่อทุนนิยมให้เติบโตขึ้น
มาเป็นลำดับ

รายละเอียดของทุนนิยมที่แตกหน่อในเมืองไทยนั้นมี
หลายสาขาหรือหลายตระกูล แต่ ณ ที่นี้ต้องการเพียงทำความเข้าใจใน
ใจในแง่ของพัฒนาการของเศรษฐกิจระบบทุนนิยมในบ้านเรา ว่า
เกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อไหร่ และมีสายสัมพันธ์กันอย่างไร จึงขอยกมาให้
เห็นเป็นรูปธรรมดังนี้

จากข้อมูลทางเศรษฐกิจโดยรวมเมื่อสิบปีก่อน ปรากฏ
ว่าผู้กุมอำนาจสูงสุดทางเศรษฐกิจในเมืองไทยมีอยู่ด้วยกัน 5 สาย
ตระกูล คือ

1. สายตระกูล ไสภณพนิช มีธนาคารกรุงเทพ
เป็นแหล่งการเงิน
2. สายตระกูล เตชะไพบูลย์ มีธนาคารศรีนคร
เป็นแหล่งการเงิน
3. สายตระกูล รัตนรักษ์ มีธนาคารศรีอยุธยา
เป็นแหล่งการเงิน
4. สายตระกูล ลำซำ มีธนาคารกสิกรไทย
เป็นแหล่ง การเงิน และ
5. สายตระกูล อนุรักษนิยม มีธนาคารไทยพาณิชย์
เป็นแหล่งการเงิน

แต่ละสายตระกูลเหล่านี้นอกจากจะมีธุรกิจเป็นของตนเอง

ตัวเองหลายสิบแขนงธุรกิจแล้ว ยังมีกลุ่มบริวารเข้ามาเสริมความแข็งแกร่งให้อีกเป็นจำนวนมาก และแต่ละกลุ่มบริวารเหล่านั้นก็ครอบคลุมหลายๆ บริษัทธุรกิจ จะขอยกมาให้เห็นเป็นตัวอย่าง เช่น

1. สายตระกูล ไสภณพนิช มีบริษัทในเครือของตระกูลโดยตรง จากข้อมูลเมื่อหลายสิบปีก่อน มีดังนี้

1. ธนาคารกรุงเทพ
2. บริษัทกรุงเทพประกันภัย
3. บริษัทกรุงเทพธนาคาร
4. บริษัทเคพีพัฒนา
5. บริษัทบางกอกโนมูระ อินเตอร์เนชั่นแนล ซีเคียวริตี้
6. บริษัทอินฟองเหลาไมซอง
7. บริษัทสินเอเซียเทรดส์
8. บริษัทกรีนสปอร์ต ประเทศไทย
9. บริษัทบางกอกกรุ๊ปและเทรดส์
10. โรงงานทอผ้า 10 โรง
11. โรงงานน้ำตาล 10 โรง
12. บริษัท ซี. อาร์. อินเวสต์เมนต์
13. บริษัทพัฒนาไทย
14. บริษัทไทยอุตสาหกรรมน้ำมันและสวนปาล์ม
15. บริษัทไทยวิสาหกิจสากลการเดินเรือ
16. บริษัทไทยพาณิชย์นาวี
17. บริษัทเอเชียคลังสินค้า
18. บริษัทพัฒนาชดช้อย
19. บริษัทพานาอุตสาหกรรม

20. บริษัทพัฒนาชาญ
21. บริษัทพัฒนาโชติ
22. บริษัทพัฒนาโสภณ
23. บริษัทชาตรีโสภณ
24. บริษัทโสภณการลงทุน

ฯลฯ

นอกจากนี้ยังมีหุ้นส่วนในสถาบันการเงินอื่นๆ อีกมากมาย เช่น สหกิจไทยบางกอกอินเทอร์เน็ตแมนต์, คอมเมอร์เชียลเทรดส์, ร่วมเสริมกิจ, ทักษิณชนากิจ เป็นต้น

ส่วนกลุ่มบริวาร ในช่วงเวลาที่กล่าวข้างต้นมีดังนี้ คือ

กลุ่มสยามกลการ

กลุ่มนายบุญชู โรจนเสถียร (กลุ่ม พี. เอส. เอ)

กลุ่มสหยูเนี่ยน

กลุ่มสหพัฒน์พิบูล

กลุ่มศรีกรุง

กลุ่มโรงงานทอผ้าไทยมาลอน

กลุ่ม ช. อมรพันธ์

ฯลฯ

2. สายตระกูล เตชะไพบูลย์ ซึ่งมีพื้นฐานดั้งเดิมมาจากธุรกิจโรงรับจำนำและโรงยาฝิ่น มีธุรกิจที่ดำเนินการโดยสายของตระกูลนี้โดยตรง คือ

1. ธนาคารศรีนคร
2. สยามพัฒนาเทรดส์

3. เมโทรทรัสต์
4. กมลสุโกศลอินเวสต์เมนต์
5. ชนพัฒนาทรัสต์
6. สหชนกิจไทย
7. ไทยมิตซูบิชิอินเวสต์เมนต์
8. ไทยโอเวอร์ซีทรัสต์
9. เบียร์ไทยอมฤต
10. สุรามหาคุณ
11. น้ำตาลมหาคุณ
12. ก่อสร้างศรีนคร
13. วรวัฒน์
14. ไทยโมลาส

ฯลฯ

ส่วนกลุ่มบริวารที่ขึ้นกับสายตระกูลเดอะไพบูลย์มีดังนี้
 กลุ่มอื้อฉาวเหลียง
 กลุ่มมหาคุณ
 กลุ่มศรีเฟื่องฟู
 กลุ่มธนาคารเอเชีย
 กลุ่มธนาคารมหานคร

3. สายตระกูล ลำชา ซึ่งมีพื้นฐานการเศรษฐกิจมาจากธุรกิจโรงสี และการค้าข้าว มีธุรกิจที่ดำเนินการโดยสายของตระกูลนี้โดยตรง คือ

1. ธนาคารกสิกรไทย

2. บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ภัทรธนกิจ
3. บริษัทค้าหลักทรัพย์และลงทุน (นิสโก้)
4. บริษัทปูนซิเมนต์นครหลวง
5. หขาดฟ้าภัตตาคาร
6. บริษัทสโรงแรมและการท่องเที่ยว
7. บริษัทป่าไม้ธัญญาผลลำชำ
8. ไทยจุงเทรคดิง
9. บริษัทคลังสินค้ำแม่น้ำ
10. บริษัทแสนสุรัตน์
11. บริษัทลำชำอิมพอร์ต
12. บริษัทสมบัติลำชำ
13. บริษัทลำชำประกันภัย
14. บริษัทเมืองไทยประกันชีวิต
15. บริษัทภัทรเคหะ
16. บริษัทอุตสาหกรรมกระดาษไทย
17. บริษัทสุขวัฒน์
18. บริษัทแซงค์
19. บริษัทไทยอินเวสต์เมนต์เอนด์เซคคิวริตี้
20. บริษัทไทยแลนด์เฮาซิงไฟแนนซ์

๑๑๑

สำหรับกลุ่มบริวารที่ขึ้นกับสายตระกูลนี้ คือ
กลุ่มหวังหลิ

กลุ่มยิบอินซอย

กลุ่มลือกชเลย์

กลุ่มน้ำมันก๊วก

กลุ่มเปปซี่

กลุ่มสมิติเวช

กลุ่มไทย-อังกฤษการพิมพ์

4. สายตระกูล รัตนรักษ์ ซึ่งมีพื้นฐานเศรษฐกิจมาจากธุรกิจโรงน้ำแข็งและโรงเลื่อยมีธุรกิจที่อยู่ในสายของตระกูลโดยตรง ดังนี้

1. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
2. สหธนาคาร
3. ธนกิจนครหลวงไทย
4. ศรีอยุธยาการลงทุน
5. ศรีอยุธยาประกันภัย
6. ศรีอยุธยาคลังสินค้า
7. อโยธยาคลังสินค้า
8. สุขุมมิตรพืชผล
9. ไทยแป้งมันอุตสาหกรรม
10. อุตสาหกรรมห้องเย็น ซี.เค.อาร์.
11. สหธนกิจ
12. อินเตอร์เนชั่นแนลทรีสต์แอนด์ไฟแนนซ์
13. ไทยลำเลียง
14. ซี.เค.อาร์. มอเตอร์
15. ปูนซิเมนต์นครหลวง
16. กรุงเทพวิทยุและโทรทัศน์
17. สยามไซโลและอบพืช

18. อุตสาหกรรมน้ำมันรำและพืช
19. ภัฏภูมิ

๔๑๑

กลุ่มบริษัทบริวารมีดังนี้ คือ
 กลุ่มเมืองทองนิเวศน์
 กลุ่มไซโก
 กลุ่มบีอาร์
 กลุ่มสหขนส่ง
 กลุ่มธนาคารนครหลวงไทย

5. สายตระกูลธนุรักษ์นิคม มีพื้นฐานเศรษฐกิจมาจากมรดกที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษแห่งระบบศักดินา โดยมีธนาคารสยามกัมมาจล ที่เปลี่ยนชื่อมาเป็นธนาคารไทยพาณิชย์ เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อของประเทศที่เปลี่ยนจากสยามมาเป็นไทยในเวลานั้น เป็นแหล่งการเงินของฝ่ายธนุรักษ์ และสายธนุรักษ์นิคมถึงแม้ว่าจะไม่มีธุรกิจของสายโดยตรงอย่างสายตระกูลทั้ง 4 แต่อาณาจักรของสายตระกูลธนุรักษ์นิคมก็กว้างใหญ่ไพศาลไม่แพ้สายตระกูลทั้ง 4 ถึงแม้ว่าจะมีกลุ่มบริวารไม่มากนัก แต่ทั่วกลุ่มบริวารแต่ละกลุ่มนั้นมีกิ่งก้านสาขากว้างใหญ่ไพศาลมาก ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มบริวารสำคัญๆ ดังนี้ คือ

กลุ่มปูนซีเมนต์ไทย ซึ่งมีส่วนแบ่งในตลาดการก่อสร้างร่วม 80 เปอร์เซ็นต์ ทั่วประเทศ

กลุ่มเจริญโภคภัณฑ์ ซึ่งเป็นกลุ่มยักษ์ใหญ่ที่ใหญ่กว่ากระทรวงเกษตรฯ ผูกขาดทางด้านการเกษตรในทุกๆ สาขาอย่าง

POTATO

ครบวงจร รวมทั้งทำธุรกิจในด้านสื่อสารโทรคมนาคม มีบริษัท
ธุรกิจในเครือนับร้อยบริษัท

กลุ่มอิตัลไทย ซึ่งมีทั้งกิจการโรงแรม ธุรกิจรับเหมา
โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างในโครงการใหญ่ๆ ของรัฐบาลและมี
บริษัทในเครือหลายสิบบริษัท

อาณาจักรของสายตระกูลทั้ง 5 และบริวารดังที่ยก
มากล่าวนี้เป็นข้อมูลเก่าเมื่อหลายปีมาแล้ว มาบัดนี้ถึงแม้ว่าบาง
บริษัทในสายตระกูลและในเครือบริวารจะล้มเลิกไป เพราะทำกำไร
ให้น้อย แต่ก็ยังมีหลายสิบบริษัทในหลายสาขาธุรกิจที่เกิดใหม่เพิ่มขึ้น
เพราะสาขาธุรกิจนั้นๆ ทำกำไรให้มากกว่า

สายตระกูลมหาเศรษฐีทั้ง 5 และบริวารเครือข่าย ต่าง
มีความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองใหญ่ทุกพรรค และสนับสนุนการ
เงินทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่พรรคการเมืองใหญ่ทุกพรรค จึงไม่
ว่าพรรคการเมืองใหญ่พรรคใดขึ้นเป็นรัฐบาล ก็ไม่มีอะไรแตกต่างกัน
เพราะรัฐบาลจะเอื้อเพื่อประโยชน์ให้นายทุนทั่วทั้งชนชั้น และจะมี
จุดหนักของผลประโยชน์ตามสัดส่วนของทุนที่ได้รับการสนับสนุน
จากกลุ่มทุนนั้นๆ

จึงเป็นการไม่แปลกประหลาดอะไรที่แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์
 ธนะรัชต์ จนถึงฉบับที่ 8 ในรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ในปัจจุบัน
(พ.ศ.2541) เป็นเวลาร่วม 40 ปีแล้ว ที่พัฒนาให้คนรวยยิ่งรวย
มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้คนจนยิ่งจนลง ทำให้ช่องว่าง
ระหว่างคนรวยกับคนจนห่างห่างออกไปทุกปี จนถึงวันนี้ปรากฏว่า

คนรวยหรือคน 20 เปอร์เซนต์ชั้นบนมีรายได้รวมกันถึง 80 เปอร์เซนต์ของรายได้ประชาชาติ ในขณะที่คนชั้นล่าง 80 เปอร์เซนต์มีรายได้รวมกันเพียง 20 เปอร์เซนต์ของรายได้ประชาชาติ แนวโน้มของกลุ่มทุนในสายตระกูลทั้ง 5 และรวมทั้งเครือข่ายที่มียุ่มากมาย จะเข้ามาร่วมถืออำนาจโดยตรงหรือเข้ามามีบทบาททางการเมืองโดยตรงนั้นมีมากขึ้น ตามช่องทางของปาร์ตี้ลิสต์ที่รัฐธรรมนูญฉบับ ส.ส.ร. เปิดไว้

หลังจากที่บางสายตระกูลและเครือข่ายบริวาร ได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองอยู่บ้างแล้วขณะนี้ ทั้งในฐานะรัฐมนตรีในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและในฐานะสมาชิกวุฒิสภา และแม้บางคนยังพูดภาษาไทยไม่ชัดก็ตาม

ที่ผมอุตสาห์ลอกสายตระกูลนายทุนใหญ่ทั้ง 5 และเครือข่ายบริวาร จากหนังสือ “ผู้ยิ่งใหญ่ 5 ตระกูล” ของสำนักพิมพ์เบญจมิตร ที่รวบรวมข้อมูลมาจากกระทรวงพาณิชย์ มาทำให้ปรากฏ ณ ที่นี้ ก็เพื่อชี้ให้ท่านผู้อ่านได้เห็นพัฒนาการของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมในบ้านเรา ว่าบัดนี้กำลังเข้าโค้งจะกลายเป็นทุนนิยมผูกขาดและก็จะจบลงแค่นี้ เพราะไม่อาจได้กระแสคลื่นทุนข้ามชาติที่กำลังโถมซัดอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้ได้ นอกจากจะเข้าร่วมกับทุนข้ามชาติและอยู่ภายใต้เงื่อนไขของทุนข้ามชาติ ซึ่งก็อาจต่ออายุของระบบทุนนิยมไปได้อีกชั่วระยะหนึ่ง แต่ก็ใกล้หลุมฝังศพเข้าไปทุกที เพราะเส้นทางที่เศรษฐกิจทุนนิยมกำลังเดินอยู่นี้ คือเส้นทางไปสู่หลุมฝังศพ

3

วิกฤติการณ์ทุนนิยม

ดังกล่าวก่อนหน้านี้ วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่กำลังเผชิญหน้าเราอยู่ขณะนี้ เป็นปรกติธรรมดาของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมและระบอบการเมืองประชาธิปไตยกฏมพี (นายทุน) หรือชนาธิปไตย และควรจะได้เข้าใจให้ถูกต้องกันเสียที่ว่า ระบบ (System) เศรษฐกิจกับระบอบ (Regime) การเมืองนั้น พึ่งพากัน เกี่ยวข้องกันและมีผลกระทบซึ่งกันและกัน แบ่งเป็นคู่ๆ คู่ใดกลุ่มนี้ดังนี้

1. ระบบเศรษฐกิจปฐมสหการ (Primitive Communist) (อันเป็นระบบเริ่มแรกนับแต่ที่มนุษย์ได้รวมตัวกันอยู่เป็นสังคมอย่างภราดรภาพ ปราศจากชนชั้นวรรณะ) คู่กับระบอบการเมืองที่เรียกว่าประชาธิปไตยบุพกาล (Primitive Democracy) ที่ทุกคนในสังคมมีความเสมอภาคกันในสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค (ตามความจริง ไม่ใช่สักแต่เพียงตัวหนังสือดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้)

2. ระบบเศรษฐกิจเจ้าทาส (Slave Owning System) (อันเป็นยุคเริ่มแรกที่แบ่งคนในสังคมเดียวกันออกเป็นชนชั้น โดยคนชั้นหนึ่งที่เรียกว่าเจ้าทาสหรือนายทาส กดขี่ขูดรีดคนอีกชั้นหนึ่งที่เรียกว่าทาส ซึ่งเป็นเสมือนหนึ่งเครื่องมือกึ่งไม้ของเจ้าทาส) คู่กับระบอบการเมืองเผด็จการเจ้าทาส (Slave Owning Dicta-

torship) ระบอบเผด็จการจึงหมายถึงระบอบที่คนชั้นหนึ่งใช้อำนาจ (กำลังหรือเงิน) เผด็จการต่อคนอีกชั้นหนึ่ง

3. ระบบเศรษฐกิจศักดินา (Feudal System) (ที่วิวัฒนาการมาจากระบบทาส อันเนื่องมาจากการคลี่คลายขยายตัวของเศรษฐกิจที่เกินกว่าระบอบเผด็จการเจ้าทาสจะแบกรับภาระหน้าที่ทางประวัติศาสตร์ได้อีกต่อไป) คู่กับระบอบการเมืองสมบูรณาญาสิทธิราชย์หรือราชาธิปไตย (Absolute Monarchy) อันเป็นระบอบเผด็จการอีกรูปแบบหนึ่ง

*4. ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม (Capitalist System) ซึ่งเป็นระบบที่ถือทุนเป็นอำนาจหรือทุนเป็นใหญ่ คู่กับระบอบการเมืองที่เรียกว่าประชาธิปไตยกฏมพีหรือนายทุน (Bourgeois Democracy) อันเป็นประชาธิปไตยของคนส่วนน้อยที่มีทุน (นายทุน) เผด็จการต่อคนส่วนใหญ่คือประชาชน (ที่ไม่มีมีทุน) หรือจะเรียกว่าระบอบธนาธิปไตย (Plutocracy) ก็ได้ ซึ่งหมายถึงระบอบปกครองของคนมีเงิน โดยคนมีเงิน และเพื่อคนมีเงิน บ้านเมืองเราขณะนี้ (พ.ศ.2541) ก็อยู่ในระบบและระบอบนี้ คือระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ระบอบการเมืองประชาธิปไตยกฏมพีหรือนายทุน คนไทยส่วนใหญ่จึงเป็นคนประเภทที่รัฐบาล (อันเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของนายทุน) เรียกว่า ผู้ด้อยโอกาส และผู้ยากไร้ และทุกรัฐบาลที่ผ่านมามีนโยบายตรงกันในด้านที่จะช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ แต่ไม่เคยมีรัฐบาลใดมีนโยบายที่จะทำให้ผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้หมดสิ้นไปจากแผ่นดินไทย และทุกรัฐบาลในระบบและระบอบนี้จะไม่อาจทำให้คนด้อยโอกาสและผู้ยากไร้หมดสิ้นไปจากแผ่นดินไทยได้ถึงแม้ว่าอยากจะทำ

ทั้งนี้ก็เพราะว่าผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้นั่นเองเป็นผู้ผลิตมูลค่าส่วนเกิน (Surplus Value) หรือกำไร ให้นายทุนได้เสียสุข ที่เป็นนายทุนและสะสมทุนขึ้นมาได้เป็นร้อยเป็นพันหรือเป็นหมื่นล้าน ก็โดยกำลังแรงงานของผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ ถ้าทำให้ผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้หมดไปจากแผ่นดินไทย จึงเท่ากับเป็นการทำลายนายทุนนั่นเอง แล้วนายทุนที่ไหนจะทำลายตนเอง และรัฐบาลที่ไหนจะกล้าแข็งข้อกับนายทุน ในเมื่อทุกรัฐบาลขึ้นมาได้และอยู่ได้เพราะนายทุน เพียงพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีก่อนหน้านี้ (10 มกราคม 2541) เปล่งสัจจะวาจาออกมาว่า “พวกมันนั่นแหละที่ทำให้บ้านเมืองฉิบหาย” ก็พากันโกรธแค้นกันทั้งย่านสี่ลม ระดมผู้คนออกมาจับไล่ ออกไป ออกไป จนกระทั่งพลเอก ชวลิตฯ ต้องลาออกในที่สุด

ทุกรัฐบาลที่ผ่านมาจึงมีนโยบายต่อผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ เพียงว่า รัฐบาลจะพยายามช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ (เพื่อให้มีชีวิตอยู่ได้ผลิตมูลค่าส่วนเกินหรือกำไรให้นายทุนต่อไป) เช่นเดียวกับหมอเลี้ยงไข้ซึ่งไร้เสียทั้งคุณธรรมและศีลธรรม

อนึ่ง คำว่านายทุน ณ ที่นี้ ไม่ได้หมายถึงคนมีทุนโดยทั่วไป เพราะคนมีทุนบางประเภทมีประโยชน์ต่อประเทศชาติและมีความจำเป็นต่อประเทศกำลังพัฒนาเป็นอย่างมาก

ในทางวิชาการแห่งวิทยาศาสตร์สังคม ท่านแบ่งนายทุนออกเป็น 5 ประเภทดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คือนายทุนจักรวรรดินิยม นายทุนชาติ นายทุนอิงอำนาจรัฐ (นายทุนขุนนาง) นายทุนกลาง และนายทุนนายหน้า

ใน 5 ประเภทนายทุนดังกล่าวนี้ นายทุนที่เป็น

ใน 5 ประเภทนายทุนดังกล่าวนี้ นายทุนที่เป็นอันตรายต่อการพัฒนาประเทศชาติที่สุด คือนายทุนจักรวรรดินิยม นายทุนอิงอำนาจและนายทุนนายหน้า ในอดีตที่ผ่านมา นายทุน 3 ประเภทนี้เคยร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อว่า กิจสังคม มีตัวแทนของกลุ่มที่สำคัญคือ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นายบุญชู โรจนเสถียร คนในตระกูลสารสิน นายไพโรจน์ ชัยพร นายถาวร พรประภา นายเชาว์ เชาว์ขวัญยืน เป็นต้น อันเป็นที่รวมของอุตสาหกรรมน้ำ คือน้ำอัดลม น้ำมันพืช น้ำมัน และน้ำปลา

ส่วนนายทุนชาติและนายทุนกลาง โดยธาตุแท้แล้ว เป็นปฏิปักษ์กับนายทุน 3 ประเภทข้างต้น จึงเป็นนายทุนที่ยังประโยชน์ให้กับชาติในการพัฒนาสังคมใหม่เป็นอย่างยิ่ง

5. ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม (Socialist System) (อันเป็นระบบที่มีหลักการสำคัญว่า แต่ละคนทำงานตามความสามารถและแต่ละคนเอา (ผลตอบแทน) ไปตามผลของงาน หรือ ทำมากได้มาก ทำน้อยได้น้อย มีความสามารถมากได้มาก มีความสามารถน้อยได้น้อย แต่ก็จะไม่น้อยกว่าค่าครองชีพของมนุษย์ที่พึงจะอยู่ได้อย่างผาสุก เพราะไม่มีนายทุนเป็นกาฝากดูดมูลค่าส่วนเกินหรือกำไรไปเป็นส่วนตนอย่างที่เป็นอยู่ในระบบทุนนิยม) คู่กับระบอบการเมืองธรรมาธิปไตย (Dhammadhipateyya) หรือ เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ (Proletariat Dictatorship) อันเป็นเผด็จการของคนส่วนใหญ่ผู้ออกแรงงานรังสรรค์สังคม (ที่ในระบอบประชาธิปไตยกฎหมายถือว่าเป็นผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้) ต่อคนส่วนน้อย

เหตุที่ต้องใช้ระบอบการเมืองธรรมาธิปไตยหรือ

สังคมเก่าคือทุนนิยมนั้น ถึงแม้ว่าระบบเศรษฐกิจทุนนิยมจะถูกจำกัดหรือถูกกำจัดก็ตาม แต่ทัศนะสังคมที่ติดมาจากสังคมเก่านั้น ใช่ว่าจะลบเลือนออกไปได้ง่ายๆ จึงจำเป็นต้องมีอำนาจเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพหรือธรรมาธิปไตยคอยดัดแปลง และธรรมาธิปไตยหรือเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพก่อปรด้วยคุณธรรม 4 ประการ คือ สัจจะ ทม (อ่านว่าทะมะ) ขันติ และจาคะ

6. ระบบเศรษฐกิจคอมมิวนิสต์ (Communist System) คู่กับระบอบการเมืองประชาธิปไตยของประชาชน (People's Democracy)

อนึ่ง คำว่าระบบสังคมนิยมในข้อ 5 และคำว่าระบบคอมมิวนิสต์ในข้อ 6 นั้น หมายถึงระบบสังคมนิยมและระบบคอมมิวนิสต์ที่เป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific) ไม่ใช่สังคมนิยมชนิดอื่นๆ ที่มีอยู่มากมาย และไม่ใช่คอมมิวนิสต์แบบบล็องก็

เป็นที่น่าสังเกตว่าวิวัฒนาการของสังคม นับแต่สังคมปฐมสหการมาถึงสังคมคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีระบบเศรษฐกิจถึง 6 ระบบ แต่มีระบอบการเมืองเพียง 2 ระบอบเท่านั้น คือระบอบประชาธิปไตยกับระบอบเผด็จการ

โดยเริ่มต้นระบอบประชาธิปไตยในสังคมปฐมสหการที่เรียกว่าประชาธิปไตยบุพกาล ต่อมาเมื่อเกิดสังคมทาสที่แบ่งคนในสังคมเดียวกันออกเป็นชนชั้น คือชนชั้นผู้ปกครอง (เจ้าทาส) กับชนชั้นผู้ถูกปกครอง (ทาส) ระบอบการเมืองก็ได้เปลี่ยนเป็นระบอบเผด็จการ และสังคมที่สืบต่อมาเป็นสังคมศักดินาและสังคมทุนนิยมในปัจจุบัน รวมทั้งสังคมที่จะสืบต่อไปคือสังคมสังคมนิยมหรือที่ท่านอาจารย์พุทธทาสเรียกว่าธรรมิกสังคม ก็เป็นสังคมที่อยู่

หรือที่ท่านอาจารย์พุทธทาสเรียกว่าธรรมิกสังคม ก็เป็นสังคมที่อยู่ในระบอบการเมืองเผด็จการเช่นเดียวกัน ต่อเมื่อเข้าสู่สังคมคอมมิวนิสต์หรือสังคมพระศรีอารียะ ระบอบการเมืองจึงจะเป็นประชาธิปไตยอีกครั้งหนึ่ง ที่เรียกว่าประชาธิปไตยของประชาชน

จากข้อสังเกตดังกล่าวนี้ เราจะได้ข้อสรุปเป็นการยืนยันวาทะของท่านลินคอล์น ประธานาธิบดีคนที่ 16 แห่งสหรัฐอเมริกา ที่ว่า ประชาธิปไตยคือระบอบการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน และเรายังได้ข้อสรุปต่อไปอีกว่า ระบอบเผด็จการคือระบอบการปกครองของสังคมชนชั้น ซึ่งหมายถึงชนชั้นหนึ่งเผด็จการต่อชนชั้นหนึ่ง นับแต่สังคมเจ้าทาสจนถึงสังคมสังคมนิยมหรือธรรมิกสังคม

แต่อย่างไรก็ดี เผด็จการในสังคมสังคมนิยมหรือธรรมิกสังคมนั้น ได้ประกาศอย่างเปิดเผยว่าเป็นเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพหรือธรรมาธิปไตย ไม่ได้ปิดบังซ่อนเร้นเหมือนสังคมอื่นที่ผ่านมา ทั้งนี้เพราะเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพนั้นเป็นเผด็จการต่อคนส่วนน้อย (นายทุน) เพื่อคนส่วนมาก (มหาประชาชน) ต่างกับเผด็จการอื่นๆ ที่ผ่านมาซึ่งเป็นเผด็จการต่อคนส่วนมาก (มหาประชาชน) เพื่อคนส่วนน้อย (นายทุน) และโดยประการสำคัญ เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพก็คือธรรมาธิปไตย

ที่กล่าวมาเป็นการจับคู่ระบบเศรษฐกิจกับระบอบการเมืองเป็นคู่ๆ ตามที่เป็นมาในประวัติศาสตร์วิวัฒนาการของสังคม และที่จะเป็นไปในอนาคต เพราะถ้าจับคู่ไม่ถูกแล้วก็จะเกิดความสับสนและไม่เข้าใจในความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสังคม จนอาจนำไปสู่การต่อต้านความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของ

ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 นั้น ปฐมเหตุเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจศักดินาที่ล้าหลังไปสู่ระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่ก้าวหน้า ที่เริ่มแตกหน่ออ่อนขึ้นแล้วก่อนปี 2475 ซึ่งไม่สอดคล้องกับระบอบการเมืองที่ดำรงอยู่ในขณะนั้น คือสมบูรณาญาสิทธิราชย์หรือราชาธิปไตยที่ล้าหลัง

คือระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนไปเป็นระบบอื่นแล้ว ระบอบการเมืองจึงต้องเปลี่ยนไปด้วย ให้สอดคล้องกัน ถ้ามีฉะนั้นแล้วก็จะเกิดความวุ่นวาย สังคมจะไม่ปรกติสุข และการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจนั้นมันเป็นไปของมันเองตามกฎวิวัฒนาการของสังคมอันเป็นกฎธรรมชาติ ซึ่งอยู่นอกเหนือเจตจำนงของมนุษย์ จึงไม่ใช่เป็นความผิดของเจ้าทาส เจ้าศักดินา หรือนายทุนคนใดคนหนึ่ง เจ้าทาส เจ้าศักดินาหรือนายทุนคนใดคนหนึ่งจะมีความผิดขึ้นมาก็ต่อเมื่อต่อต้านขัดขวางความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสังคมที่จะต้องก้าวไปข้างหน้าเท่านั้น

โดยที่เมื่อระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ระบอบการเมืองก็ต้องเปลี่ยนตามไปด้วย

ดังนั้น จะมี*คณะราษฎร* หรือไม่มีก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง (เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475) ก็จะต้องเกิดขึ้นอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยง

ขอให้ผู้ที่มือคดต่อ*คณะราษฎร* หรือผู้ที่ยึดติดอยู่กับเศษเนื้อติดกระดูกของระบอบเก่า ได้โปรดเข้าใจเสียใหม่ให้ถูกต้อง จึงจะได้ชื่อว่าเป็นฝ่ายก้าวหน้าที่แท้จริง

แต่ในเมื่อ*คณะราษฎร*เป็นกองหน้าในการเปลี่ยนแปลง

เมื่อ 24 มิถุนายน 2475 คณะราษฎรจึงมีคุณูปการต่อราษฎรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นเดียวกัน

ขอเข้าสู่ประเด็นวิกฤติการณ์ทุนนิยมต่อไป

วิกฤติการณ์ เศรษฐกิจในครั้งนี้ถึงแม้ว่าจะมีสาเหตุหลักมาจากระบบเศรษฐกิจทุนนิยมก็จริง แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นๆ ร่วมด้วย และซึ่งเป็นตัวเร่งที่สำคัญที่ก่อให้เกิดวิกฤติการณ์เร็วกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งทำให้กองทุนสำรองเงินตราต่างประเทศลดต่ำกว่ามาตรฐานสากลจนวิกฤติ ปัจจัยอื่นๆ ที่ร่วมด้วยถือเป็นปัจจัยภายนอก คือ

1. การทุจริตของข้าราชการ ทั้งข้าราชการการเมือง และข้าราชการประจำ ดังที่รู้จักกันอยู่โดยทั่วไป งบประมาณแผ่นดินปี ละนับหมื่นล้านบาทที่ถูกเบียดบังไปเป็นผลประโยชน์ส่วนตัวของ นักการเมืองชั่วๆ (บางคน) และข้าราชการชั่วๆ (บางคน) โดยวิธีการต่างๆ 108 ประการ แม้แต่วิธีการเบิกจ่ายงบประมาณให้ช้าให้ เร็ว ก็เป็นวิธีหนึ่งของการหาเงินอย่างหน้าด้านๆ ของผู้มีอำนาจ อนุมัติในการเบิกจ่าย การที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ให้จัดตั้ง “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ” จึงเท่ากับ เป็นการยอมรับว่าเมืองไทยเต็มไปด้วยข้าราชการทุจริต

2. การใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อชนิดจิตวิปลาส ของกลุ่มคนที่โบราณเรียกว่า มะพร้าวต้นดก ยางกต้นมี ขี้ข้าได้ดี คางคกขึ้นวอ รวมทั้งพวกผู้ดีดินแดงตะแคงดินเดิน ที่นิยมสินค้านอกประเทศที่เรียกว่าแบรนด์เนม คือสินค้ายี่ห้อดังๆ ราคาแพงๆ ทั้งเครื่องอุปโภคและบริโภคชนิดที่ชาวบ้านธรรมดาๆ ไม่เชื่อว่าจะ เป็นไปได้ถึงขนาดนั้น ซึ่งผมไม่จำเป็นจะต้องเอ่ยชื่อสินค้าและยี่ห้อ ให้เป็นเสนียด ณ ที่นี้ นี่ก็เป็นการช่วยให้กองทุนสำรองเงินตราต่าง

ประเทศลดลง

3. การส่งลูกหลานไปศึกษาต่างประเทศของคนบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มมะพร้าวต้นดกๆ และผู้ดีดินแดง แนนอน, การศึกษานั้นเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นความจำเป็นของประเทศชาติ ที่คนในชาติจะต้องได้รับการศึกษาอย่างดี แต่การส่งลูกหลานไปศึกษาต่างประเทศของคนบางกลุ่ม เป็นเพราะค่านิยม เป็นเพราะต้องการสำแดงศักดิ์ความเป็นคนมีเงิน แต่เงินนั้นจะได้มาอย่างไรไม่มีใครพูดถึงกัน เงินที่ส่งให้ลูกไปดูลงเล่นในต่างประเทศนั้นตกปีละไม่ต่ำกว่าหมื่นล้านบาท และนี่ก็เป็นการช่วยให้กองทุนสำรองเงินตราต่างประเทศลดลงเช่นกัน

4. การเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ ที่เรียกว่าไป Shopping และไปเล่นการพนันของกลุ่มมะพร้าวต้นดกๆ และผู้ดีดินแดงๆ ในปีหนึ่งๆ นำเงินตราต่างประเทศไปเสียการพนันและถูกละยเยาะเย้ยผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้นับจำนวนมหาศาล ดังที่กล่าวกันว่านักท่องเที่ยวดังประเทศล้านคนเข้ามาใช้จ่ายในเมืองไทย น้อยกว่านักท่องเที่ยวกคนไทยหมื่นคนที่ขนเงินตราต่างประเทศออกไปใช้จ่ายในต่างประเทศ และหลายๆ คนถึงกับนำเงินไปฝากไว้ในธนาคารต่างประเทศ และไปซื้อบ้านไว้ในต่างประเทศเพื่อได้พักผ่อนในยามปรกติ และลี้ภัยในยามบ้านเมืองวิกฤติ

5. ความไม่โปร่งใสของธนาคารชาติในหลายๆ กรณี เช่น การอนุมัติโครงการเพื่อขอกู้เงินต่างประเทศของผู้ประกอบการอย่างเสรี เพียงเพื่อจะได้รับเปอร์เซ็นต์จากเงินกู้นั้นที่ผู้ประกอบการจะจ่ายให้ อันเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของผู้มีอำนาจในธนาคารชาติทางหนึ่งในหลายๆ ทาง จึงไม่แปลกประหลาดอะไร

ที่ผู้มีอำนาจในธนาคารชาติจะพากันเป็นเศรษฐีไปตามๆ กันในยุคเศรษฐกิจฟองสบู่ ของรัฐบาลชาติชาย ชุณหะวัณ และยิ่งฉิบหายเร็วยิ่งขึ้น เมื่อรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ ยุค สปก. 4-01 เปิดเสรีทางการเงินตามบัญชาของจักรวรรดินิยม จึงทำให้การนำเข้าซึ่งเงินตราต่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี ใครใคร่ค้าเงินค้า อันเป็นการเปิดโอกาสให้พวก Potato ก่อหนี้สินต่างประเทศถึง 7 หมื่นกว่าล้านยูเอสดอลลาร์ รวมกับหนี้สินของรัฐบาลอีกหมื่นกว่าล้านยูเอส ดอลลาร์เป็น 9 หมื่นกว่าล้านยูเอสดอลลาร์ ก็เห็นๆ กันอยู่แล้วว่าใครเป็นคนก่อหนี้ ใครเป็นคนสร้างบาปกรรมไว้ แล้วยังจะมาหน้าด้านเรียไรเงินค่าขนมเด็กคนละบาทสองบาทเข้ากองทุนไทยช่วยชาติ อย่างนี้มันก็เหลือที่จะทนแล้วเหมือนกัน

รวมทั้งในกรณีปล่อยให้เงินบาทอ่อนตัวยันดอลลาร์ที่แข็งแกร่งไว้ในอัตราที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง จนกระทั่งออกแตกจึงปล่อยให้ลอยตัว

ในกรณีนำเงินกองทุนฟื้นฟูจำนวนมหาศาลไปค้ำจุนบางธนาคารที่โก่งกันสับกันหันแหลกและอุดหนุนไฟแนนซ์ประเภทไครโว จนกระทั่งพังไปตามๆ กัน แต่ผู้บริหารระดับสูงของธนาคารและไฟแนนซ์กลับพากันร่ำรวย ซึ่งเกิดจากความไม่โปร่งใสของธนาคารชาติเช่นเดียวกัน อันยังความเสียหายให้กับประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง

6. ความเสียเปรียบในดุลการค้า คือซื้อมากขายน้อย ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เสริมวิกฤติการณ์ให้เร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสินค้าประเภทฟุ่มเฟือย ทั้งของกินของใช้และของเล่นที่สั่งเข้ามาสนองตัณหาของพวกจิตวิปลาสที่กินเหล้าไวน์ขวดละเป็นแสนบาท

ซื้อผ้าผูกคอเส้นละ 2-3 หมี่นบาท เสื้อฮาวายตัวละ 4-5 หมี่นบาท ฯลฯ รวมทั้งสินค้าประเภทจัมป์ คือ อาวุธยุทธภัณฑ์ เครื่องบิน เรือรบ รถรบ และภาพยนตร์ นักแสดงจากต่างประเทศ (ที่นำวัฒนธรรม เลวๆ มาเผยแพร่) เป็นการช่วยให้ทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศลดลงๆ และลดลงต่ำกว่ามาตรฐานสากล

7. ตลาดหุ้นที่ได้แปรสภาพจากความมั่งคั่งเดิมคือการระดมเงินทุนเพื่อประกอบการ มาเป็นบ่อนการพนัน ก็เป็นตัวเร่งอีกตัวหนึ่งของวิกฤติการณ์ทุนนิยม

นักลงทุนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากการประกอบการได้กลายมาเป็นนักเลงการพนัน ซึ่งหวังผลได้เสียเฉพาะหน้าในแต่ละชั่วโมงหรือแต่ละวัน เช่นเดียวกับนักเลงการพนันที่เล่นกันในบ้านบ่อนการพนันทั่วๆ ไป และก็เช่นเดียวกับบ่อนการพนันที่คนสายป่านยาวคือมีทุนมากย่อมได้เปรียบคนมีทุนน้อย

นักเลงหุ้นที่โชคดียิ่งเป็นจำพวกที่มีทุนมากหรือพวกปลากระพง (ซึ่งรวมทั้งหุ้นส่วนที่เบ้มในบริษัทที่จดทะเบียนเข้าอยู่ในตลาดหลักทรัพย์) ส่วนนักเล่นหุ้นประเภทปลาชิวปลาสร้อยมีแต่ตายกับตาย เหมือนแมลงเม่าบินเข้ากองไฟ เงินจำนวนมหาศาลจากพวกปลาชิวปลาสร้อยเหล่านี้ ได้ถูกสูบเข้าไปอยู่ในพุงพวกปลากระพง ทั้งกะพงเทศและกะพงไทย ด้วยเล่ห์กลของนักการพนันบ้านหุ้มมืออาชีพที่ทำกันเป็นขบวนการ เรียกว่าขบวนการปั่นหุ้นสากล โดยอาศัยเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยติดต่อกันได้ทุกตลาดหุ้นทั่วโลก เสมือนนั่งเล่นอยู่ในบ่อนเดียวกันอย่างที่ถูกกฎหมายทำอะไรไม่ได้ และแน่นอน, กะพงเทศเหล่านั้นจะเปลี่ยนเงินบาทไทยเป็นสกุลดอลลาร์ส่วนหนึ่งไปเก็บไว้ในตู้เซฟของธนาคารใดธนาคารหนึ่งใน

ต่างประเทศ สวนกะพงไทยประเภทมะพร้าวต้นดกๆ ก็คงจะเป็นไปตามข้อ 2-3-4 ที่กล่าวข้างต้น

ปัจจัย 7 ประการ (เท่าที่นึกออก) ดังกล่าวนี เป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้วิกฤติการณ์ทุนนิยมระเบิดออกมาเร็วยิ่งขึ้น และก็ทำให้ระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเดินทางไปสู่หูลุมฝังศพเร็วยิ่งขึ้น

ส่วนปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดวิกฤติการณ์ทุนนิยมนั้นเกิดจากระบบเศรษฐกิจทุนนิยมนั่นเอง เช่นเดียวกับสนิมเหล็กเกิดแต่เนื้อในเหล็ก

นั่นก็คือการแข่งขันอย่างเสรี ที่เรียกว่าทุนนิยมเสรี อันเป็นบาทก้าวแรกก่อนที่จะไปสู่ทุนนิยมผูกขาดตามกลไกของระบบเศรษฐกิจทุนนิยม (ภายหลังที่ทุนเสรีกระจอกองกองยลัมตายไปตามๆ กัน หรือถูกดูดกลืนเข้ากับทุนจักรวรรดินิยมหรือทุนข้ามชาติและกลายเป็นทุนผูกขาด)

การแข่งขันอย่างเสรีของทุนนิยมเสรีเป็นประการใดได้กล่าวมาแล้วโดยหลักการทั่วไปในตอนที 1 ว่าด้วยระบบทุนนิยมสากล แต่เพื่อความเข้าใจง่ายขึ้นจะขอยกตัวอย่างปรากฏการณ์ทางรูปธรรมที่เกิดขึ้นในบ้านเรา และที่เป็นต้นตอหรือเป็นตัวมูลธาตุแท้จริงที่ก่อให้เกิดวิกฤติการณ์เศรษฐกิจในบ้านเราขณะนี้ มีดังนี้คือ

1. การแข่งขันอย่างเสรีของบรรดาธนาคารหรือตลาดการเงิน (ดังตัวอย่างที่ยกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมข้างต้น 5 ธนาคาร) ที่แต่ละธนาคารมีเครือข่ายครอบคลุมกว้างใหญ่ไพศาล ทั้งในด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และเกษตรกรรม

ธุรกิจที่อยู่ในเครือข่ายหรือบริวารของบรรดาธนาคารทั้งหลาย ทั้งในด้านอุตสาหกรรมและอสังหาริมทรัพย์ต่างก็แข่งขัน

กันแสวงหากำไรสูงสุดตามวิธีการของระบบเศรษฐกิจทุนนิยม จึงทำให้กำไรสูงสุดเป็นกำไรส่วนถัวเฉลี่ยและลดลงหรือติดลบ อันยังผลกระทบไปถึงศูนย์กลางการเงินคือธนาคาร ที่บางธนาคารยืมเงินนอกดอกเบี้ยต่ำมาปล่อยกู้ดอกเบี้ยสูงแก่ผู้ประกอบการหรือผ่านทางไฟแนนซ์ในเครือ

2. การแข่งขันอย่างเสรีของบริษัทไฟแนนซ์อันเป็นบ่อนเกิดของพวก Potato ซึ่งดำเนินธุรกิจทางการเงินหรือตลาดการเงินทำนองเดียวกับธนาคาร และส่วนใหญ่ก็เป็นบริษัทลูกของธนาคาร แต่ค่อนข้างตัวกว่าธนาคาร และทำดอกเบี้ยได้สูงกว่าธนาคาร เพราะมีข้อจำกัดทางกฎหมายน้อยกว่าหรือหลีกเลี่ยงกฎหมายได้ง่ายกว่า และถ้าความเสียหายเกิดขึ้นก็ไม่กระทบไปถึงธนาคารแม่ในแง่ของกฎหมาย ซึ่งมีอยู่รวม 100 บริษัท รวมทั้งที่ถูกสั่งปิดไปแล้ว 56 บริษัท เพราะขาดทุนหมุนเวียนด้วยมีหนี้สินและหนี้เสียแต่ผู้บริหารระดับสูงกลับรวย

การดำเนินธุรกิจของบริษัทไฟแนนซ์เปรียบเหมือนเก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน ถ้าการดำเนินธุรกิจของธนาคารคือการเก็บเบี้ยบนร้าน และลูกค้าสำคัญของบริษัทไฟแนนซ์จำนวนหนึ่งคือนักธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และบางทีผู้บริหารในไฟแนนซ์นั้นเองที่เล่นกลผันเงินออกไปจากไฟแนนซ์มาดำเนินธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

จากการแข่งขันกันอย่างเสรี (ระหว่างทุนผูกขาดไม่กี่ตระกูล) ในตลาดการเงิน คือธนาคารและไฟแนนซ์ นำไปสู่การแข่งขันอย่างเสรีในธุรกิจด้านอื่นๆ รวมทั้งการแข่งขันกันฟุ้งเฟ้ออย่างคนสติวิปลาส ดังหลักฐานปรากฏอยู่ที่ตลาดนัดคนเคยรวยซอยทองหล่อ ขณะนี้ และผลของการแข่งขันก็เป็นไปตามกฎ

เกณฑ์ของระบบทุนนิยม คือผู้ที่กำลังทุนน้อยกว่า ก็พากันปิดงาน หรือชะลองาน หรือปลดคนงานลดต้นทุน อันกระทบไปยังธุรกิจอื่นๆ เป็นโดมิโน ซึ่งยังผลให้ข้าวของแพงและคนว่างงานเพิ่มมากขึ้น

โดยเฉพาะการแข่งขันอย่างเสรีในตลาดอสังหาริมทรัพย์ อันมีบ้านจัดสรร คอนโดฯ อพาร์ตเมนต์ อาคารพาณิชย์ ออฟฟิศ สนามกอล์ฟ โรงแรม โรงพยาบาล และรีสอร์ท ที่ถูกสร้างขึ้นอย่างมากมาย ทั้งในเมืองหลวงและหัวเมืองใหญ่ๆ ที่ภาษาเศรษฐศาสตร์ เรียกว่าสินค้าล้นตลาดหรือเกินความต้องการของผู้บริโภค

แต่จริงๆ แล้ว ผู้บริโภคหรือประชาชนไม่มีกำลังซื้อ คือไม่มีเงินที่จะซื้อต่างหาก ทั้งๆ ที่มีความต้องการสูง

ในขณะที่บ้านจัดสรรและคอนโดฯ ล้นตลาดนับจำนวนหมื่นๆ หน่วย แต่ก็มีคนนับจำนวนหมื่นๆ ครอบครัวไม่มีที่ซุกหัวนอนที่พอสมศักดิ์ศรีของความเป็นคน ต้องไปแออัดอยู่เป็นสลัมและได้สะพาน นีมันสังคมอะไรกัน? ถ้าไม่ใช่สังคมนักบ้า (รวย) ในขณะที่คนป่วยล้นโรงพยาบาล (หลวง) แต่โรงพยาบาลเอกชนกลับมีเตียงคนไข้ว่างเปล่า จนผู้อำนวยการโรงพยาบาลเอกชนบางแห่งออกมาร้องขอให้โรงพยาบาลรัฐ ช่วยส่งหมุ่ไปขึ้นเตียงบ้าง ไม่งั้นตายแน่ เพราะเจ้าหน้าที่กำลังเร่งทั้งดอกและต้น

✕ เมื่ออสังหาริมทรัพย์ขายไม่ออกและอุตสาหกรรมอื่นก็แย่ ก็ไม่มีเงินคืนให้เจ้าหน้าที่เมื่อถึงกำหนด จึงเกิดภาวะที่กระทบกระเทือนถึงกันเป็นห่วงลูกโซ่ ไปถึงไฟแนนซ์ไปถึงธนาคาร จนถึงเจ้าหน้าที่เงินกู้ในต่างประเทศที่ไม่ได้รับชำระตามกำหนด ทำให้ต่างประเทศซึ่งหมายถึงแหล่งเงินกู้และนักลงทุนต่างประเทศไม่ไว้วางใจในสถาบันการเงินของไทย รวมทั้งที่บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

ถือ (ในสถาบันการเงินระหว่างประเทศ) ที่คอยเป็นหูเป็นตาให้กับ
นักการเงินและนักลงทุน ช่วยจัดอันดับความน่าเชื่อถือในสถาบัน
การเงินของไทยลดต่ำลงไปๆ เป็นการซ้ำเติมจนไม่มีเครดิตจะกู้มา
ใหม่เพื่อแก้สภาพคล่อง เพราะหนี้เก่าก็ยังไม่ได้ใช้คืน จึงไม่มีใคร
ยอมให้กู้ จนกระทั่งรัฐบาลต้องประกาศให้เงินบาทลอยตัว เพราะ
ไม่มีทุนสำรองเงินตราต่างประเทศพอที่จะมาขึ้นเอาไว้ได้ หรือไม่
อยู่ในฐานะมาตรฐานสากล (ของระบบทุนนิยม) จึงต้องปล่อยให้
เป็นไปตามความเป็นจริง แล้วหันไปขอความช่วยเหลือกองทุนการ
เงินระหว่างประเทศ หรือ IMF. เพื่อความเชื่อถือของบรรดาเจ้าหนี้
เพื่อผ่อนผันหนี้และก่อหนี้ใหม่ต่อไป เพื่อมาฟื้นฟูสภาพคล่อง
ภายในประเทศให้กับพวก Potato และนั่นก็คือหมายถึงการดำรง
อยู่ซึ่งการกดขี่ขูดรีดตามกลไกของระบบทุนนิยมต่อไป และนั่นก็
คือความด้อยโอกาสและความยากไร้ของประชาชนส่วนใหญ่จะ
ดำรงอยู่ต่อไป และจะดำรงอยู่ต่อไปถ้าผู้ถูกกดขี่ขูดรีดไม่ได้รับการ
ติดต่อทางปัญญาแห่งสัมมาทิฐิ

4

IMF. กับทางรอดของไทย

จะเห็นได้ว่าวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้ จนถึงกับรัฐบาลต้องเอาคอ (ชาติ) ไปขึ้นเชียง ขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF. (International Monetary Fund) อันเป็นตัวแทนของทุนข้ามชาติหรือจักรวรรดินิยมนั้น เกิดจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในประกอบกัน ดังที่กล่าวมาแล้ว ปัจจัยภายนอก คือ

1. การทุจริตของนักการเมืองและข้าราชการประจำ
 2. การใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อชนิดจิตวิปลาสของพวกมะพร้าวตีนดกๆ และผู้ดีตีนแดงๆ (อย่างเสรี)
 3. การส่งลูกหลานไปศึกษาต่างประเทศ (อย่างเสรี)
 4. การไปท่องเที่ยวหรือ Shopping ต่างประเทศ (อย่างเสรี)
 5. ความไม่โปร่งใสของธนาคารชาติในหลายๆ กรณี
 6. ความเสียเปรียบดุลการค้า (จากการแข่งขันอย่างเสรี)
 7. บ่อนการพนันหรือตลาดหุ้น
- ส่วนปัจจัยภายในของวิกฤติการณ์อันเป็นปัจจัยหลักหรือปัจจัยชี้ขาด คือระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ส่วน 7 ข้อหรือ

7 ประการดังกล่าวข้างบนนั้นเป็นปัจจัยภายนอก ถือเป็นปัจจัยเสริม แต่ก็เนื่องมาจากปัจจัยภายในคือระบบทุนนิยมนั้นเอง และพวกที่สร้างปัจจัยเสริมที่สำคัญก็คือพวกเขานั้นแหละ *Potato*

ดังนั้นที่ใครบางคนออกมาเรียกร้องให้ประชาชนเสียสละทองช่วยชาติมันเป็นการบิดเบือนประเด็น เพื่อกลบเกลื่อนตัวการคือ *Potato* เพราะรัฐบาลนี้ (รัฐบาลชวน ฯ) ขึ้นมาตามกระแสของ *Potato*

มันถูกต้องแล้วหรือ มันเป็นธรรมต่อประชาชนแล้วหรือ ในเมื่อบาปกรรมนั้นไม่ใช่ประชาชนคนส่วนใหญ่ของประเทศ 80 เปอร์เซนต์เป็นผู้ก่อ แต่คนส่วนน้อย 20 เปอร์เซนต์ต่างหากที่เป็นผู้ก่อขึ้น แล้วยังมาเรียกร้องให้ประชาชนเสียสละเพื่อชาติ แต่ชาติแท้แล้วก็เพื่อความอยู่รอดของรัฐบาลนั่นเอง เพียงแต่ยกเอาชาติขึ้นมาชูเป็นการหลอกลวงประชาชนให้เข้าใจผิด และการกระทำที่ประชาชนหลงเข้าใจผิดเช่นนี้ ถือได้ว่าเป็นการประกอบอาชญากรรมทางปัญญา ซึ่งเป็นความผิดอย่างใหญ่หลวงที่ประชาชนจะให้อภัยไม่ได้ เพราะเป็นความผิดที่ตั้งใจกระทำหรือเจตนา

ประชาชนนั้น อย่าว่าแต่เงินทองของนอกกายเลย แม้กระทั่งชีวิตก็เสียสละให้ชาติบ้านเมืองได้อย่างไม่ลังเล ก็ดูตัวอย่างพวกอำมาตย์และขุนนางในกองทัพ ซึ่งเป็นลูกหลานของประชาชนผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ ไม่เกี่ยงเลยที่จะมาเป็นทหารเกณฑ์รับใช้ชาติและพร้อมที่จะเสียสละชีวิตเพื่อชาติเพื่อแผ่นดิน ทั้งๆ ที่พ่อแม่ของเขาหลายคนไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง ไม่ได้เป็นเจ้าของแผ่นดินแม้ฝ่ามือเดียว เพราะถูกนายทุนสูบเอาไปด้วยวิธีการต่างๆ

โดยที่ IMF. เป็นตัวแทนของทุนจักรวรรดินิยมหรือทุนข้ามชาติ จึงกำหนดเงื่อนไขในความช่วยเหลือตามแนวทางของทุนข้ามชาติ เพื่อขยายอิทธิพลของทุนข้ามชาติเข้าครอบคลุมสังคมไทยร่วมกับนายทุนนายหน้าและนายทุนอิงอำนาจรัฐหรือนายทุนขุนนาง พร้อมทั้งที่เบียดขับนายทุนชาติและนายทุนกลางให้ล้มหายตายจากไป หรือไม่นั้นก็ถูกด้อนเข้าอยู่ภายใต้อิทธิพลของทุนข้ามชาติ

ทุนที่เป็นอันดับหนึ่งในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมคือทุนการเงินหรือธนาคารและสถาบันการเงินอื่น การรวมทุนการเงินเข้าด้วยกันจึงเป็นเงื่อนไขหลักของ IMF. (จะโดยเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยก็ตาม) และมีเหตุผลที่ชาวบ้านรับฟังได้ เพราะทุนการเงินที่ถูกผูกขาดอยู่ภายในครอบครัวหรือสายตระกูล อาจเหมาะสมในระยะทุนเริ่มต้นหรือการสะสมทุนในระยะแรก แต่เมื่อระบบทุนได้ขยายตัวเติบโตใหญ่ขึ้นกลับเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะแต่ละกองทุนมีวัตถุประสงค์อยู่ที่กำไรสูงสุดจึงพากันเจ็บตัวไปตาม ๆ กัน ดังปรากฏการณ์ที่เป็นอยู่ในเวลานี้

เมื่อทำทุนการเงินให้เป็นเอกภาพ (แต่โดยรูปแบบอาจแยกกัน) ที่อยู่ภายใต้การควบคุมหรืออำนาจของทุนข้ามชาติเป็นผลสำเร็จแล้ว สภาพคล่องก็จะติดตามมา ซึ่งจะทำให้ธุรกิจทั้งด้านอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมเดินไปได้ในระดับหนึ่ง พร้อมกับที่รัฐบาลจะต้องจัดงบประมาณให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของรายได้ แต่ในขณะเดียวกันก็อาจบีบบังคับให้รัฐบาลเพิ่มภาษีอากรบางประเภทเพื่อจุนเจือรายจ่าย รวมทั้งการใช้หนี้คืนแก่ IMF. และสถาบันการเงินอื่น อันจะยังความกระทบกระเทือนและความ

เดือดร้อนให้กับคนในสังคมเป็นห่วงลูกโซ่ แต่ก็จะต้องตกหนักอยู่ที่ห่วงโซ่สุดท้าย คือประชาชน

มาตรการต่อมาในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจไทยของ IMF. หรือทุนจักรวรรดินิยม คือบีบบังคับรัฐบาลไทยให้แปรรูปรัฐวิสาหกิจหรือพูดอย่างตรงไปตรงมาก็คือขายรัฐวิสาหกิจให้กับทุนเอกชนและทุนเอกชนที่พร้อมจะซื้อรัฐวิสาหกิจนั้นๆ ก็คือทุนจักรวรรดินิยมนั่นเอง

มาตรการของ IMF. โดยรวมก็คือเปิดทางให้ทุนจักรวรรดินิยมเข้ามาควบคุมการเงินและการคลังของประเทศที่ตกเป็นเหยื่อของ IMF. ดังที่ IMF. กำลังทำกับประเทศไทยอยู่ในขณะนี้

IMF. ที่สวมเสื้อคลุมนักบุญเข้าไปช่วยเหลือในหลายประเทศ จึงถูกประณามจากประชาชนในประเทศนั้นๆ รวมทั้งประชาชนไทยที่รู้เท่าทันว่าเป็นปีศาจ

โดยมาตรการของ IMF. ซึ่งก็คือมาตรการของระบบทุนนิยมขั้นสูงสุด คือทุนจักรวรรดินิยมหรือทุนข้ามชาติ ก็คงจะแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้ระดับหนึ่ง คือในระดับ Potato เพื่อรอคอยวันที่จะเกิดวิกฤตการณ์อีกในอนาคต เหมือนเข็มนาฬิกาหมุนรอบหน้าปัด ส่วนคนระดับล่างเรียกว่าผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ นั้นมีแต่จะด้อยโอกาสและยากไร้กันต่อไป และจะเพิ่มดีกรีของความทุกข์ยากสูงขึ้น และปริมาณของผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ก็จะเพิ่มมากขึ้น เพราะว่าในชนชั้น Potato นั้น ก็เชื่อว่าประสบความสำเร็งไปทั่วทั้งชนชั้น

นั่นก็เพราะว่าการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของระบบทุนนิยมนั้น เป็นการแก้ตามปรากฏการณ์ของระบบทุนนิยม ไม่ได้แก้ที่

ตัวมูลธาตุหรือต้นเหตุ เช่นเดียวกับการให้ยาลดไข้แก่คนป่วย โดยไม่ได้แก้ที่มูลธาตุของมันว่าเป็นไข้ตัวร้อนเพราะอะไร เมื่อยาหมดฤทธิ์คนป่วยก็นอนซมเพราะพิษไข้ต่อไป ก็เช่นเดียวกับการแก้ไขวิกฤติการณ์เศรษฐกิจของทุนนิยม หรือ IMF.

ดังกล่าวแล้วว่าตัวมูลธาตุหรือปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดวิกฤติการณ์เศรษฐกิจในระบบทุนนิยม ก็คือตัวระบบทุนนิยมนั่นเอง

เพราะเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการผลิตของระบบทุนนิยมคือกำไรสูงสุด และกำไรสูงสุดจะมีได้ก็ด้วยการกดขี่ขูดรีดเอามูลค่าส่วนเกินหรือแรงงานส่วนเกินจากคนงานให้มากที่สุด ระบบทุนนิยมจึงเป็นระบบที่ก่อให้เกิดการเบียดเบียนต่อกันของคนในสังคมเดียวกัน และซึ่งยังความทุกข์ยากให้กับคนส่วนใหญ่ของสังคม

จึงเป็นระบบที่ขัดกับทั้งศีลและธรรม และขัดกับคำสอนของพระศาสดาทั้งหลาย ที่สอนให้มนุษย์อยู่ร่วมกันฉันพี่น้อง อย่าได้เบียดเบียนต่อกันและกัน ให้เมตตาปราณีต่อกันและกัน ในฐานะที่เป็นเพื่อนร่วมเกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน

แต่มนุษย์แห่งระบบทุนนิยมที่อ้างตัวว่าเป็นผู้มีศาสนาเคารพนับถือพระศาสดา กลับไม่สนใจใยดีต่อคำสอนของพระองค์ที่ตนนับถือ และมีหน้าซ้าปกปักษ์รักษาระบบแห่งการเบียดเบียนต่อกันของคนในสังคม หรือระบบการกดขี่ขูดรีดของระบบทุนนิยมให้ดำรงอยู่ อันเป็นการทรยศต่อพระศาสดาทั้งหลายที่พวกเขา นับถือ

ดังนั้นการจะยังความผาสุกให้กับคนส่วนใหญ่ในสังคม ก็มีแต่การล้มเลิกระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่กดขี่ขูดรีดเท่านั้น และก็นั่นเอง, การจะล้มเลิกหรือกำจัดระบบกดขี่ขูดรีดให้หมดสิ้นไป

ในทันทีชั่วข้ามคืน หรือเพียงพลิกฝ่ามือ นั้น ย่อมเป็นไปได้ และ เป็นโศกนาฏกรรมดังที่พลพดก่อกั้นในกัมพูชา

แต่ก็จะสามารถจำกัดให้แคบลงได้ โดยรัฐบาลของ ประชาชน คือค่อยๆ จำกัดให้แคบลงๆ ตามเงื่อนไขทางท้าววิสัย จนหมดสิ้นไปในที่สุด จะช้าหรือเร็วก็นับอยู่กับพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และการดูชั้นทางปัญญาของมหาชน

เพราะการจะกำจัดหรือยกเลิกระบบเศรษฐกิจที่กดขี่ ขูดรีดแห่งระบบทุนนิยมได้โดยเด็ดขาด และสร้างสังคมใหม่ที่ไม่มีการกดขี่ขูดรีด หรือไม่มีการเบียดเบียนต่อกันระหว่างมนุษย์นั้น จะต้องสร้างด้วยปัญญาแห่งสัมมาทิฐิ และมีแต่ปัญญาแห่งสัมมาทิฐิเท่านั้นที่จะสร้างสังคมพระศรีอาริย์ขึ้นมาได้

ก็เช่นเดียวกับการถึงซึ่งพระนิพพาน ไม่ใช่ว่าปุบปับ จะไปถึงซึ่งพระนิพพานในทันทีทันใด หากต้องผ่านไประยะลำดับ เริ่มจากสัมมาทิฐิแล้วจึงจะก้าวล่วงเข้าสู่พระโสดาบัน พระสกิทาคามี พระอนาคามี และพระอรหันต์ จะช้าหรือเร็วก็นับอยู่กับความมั่นคงของความเพียรพยายามและการดูชั้นทางปัญญาของแต่ละคน

จะเห็นได้ว่าการเข้าถึงสังคมที่ปราศจากการกดขี่ขูดรีด อันเป็นเรื่องทางวัตถุหรือรูปธรรม กับการเข้าถึงนิพพานอันเป็น เรื่องทางจิตหรือนามธรรม ล้วนแต่อาศัยปัญญาด้วยกันทั้งนั้น หาก แตกต่างกันที่ปัญญาคนละระดับ คือระดับโลกุตระปัญญาหรือ ภาวนามยปัญญา อันเป็นปัญญาที่ละเอียดอ่อนสำหรับการเข้าถึง พระนิพพาน และโลกียปัญญาแห่งสัมมาทิฐิ ใ้สำหรับการเข้าถึง สังคมที่ปราศจากการกดขี่ขูดรีด (โลกียปัญญาแห่งสัมมาทิฐิ คือ ปัญญาที่เห็นตรงตามความเป็นจริงของกฎธรรมชาติที่เคลื่อนไหว

เปลี่ยนแปลง ขัดแย้ง ฟุ้งฟิง หรือที่พุทธศาสนาเรียกว่าพระไตรลักษณ์ ซึ่งตรงกันข้ามกับโลกียปัญญาแห่งมิจฉาทิฐิ ที่นำพาไปสู่ความมืดบอดดังที่เป็นอยู่ในสังคมไทยเวลานี้)

แต่ปัญญาแห่งสัมมาทิฐิจะเกิดได้อย่างไร ถ้าไม่มีการศึกษาหรือเสริมภาพในการศึกษาถูกจำกัด ในสภาพเช่นนี้จะเกิดได้ก็แต่ปัญญาแห่งมิจฉาทิฐิเท่านั้น ในบ้านเมืองของเราจึงเต็มไปด้วยพวกปัญญาแห่งมิจฉาทิฐิเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งรวมทั้งผู้ปกครองประเทศด้วย

ดังนั้นเสริมภาพในการศึกษา จึงเป็นปัจจัยแรกในการแก้ไขปัญหาดังคม ซึ่งหมายถึงการยุติการเบียดเบียนต่อกันของคนในสังคมหรือการกดขี่ขูดรีด

รัฐธรรมนูญฉบับหมกเม็ดของ สสร. ที่แอบอ้างอย่างหน้าด้านๆ ว่าเป็นรัฐธรรมนูญของประชาชน ก็ยังไม่ยอมรับรองเสริมภาพบริบูรณ์ในการศึกษาหาความรู้ทางการเมืองของประชาชนไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนั้นเลย

ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 38 เกี่ยวกับเสริมภาพของบุคคลว่า “บุคคลย่อมมีเสริมภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา...”

ถ้าหากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ต้องการให้ประชาชนมีเสริมภาพบริบูรณ์ทางการเมืองก็คงไม่ต้องบัญญัติวลีที่ว่า ในทางศาสนา ต่อท้ายคำว่า *ลัทธินิยม* เอาไว้ ดังที่รัฐธรรมนูญฉบับ 9 พฤษภาคม 2489 ที่ท่านปรีดีพนมยงค์เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการในฐานะนายกรัฐมนตรี ได้บัญญัติรับรองเสริมภาพบริบูรณ์ของประชาชนในความเชื่อถือลัทธิทางการเมืองไว้ในมาตรา 13 แห่ง

รัฐธรรมนูญฉบับนั้นว่า

“บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนาหรือ
ลัทธินิยมใด ๆ...”

คำถามต่อไปจึงมีว่า แล้วจะได้เสรีภาพในการศึกษา
มาอย่างไร?

ตอบว่าจะได้มาก็ต่อเมื่อมีรัฐบาลของประชาชนขึ้น
ปกครองประเทศเท่านั้น

เพราะรัฐบาลในระบอบการเมืองปัจจุบัน ก็เช่นเดียวกับ
พรรคการเมือง คือเป็นตัวแทนผลประโยชน์ทางชนชั้นในสังคม
ไม่ยืนอยู่ข้างฝ่ายผู้เบียดเบียนหรือฝ่ายกดขี่ขูดรีด ก็ยืนอยู่ข้างฝ่าย
ผู้ถูกเบียดเบียนหรือฝ่ายผู้ถูกกดขี่ขูดรีด

ไม่มีคำว่าความเป็นกลางระหว่างฝ่ายผู้เบียดเบียน
หรือผู้กดขี่ขูดรีด กับฝ่ายผู้ถูกเบียดเบียนหรือผู้ถูกกดขี่ขูดรีด

เพราะฉะนั้นความเป็นกลางของรัฐบาลระหว่าง 2
ฝ่ายนี้จึงไม่มี เพราะทุกคนต้องสังกัดชนชั้น จะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม
รัฐบาลซึ่งประกอบขึ้นด้วยคน จึงต้องสังกัดชนชั้นเช่นกัน

แต่แน่ละ, ไม่มีรัฐบาลใดกล้าประกาศอย่างตรงไปตรง
มาว่าเป็นรัฐบาลของฝ่ายผู้เบียดเบียนหรือฝ่ายกดขี่ขูดรีด แต่กลับ
แอบอ้างอย่างโกหกหลอกลวงว่าเป็นรัฐบาลของประชาชน

ใช่, เป็นรัฐบาลของประชาชน แต่เป็นประชาชนส่วน
ข้างน้อย คือฝ่ายเบียดเบียนหรือกดขี่ขูดรีดนั่นเอง

แต่ถึงกระนั้นก็ไม่มีรัฐบาลใดจะปิดบังธาตุแท้หรือจุด
ยืนทางชนชั้นของตนไว้ได้อย่างมิดชิด เพราะได้เปิดเผยไว้แล้วใน
นโยบายเศรษฐกิจและการเมืองของรัฐบาลนั้นๆ

ตั้งที่รัฐบาลนายชวน หลีกภัย แห่งพรรคประชาธิปัตย์ ที่ได้เปิดเผยให้เห็นจุดยืนทางชนชั้นอย่างชัดเจนแล้วว่า ยืนอยู่ข้างฝ่ายผู้กดขี่ขูดรีดหรือฝ่ายผู้เบียดเบียน ด้วยนโยบายของเศรษฐกิจและแนวทางแก้ไขปัญหาวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่ดำเนินอยู่ในขณะนี้ ซึ่งจะสามารถแก้ไขให้ผู้กดขี่ขูดรีดหรือฝ่ายเบียดเบียนฟื้นตัวขึ้นมาได้ระดับหนึ่ง และกดขี่ขูดรีดชาวประชาต่อไป

เพื่อพิสูจน์ว่ารัฐบาลนายชวน หลีกภัย มีจุดยืนทางชนชั้นอยู่ข้างฝ่ายผู้เบียดเบียนหรือฝ่ายผู้กดขี่ขูดรีด ด้วยข้อเสนอแนะทางรอดของไทยที่ทำลายต่อการปฏิบัติของรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ถ้าหากยืนอยู่ข้างฝ่ายประชาชนส่วนใหญ่ที่ถูกกดขี่ขูดรีด ดังนี้

หลักการพื้นฐานในการดำเนินเศรษฐกิจ โดยค่อยๆ เป็นไปอย่างมีจังหวะก้าว เพื่อนำไปสู่การสิ้นสุดของการเบียดเบียนต่อกันระหว่างมนุษย์หรือการจัดการกดขี่ขูดรีดในที่สุด ด้วย 4 รูปแบบเศรษฐกิจ คือ

1. เศรษฐกิจที่รัฐเป็นผู้ประกอบการเอง
2. เศรษฐกิจที่รัฐกับเอกชนร่วมกันประกอบการ
3. เศรษฐกิจสหกรณ์ และ
4. เศรษฐกิจที่เอกชนประกอบการ

การพิจารณาว่าจะให้ใครเป็นผู้ประกอบการเศรษฐกิจสาขาไหน จะต้องยึดหลักความมั่นคงของชาติเป็นสำคัญ และเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาตินั้นรัฐจะต้องเป็นผู้ประกอบการเองโดยเด็ดขาด และคำว่าความมั่นคงของชาตินั้น หมายถึงความมั่นคงในความอุดมสมบูรณ์ของประชาชนอีกด้วย นอกจากความมั่นคงทางบูรณภาพแห่งดินแดนหรือบูรณภาพแห่งอาณาเขต

ตามที่เข้าใจกันแล้ว

ในระหว่างความมั่นคงทางบูรณภาพแห่งดินแดนหรือบูรณภาพแห่งอาณาเขต กับความมั่นคงในความอุดมสมบูรณ์ของประชาชนนั้น ความมั่นคงในความอุดมสมบูรณ์ของประชาชนต้องมาเป็นอันดับแรก เพราะถ้าประชาชนไม่อุดมสมบูรณ์แล้ว ประเทศชาติหรือบูรณภาพแห่งดินแดนจะมั่นคงได้อย่างไร

เศรษฐกิจที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติในทางบูรณภาพแห่งดินแดนหรือบูรณภาพแห่งอาณาเขต ที่รัฐจะต้องเป็นผู้ประกอบการเองโดยเด็ดขาด เท่าที่พอมองเห็นและนึกออกขณะนี้ มีดังนี้ คือ

1. เศรษฐกิจการสื่อสารและโทรคมนาคม
2. เศรษฐกิจการขนส่ง (ทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ)
3. เศรษฐกิจการวิทยุและโทรทัศน์

ในปัจจุบัน เศรษฐกิจทั้ง 3 สาขาดังกล่าว ได้อยู่ในกำมือของเอกชนไปแล้วหลายสิบเปอร์เซ็นต์ และได้ยังความรำรวยให้ผู้ประกอบการเหล่านั้นอย่างมหาศาล

เศรษฐกิจทั้ง 3 สาขา ตามที่ได้กล่าวนี้ ถ้าเป็นรัฐบาลของประชาชนแล้วก็จะไม่ยอมให้เอกชนเข้าประกอบการอย่างแน่นอน เพราะเป็นเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติที่สำคัญ จึงขอเสนอให้รัฐบาลนายชวน หลีกภัย รับผิดชอบเอากลับมาให้รัฐเป็นผู้ประกอบการ และวิธีจะเอากลับมาได้อย่างไรนั้นเป็นเรื่องทางเทคนิค ก็ควรจะปรึกษาฝ่ายเทคนิค

ก่อนที่จะเข้าสู่ประเด็นความมั่นคงของชาติในความอุดมสมบูรณ์ของประชาชน (ในปี พ.ศ.2541) ขอนำเสนอสถานะ

ความมั่นคงของชาติในความอุดมสมบูรณ์ของประชาชน ใน พ.ศ. 2495 ที่ปรากฏอยู่ในเอกสารของขบวนการกู้ชาติซึ่งเป็นระยะเวลา ก่อนหน้านี้นี้ถึง 45 กว่าปี มีความตอนหนึ่งว่าดังนี้

“... ประการแรก เอกราชทางเศรษฐกิจ เราเคยสูญเสียมาอย่างไรในอดีต ปัจจุบัน (2495) ก็ยังสูญเสียอยู่เช่นนั้น เรามีกรรมการค้าภายในและกรรมการค้าต่างประเทศ แต่มันก็เป็นแค่เพียงกรรมที่มีโต๊ะเก้าอี้หุ้มประดับด้วยข้าราชการที่ไม่ค่อยมีงานจะทำ และหนังสือกองโตๆ วางอยู่เท่านั้น หากผู้ที่ดำเนินการค้าภายในและต่างประเทศที่แท้จริงนั้น คือชาวต่างประเทศ

เรามีธนาคาร ยกป้ายยี่ห้อไทย-ไทยมากมาย แต่ทว่ามันเป็นไทยก็เพียงแค่ป้ายเท่านั้น เงินทุนและเงินฝากธนาคารนั้นหาใช่ของคนไทยไม่ จะเป็นของคนไทยอยู่บ้าง ก็เป็นคนไทยประเภทที่เป็นสมุนของนายทุนต่างประเทศ หรือเป็นคนไทยประเภททอกลีทธิชน ที่อาศัยอิทธิพลทางการเมืองกดขี่ขูดรีดและฉ้อโกงพี่น้องร่วมชาติ ส่วนผู้ดำเนินกิจการธนาคารก็เช่นกัน ล้วนแต่ชาวต่างประเทศทั้งสิ้น หากจะมีคนไทยอยู่บ้างก็เป็นคนไทยประเภทที่ยิ่งใหญ่อยู่ในวงการคณะผู้ครองเมืองและก็เพียงแค่แขวนป้ายให้ปรากฏ ในฐานะประธานกรรมการหรือกรรมการไว้เป็นเครื่องค้ำกันหรือเป็นยันต์กันผีเท่านั้น

เรามีบริษัทรับประกันภัยนานาชาติที่ปิดป้ายยี่ห้อไทย-ไทยนามไพเราะ แต่มันเป็นไทยก็เพียงป้าย เช่นเดียวกับธนาคารนั้นแหละ

เรามีกรรมการยาง แต่ว่าพ่อค้ายางที่แท้จริงนั้นคือชาวต่างประเทศ

เรามีกรมโลหกิจ แต่ว่าผู้ที่ดำเนินการค้าหากำไรจากโลหกิจเป็นชาวต่างประเทศ

เรามีกรมป่าไม้ แต่ผู้ที่หากินกับไม้จนกลายเป็นเศรษฐีมหาเศรษฐีนั้นหาใช่คนไทยไม่

เรามีกรมการขนส่ง แต่ก็มีเพียงกรมเท่านั้น หากการขนส่งส่วนใหญ่ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ตกอยู่ในกำมือของคนต่างด้าว

เรามีกรมการข้าวและมีชาวนาไทยเป็นผู้ปลูกข้าว แต่ความร่ำรวยจากการค้าข้าวตกเป็นของคนต่างด้าวชาวต่างแดนแทบทั้งสิ้น

เรามีกรมเจ้าท่า แต่ก็มีเพียงท่าและกรมเท่านั้น ส่วนเรือน้อยใหญ่ที่เทียบอยู่กับท่าและที่ล่องลอยไปมาในแม่น้ำทั่วประเทศหาเป็นของเราไม่ หากเป็นของคนต่างด้าวชาวต่างแดนเช่นกัน”

๑๗๑

ที่ยกมากล่าวนี้คือเศรษฐกิจไทยในปี 2495 ซึ่งเป็นเวลาถึง 45 กว่าปีที่ล่วงมาแล้ว และในปัจจุบันก็ยังเป็นเช่นนั้น คือเป็นมาอย่างไรเป็นอยู่อย่างนั้น แต่ดีกรีความเดือดร้อนทุกข์ยากของประชาชนสูงขึ้นและสูงขึ้นตามลำดับของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมในประเทศไทยที่ได้พัฒนาสูงขึ้นๆ จนกำลังจะกลายเป็นทุนผูกขาดของจักรวรรดินิยมหรือทุนข้ามชาติในวันในพริ้งเนื้ออยู่แล้ว

เพื่อความมั่นคง (ของชาติ) ในความอุดมสมบูรณ์ของประชาชน และเป็นการต่อสู้ป้องกันทุนจักรวรรดินิยมหรือทุนข้ามชาติ ที่กำลังดูดกินเลือดเนื้อของชาวโลกส่วนใหญ่อยู่ในเวลานี้ ซึ่งรวมทั้งเลือดเนื้อของประชาชนไทยเราด้วย

จึงขอเสนอแนวทางอย่างกว้างๆ เป็นการท้าทายรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ดังที่กล่าวมาแล้ว แต่ก็ขอกล่าวซ้ำอีกครั้งหนึ่งว่าเพื่อพิสูจน์ตัวเองว่าเป็นรัฐบาลของใครเป็นรัฐบาลของนายทุนส่วนน้อย หรือเป็นรัฐบาลของประชาชน ส่วนใหญ่ หากเป็นรัฐบาลของประชาชน ส่วนใหญ่ ก็ต้องพิทักษ์ผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ตามแนวทางหัวข้อต่อไปนี้ คือ

✧ ข้อ 1. ยกเลิกสภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยพลัน เพราะสภาฯ แห่งนี้ ไม่มีประโยชน์อะไรเลยแก่ประชาชนคนส่วนใหญ่ พิสูจน์ได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินับแต่ฉบับที่ 1 ในยุคของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จนถึงฉบับที่ 8 ในรัฐบาลนายชวนฯ ปัจจุบัน เป็นเวลาร่วม 40 ปี ซึ่งยังผลให้ประชาชนส่วนใหญ่จนลง จนลง ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้คนส่วนน้อยรวยขึ้น รวยขึ้น ช่องว่างระหว่างคนมีคจนยิ่งถ่างห่างออกไปทุกแผน แทนที่จะเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กลับเป็นแผนล้างผลาญชาติและสังคมอย่างย่อยยับ ซึ่งทุกรัฐบาลที่ผ่านมาต่างก็รับเอาแผนล้างผลาญชาติไปปฏิบัติด้วยปัญญาแห่งมิฉาติฐิ บ้านเมืองของเราจึงต้องประสบชะตากรรมอย่างที่เป็นอยู่ในขณะนี้

✧ ข้อ 2. ยกเลิกคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยพลัน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็เช่นเดียวกับสภาพัฒน์ฯ คือมีผลงานที่ไม่แตกต่างกันเลย ยิ่งส่งเสริมการลงทุนมากเท่าไรคนไทยส่วนใหญ่กลับยากจนลงเท่านั้น นอกจากนักค้าที่ดินและเจ้าของที่ดินบางราย ความเจริญของบ้านเมืองนั้น ไม่ได้อยู่ที่ปล่องควันไฟของโรงงาน ไม่ได้อยู่ที่ตึกสูงๆ ระเกะระกะ ไม่ได้อยู่ที่ถนน

กว้างๆ และไม่ได้อยู่ที่บันไดเลื่อนในห้างสรรพสินค้า ไม่ได้อยู่ที่สังคมไฮโซ หรือนางแบบเดินแฟชั่น แต่อยู่ที่คุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ในประเทศ เวลาที่คุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ในประเทศมีแต่เลวลงๆ และจนลงๆ คนไทยส่วนใหญ่ของประเทศนอกจากยากจนลงแล้ว ก็ยังประสบกับพิษภัยของมลภาวะนานาประการ ทั้งทางน้ำ บนดิน และในอากาศที่เกิดจากโรงงานส่งเสริมเหล่านั้น ที่อ้างว่าให้คนไทยได้มีงานทำนั้น มันไม่คุ้ม กับการตายผ่อนส่งด้วยมลภาวะที่เป็นพิษ ไม่คุ้มกับค่ายาที่นำเข้าจากต่างประเทศปีละหลายหมื่นล้าน ไม่คุ้มกับการที่ทรัพยากรของชาติถูกทำลายไป รวมทั้งทรัพยากรพลังงานที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และไม่คุ้มกับที่เมืองไทยต้องแปรสภาพจากเวนิสตะวันออก มาเป็นกองขยะแห่งโลก ที่บรรดาโรงงานต่างๆ นำมาทิ้งไว้ และเป็นการคุมกำเนิดไม่ให้ทุนอุตสาหกรรมขนาดเล็กหรือขนาดกลางภายในประเทศเกิดขึ้นมาได้

✧ ข้อ 3. ออกกฎหมายเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทั่วประเทศ เพื่อรัฐจะเข้าดำเนินการเศรษฐกิจทางเกษตรผ่านทางสหกรณ์ แต่รัฐจะไม่ดำเนินการทั่วประเทศพร้อมกันในทันทีทันใด หากค่อยทำค่อยไปตามความเหมาะสม พื้นที่ดินส่วนที่รัฐยังไม่เข้าดำเนินการให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นยังคงมีสิทธิ์เข้าประกอบการในที่ดินนั้นได้เช่นเดิม และกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่กฎหมายเช่าครอบครองอยู่นั้น ก็คงยังเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ถือโฉนดเช่นเดียวกัน เพียงแต่รัฐเป็นผู้เข้ามาประกอบการเท่านั้น และค่าเช่าที่ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินพึงจะได้รับตอบแทน ให้คิดตามส่วนของผลผลิตที่ได้จากที่ดินนั้นๆ ในอัตราส่วนที่ยุติธรรม สำหรับที่ดินที่ยัง

ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตจะยังไม่ได้รับค่าเช่า

เมื่อรัฐออกกฎหมายเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรแล้ว ก็จะต้องจัดให้มีสหกรณ์ชาวนาขึ้นเป็นเขตๆ ในท้องที่ที่เห็นควรจะเช่าประกอบการ สหกรณ์ชาวนาดังกล่าวนี้ จะประกอบด้วยบุคคล 2 ประเภท ประเภทแรกคือบุคคลผู้มีที่ดินเป็นที่ทำกินของตัวเองอยู่เดิม และอีกประเภทหนึ่งคือผู้ที่ไม่มีที่ดินเป็นที่ทำกินของตัวเองมาก่อน บุคคลทั้ง 2 ประเภทมีสิทธิเท่าเทียมกัน

จากวิธีการจัดสหกรณ์เช่นนี้ ทำให้ผู้ที่ไม่มีทุน (คือที่ดิน) ก็มีโอกาสมเป็นสมาชิกสหกรณ์ร่วมกับผู้มีทุน (ที่ดิน) ถ้าต้องการที่จะร่วม และจะได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ตอบแทนตามหน่วยของแรงงานที่ก่อให้เกิดผลผลิตผลหรือมูลค่า หลังจากหักค่าใช้จ่ายที่ลงไปในการผลิตและค่าปรับปรุงที่ดินแล้ว ส่วนสมาชิกผู้ที่มีที่ดินเป็นที่ทำกินของตัวเอง (ที่ให้สหกรณ์เช่า) นอกจากจะได้ค่าเช่าที่ดินจากสหกรณ์แล้ว ก็ยังได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ตอบแทนตามหน่วยของแรงงานที่ตนได้ลงไปในการผลิตเช่นเดียวกัน

สหกรณ์ชาวนาที่รัฐนำจัดตั้งขึ้นนี้ นอกจากจะเป็นสหกรณ์รวมรวมนารวมแรงแล้ว ยังจะต้องเป็นสหกรณ์จัดจำหน่ายเครื่องอุปโภคบริโภค เพื่อความสะดวกสบายของชาวนาสหกรณ์

ผลผลิตที่ได้จากสหกรณ์การผลิต จะต้องสงวนไว้เป็นเมล็ดพันธุ์จำนวนหนึ่ง นอกจากนั้นก็จัดไปให้สหกรณ์โรงสีข้าวที่สหกรณ์ชาวนาแต่ละเขตเป็นสมาชิกอยู่ด้วยทำการสี และหลังจากที่สหกรณ์โรงสีข้าวของชาวนาได้กันข้าวสารส่วนหนึ่งไว้สำหรับบริโภคตามความต้องการอันจำเป็นของสมาชิกแต่ละสหกรณ์แล้ว ก็จะทำนายข้าวสารส่วนที่เหลือไปยังสหกรณ์ขาย

ข้าวกลาง ซึ่งสหกรณ์โรงสีข้าวชาวนาเป็นสมาชิกอยู่ด้วย สหกรณ์ขายข้าวกลางก็จะจัดสรรข้าวสารส่วนที่ดีที่สุดส่วนหนึ่งไว้จำหน่ายให้พอกินภายในประเทศ อีกส่วนหนึ่งส่งไปขายต่างประเทศ

ส่วนรัฐนอกจากนำจัดตั้งสหกรณ์ในรูปแบบต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว รัฐจะต้องจัดสิ่งจำเป็นเหล่านี้ให้มีขึ้น คือ

(1) สถานีแทรกเตอร์กลาง สำหรับที่สหกรณ์ชาวนาเขตใกล้เคียงต่างๆ จะได้ใช้ร่วมกัน

(2) บ้านพักอาศัยจะต้องจัดให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นการทำงาน และเครื่องอำนวยความสะดวกและความสะอาดตามความจำเป็นพร้อมด้วยสถานีอนามัย จัดให้อยู่เป็นชุมชน ไม่ใช่อยู่อย่างกระจัดกระจายดังความเป็นอยู่ของชาวนาในระบบทุนนิยมปัจจุบัน

ดังกล่าวแล้วว่าการประกอบการทางเศรษฐกิจของรัฐโดยผ่านทางสหกรณ์ ดังกล่าวนี้นี้ ไม่ใช่ทำแบบฉบับฉาบฉวยทั่วประเทศ แต่ค่อยทำค่อยไปตามความเหมาะสม และตามความเรียกร้องต้องการของชาวนาจนทั่วประเทศ ไม่มีการบังคับ และพร้อมกันนั้นรัฐจะต้องให้การศึกษากับประชาชนอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง

โดยเฉพาะการศึกษาเพื่อให้เกิดความสำนึกและละอายในการยังชีพอยู่ด้วยดอกเบี้ยยและค่าเช่า ละอายจนกระทั่งยกที่นาให้เป็นสมบัติของสหกรณ์ และละอายต่อการที่จะเอาไรต์เอาเปรียบในการทำงาน จนกระทั่งให้เกิดความสำนึกในงานว่า “งานไม่ใช่แต่เพียงเป็นเครื่องมือหาเลี้ยงชีพเท่านั้น แต่งานคือส่วนหนึ่งของชีวิต” และทุกคนก็จะทำงานด้วยจิตว่าง อันเป็นที่สิ้นสุดของความกระวนกระวายในจิตใจของทุกคน นำจิตเข้าสู่สภาพดั้งเดิม

คือ ความสะอาด สว่าง และสงบ และนั่นก็คือนิพพานทั้งเป็น ที่เรียกเป็นภาษาบาลีว่า *สุปปาติเสสนิพพาน* ซึ่งหมายความว่าชีวิตดำรงอยู่ด้วยภาวะนิพพาน ส่วนนิพพานตอนตายเข้าโลงนั้นภาษาบาลีเรียกว่า *อนุปาติเสสนิพพาน* และนิพพานที่เป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับมนุษย์และที่พระพุทธองค์ปรารถนาให้เกิดขึ้นกับทุกคน ก็คือสุปปาติเสสนิพพาน

สำหรับนายทุนเจ้าที่ดินรายใหญ่ๆ ที่มีที่ดินเป็นร้อยเป็นพันหรือเป็นหมื่นไร่ ถึงแม้ว่าจะไม่สมัครใจเป็นสมาชิกสหกรณ์ชาวนา แต่ก็ยังจะได้รับค่าเช่าเป็นการตอบแทน และโดยวิธีการเช่นนี้กลับจะเป็นผลดีแก่นายทุนเจ้าที่ดินนั้นๆ ด้วย เพราะที่ดินที่เคยรกร้างว่างเปล่าหรือบางทีเก็บค่าเช่าไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยก็จะได้ประโยชน์จากที่ดินนั้นอย่างสมบูรณ์ เมื่อรัฐเป็นผู้เช่า

ดังที่กล่าวมาในข้อที่ 3 นี้ เป็นแค่เพียงเค้าโครงร่างรายละเอียดต้องให้เจ้าหน้าที่เทคนิคแต่ละสาขาจัดทำขึ้น และจะเห็นได้ว่าตามเค้าโครงร่างนี้ จะทำให้ชาวนามีศักดิ์ศรีสมกับความเป็นคนอย่างแน่นอนจะแก้ไขปัญหาคนไม่มีที่ทำกินได้อย่างเด็ดขาด จะแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ทำกินได้อย่างเด็ดขาด และจะแก้ไขปัญหาคนว่างงานได้ในระดับหนึ่ง ทั้งแรงงานทางกายและแรงงานทางสมองที่จะเข้าไปเป็นฝ่ายธุรการในกิจการสหกรณ์ต่างๆ

นอกจากเกษตรกรรมทางด้านทำนาแล้ว เกษตรกรรมทางด้านอื่นๆ ก็สามารถจะจัดได้ตามเค้าโครงร่างสหกรณ์ชาวนาตามความเหมาะสมของดินของแต่ละภูมิภาคและพื้นที่ ซึ่งก็มีกรมพัฒนาที่ดินอยู่แล้วที่จะเป็นฝ่ายกำหนดความเหมาะสมของที่ดินกับพืชชนิดใด พร้อมด้วยกรรมกสิกรรมและกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

✕ ข้อ 4. ใช้กำลัง 3 เหล่าทัพเข้าร่วมประกอบการเศรษฐกิจทางการเกษตร โดยปรกติทหารเกณฑ์รับการฝึกอาวุธหรือวิชาการทางทหารไม่กี่เดือนในระยะ 2 ปี จึงควรนำเวลาที่เหลือมาใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งแก่สังคมและแก่ตัวทหารเอง

โดยมอบหมายให้กองทัพบกและกองทัพอากาศประกอบการเกษตรกรรมบนบก เช่นเลี้ยงปศุสัตว์ และหมู เป็ด ไก่ ฯลฯ ส่วนกองทัพเรือประกอบการเกษตรกรรมทางน้ำ คือ การประมงและอื่นๆ เท่าที่เห็นสมควรและเป็นไปได้

นอกจากนี้ทหารช่างทั้ง 3 เหล่าทัพ ซึ่งมีความสามารถสูงและมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการก่อสร้างบริบูรณ์ ควรจะได้เข้ามาแทนที่บริษัทรับเหมาเอกชนต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการทุจริตอย่างมโหฬารในวงราชการที่เกี่ยวข้องกับผู้รับเหมา อันยังความสูญเสีย และเสียหายให้กับชาติบ้านเมืองอย่างมากมาย

ข้อ 5. ถ้ารัฐบาลนายชวนฯ เป็นรัฐบาลของประชาชน ก็ควรจะปฏิบัติดำเนินโครงการขุดคลองคอคอดกระ ซึ่งเป็นความปรารถนาของชาติไทยมาแต่บรรพบุรุษ

ดังนั้นการขุดคลองคอคอดกระนอกจากจะเป็นผลประโยชน์ของชาติ เป็นผลประโยชน์ของมนุษยชาติร่วมกันในการประหยัดพลังงานของโลก เพราะการย่นระยะทางเดินเรือให้สั้นเข้าแล้ว ยังเป็นการสืบต่อความปรารถนาของบรรพบุรุษให้เป็นจริง โดยเฉพาะพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี

ในการขุดคลองคอคอดกระนั้นจะต้องใช้แรงงานอย่างมากมาย จึงเป็นการแก้ไขคนว่างงานได้ในระดับหนึ่งเช่นกัน และ

จะต้องใช้ทุนมหาศาลและแน่นอน, ทุนต่างประเทศนั้นไม่พึงปรารถนา เพราะจะก่อให้เกิดปัญหาทางการเมืองติดตามมาในอนาคต แจก เช่น คลองสุเอซและปานามา เป็นต้น

จึงจำเป็นจะต้องระดมทุนในประเทศ ดังที่อาจารย์ปริดี พนมยงค์ ได้เคยเสนอไว้ในจดหมายของท่านที่มีถึงรัฐบาลลอนดอน กิตติขจร ในครั้งที่รัฐบาลนั้นดำริจะขุดคลองคอคอดกระ ดังปรากฏอยู่ในภาคผนวกของหนังสือเล่มนี้

แต่ผมยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่า รัฐบาลควรจะได้ กราบบังคมทูลขอพระราชทานพระกรุณาต่อองค์พระเจ้าอยู่หัว เพื่อขอให้พระองค์ทรงร่วมทุนจำนวนหนึ่งตามพระราชอัธยาศัย จากจำนวนทรัพย์สิน 1,800 ล้านบาท ที่พระองค์ทรงมีอยู่ (จากการเปิดเผยของหนังสือพิมพ์ Forbes ซึ่งนิตยสารปาจารย์ สารฉบับ พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 แปลมาลงพิมพ์ไว้ในนิตยสารฉบับนั้นด้วยความชื่นชมพระบารมี)

นอกจากพระองค์จะดำรงฐานะอยู่ในตำแหน่งองค์ พระประมุขของชาติแล้ว พระองค์ยังทรงวัตรปฏิบัติอย่างพระบิดา ของคนไทยทั้งชาติอีกด้วย และคนไทยทั้งชาติก็มีน้ำใจเคารพรัก พระองค์ท่านอย่างเช่นบุตรที่มีต่อบิดา

จึงเชื่อได้ว่า ถ้ารัฐบาลขอพระราชทานเงินลงทุนจาก พระองค์ในการขุดคลองคอคอดกระ พระองค์ในฐานะพระบิดาของ คนไทยทั้งชาติก็定会ทรงพระเมตตาและพระกรุณาพระราชทานตาม คำกราบบังคมทูลของรัฐบาลอย่างแน่นอน อันจะเป็นมิ่งขวัญ และ ศีริมงคลแก่กองทุนขุดคลองคอคอดกระอย่างสูง และจะชักนำให้ คนไทยอื่นๆ โดยเฉพาะนักการเมืองเศรษฐกิจทั้งหลายได้โดยเสด็จ

เข้าร่วมทุนด้วย

ข้อ 6. ตามที่เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาวิกฤติการณ์เศรษฐกิจในเบื้องต้นมา 5 ข้อดังกล่าวข้างต้นนั้น อันเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจากระบบทุนนิยมเข้าสู่กระแสสังคมนิยม ขอให้เข้าใจว่าเพียงแค่เข้าสู่กระแสเท่านั้น ยังไม่ได้ล่วงเข้าไปสู่ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม และระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมนั้น อย่างน้อยก็มี 3 ระดับ คือสังคมนิยมระดับต้น สังคมนิยมระดับกลาง และสังคมนิยมสมบูรณ์ อันเป็นสังคมนิยมในระดับสุดท้ายก่อนที่จะย่างก้าวเข้าสู่สังคมคอมมิวนิสต์เบื้องต้นต่อไปตามกฎวิวัฒนาการของสังคม และอย่าได้เข้าใจผิดว่าระบบสังคมนิยมหรือลัทธิสังคมนิยมและลัทธิคอมมิวนิสต์ ล้มไปแล้วหรือหมดสิ้นไปแล้ว

ที่ล้มไปหรือหมดสิ้นไปในยุโรปตะวันออกและในสหภาพโซเวียตนั้น เป็นการล้มไปหรือหมดสิ้นไปของพรรคคอมมิวนิสต์ (ที่ประกอบด้วยคณะบุคคล) เป็นการล้มไปหรือหมดสิ้นไปของบุคคลที่กุมอำนาจรัฐปกครองประเทศในนามของพรรคคอมมิวนิสต์ ที่ไม่ยึดกุมธรรมาธิปไตยหรือเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ แต่กลับไปยึดกุมเผด็จการฟาสซิสต์จึงนำพาประเทศไปสู่ความล่มจม

ลัทธิสังคมนิยมและลัทธิคอมมิวนิสต์ที่เป็นวิทยาศาสตร์นั้น เป็นเรื่องการอธิบายกฎธรรมชาติและแนวทางปฏิบัติตามกฎธรรมชาติ เพื่อเข้าสู่ภาวะแห่งธรรมชาติ ทางด้านวัตถุ หรือรูปธรรม ก็เช่นเดียวกับพุทธปรัชญาที่เป็นการอธิบายกฎธรรมชาติ และแนวทางปฏิบัติตามกฎธรรมชาติ เพื่อเข้าสู่สภาวะธรรมชาติทางด้านจิตหรือนามธรรม

แล้วกฎธรรมชาติ แนวทางปฏิบัติตามกฎธรรมชาติ

จะล้มไปได้อย่างไร จะหมดสิ้นไปได้อย่างไร ก็เช่นเดียวกับเอชทูโอ เมื่อรวมกันแล้วก็ป็นน้ำ ใครจะไปเลิกล้มกฏนี้ได้อย่างไร

ดังนั้นจึงเปล่าประโยชน์ที่ใครจะไปทำการต่อต้านหรือ คิดจะต่อต้านลัทธิสังคมนิยมและลัทธิคอมมิวนิสต์ที่เป็นวิทยาศาสตร์

ลัทธิคอมมิวนิสต์กับพรรคคอมมิวนิสต์ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน เช่นเดียวกับที่ยูโรปตะวันออกและสหภาพโซเวียต กับลัทธิคอมมิวนิสต์ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน

ตามข้อเสนอดังกล่าวข้างต้นนั้น มีประเด็นหนึ่งที่จะต้องจะได้เข้าใจกันอย่างแจ่มชัด คือประเด็นรัฐเข้าประกอบการเศรษฐกิจ หรือที่เรียกว่ารัฐวิสาหกิจ ที่ประสบกับการขาดทุน

ใช่ครับ, รัฐวิสาหกิจหลายๆ แห่งประสบกับการขาดทุน แต่ที่ประสบกับการขาดทุนนั้นไม่ใช่เพราะรัฐเป็นผู้ประกอบการจึงขาดทุน แต่เพราะได้มีการทุจริตในรัฐวิสาหกิจนั้นๆ แม้เอกชนประกอบการก็ขาดทุน ถ้ามีการทุจริตเกิดขึ้น

ปัญหาจึงอยู่ที่การทุจริต ไม่ใช่อยู่ที่รัฐประกอบการ หรือเอกชนประกอบการ แต่รัฐที่เป็นของประชาชนย่อมจะสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน ให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมได้ดีกว่ารัฐที่เป็นของนายทุน ที่มีหลักปรัชญาตัวใครตัวมัน ซึ่งตรงกันข้ามกับหลักปรัชญาของรัฐที่เป็นของประชาชนที่มีหลักปรัชญาว่า

“แต่ละคนเพื่อทุกๆ คน และทุกๆ คนเพื่อแต่ละคน”

จึงไม่จำเป็นที่ใครจะต้องทุจริต เพราะการทุจริตต่อผลประโยชน์ของส่วนรวม ก็เท่ากับเป็นการทุจริตต่อตัวเองนั่นเอง

ภาคผนวก

กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2501

เรียน นายกสมาคมหนังสือพิมพ์ประเทศไทย

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้ทราบข่าวจากวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยถึงความดำริของรัฐบาลไทยปัจจุบันที่จะขุดคลองคอคอดกระ ประโยชน์ทั้งทางตรง และทางอ้อมที่ชาติไทยจะได้จากคลองนี้ก็คงมีผู้คิดกันมากแล้ว ข้าพเจ้าจะไม่กล่าวซ้ำ ข้าพเจ้าขอเน้นเฉพาะความเป็นเอกราชทางเศรษฐกิจของชาติ ถือว่าการขุดคลองนี้ดำเนินไปโดยอิสระตามกำลังของชาติไทยเราเอง และป้องกันมิให้อยู่ใต้อิทธิพลของต่างชาติได้ ก็จะเป็นวิถีทางอีกอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ชาติไทยได้มีความเป็นเอกราชในทางเศรษฐกิจยิ่งขึ้น

โดยที่นายกรัฐมนตรีปัจจุบันได้เคยแถลงไว้ว่า ยินดีรับฟังความเห็นของคนไทยทั่วไป ข้าพเจ้าจึงคิดว่าการศึกษาค้นคว้าและความคิดอันเกี่ยวกับการสร้างคลองนี้ที่ข้าพเจ้าเคยมีอยู่บ้างเล็กน้อย อาจจะเป็นประโยชน์แก่มวลราษฎรไทยและรัฐบาลไทยบ้างก็เป็นได้ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงเขียนจดหมายมายังท่าน เพื่อขอให้ท่านนำเสนอต่อไปยังรัฐบาล และก่อนนำเสนอขอให้ท่านคัดกับอัด

สำเนาจดหมายฉบับนี้แจกไปยังหนังสือพิมพ์ต่างๆ เพื่อราษฎรและรัฐบาลรับไว้ประกอบการพิจารณาในการที่จะสร้างคลองนี้ให้สำเร็จตามอุดมการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. เมื่อ พ.ศ.2463 ขณะที่เรือลำซึ่งข้าพเจ้าโดยสารไปยังประเทศฝรั่งเศสได้แล่นผ่านคลองสุเอซนั้น ข้าพเจ้าได้ถามอาจารย์เลเดแกร์ (ชาวฝรั่งเศสที่เคยเป็นที่ปรึกษากฎหมายและอาจารย์โรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม) ซึ่งเดินทางไปด้วยถึงเรื่องราวของคลองสุเอซ เมื่ออาจารย์ได้เล่าให้ฟังพอสมควรแล้ว ข้าพเจ้าก็ได้ระลึกถึงเรื่องที่เคยได้ยินมาตั้งแต่เป็นนักเรียนมัธยมอยู่ว่า รัฐบาลไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ดำริจะขุดคลองที่คอคอดกระ แต่มีอุปสรรคเนื่องจากปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ ข้าพเจ้าจึงได้ถามอาจารย์ผู้นั้นว่า ถ้าประเทศสยามจะฟื้นความคิดจะขุดคลองกระขึ้นมามากต่างประเทศจะว่าอย่างไร? อาจารย์ตอบว่า สำหรับฝรั่งเศสไม่มีปัญหา คือถ้าขุดได้ก็เป็นการดี เพราะจะทำให้คมนาคมระหว่างฝรั่งเศสกับอินโดจีนทางทะเลสั้นเข้าอีก อาจารย์ได้เล่าให้ฟังถึงการที่ชาวต่างประเทศเสนอโครงการต่อรัชกาลที่ 5 เพื่อขอขุดคลองที่กล่าวนี้ ท่านแนะว่า ถ้าข้าพเจ้าสนใจที่จะทำประโยชน์ให้ประเทศของข้าพเจ้าแล้ว เมื่อข้าพเจ้าอยู่ในฝรั่งเศส ก็ควรค้นคว้าศึกษาถึงเรื่องคลองนั้น และเทียบเคียงดูกับเรื่องคลองสุเอซ คลองปานามา คลองคีล ของเยอรมัน คลองโครีนธ์ของกรีก

ต่อมาเพื่อนของข้าพเจ้าจำนวนหนึ่งกับข้าพเจ้าได้คิดทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย ตั้งแต่เราอยู่ด้วยกันในประเทศฝรั่งเศส ข้าพเจ้าได้เสนอหลักการอันเป็นรากฐานสำคัญที่เป็นจุดหมายของข้าพเจ้าในการเปลี่ยนแปลงนั้นคือขุด

ประสงค์อันยิ่งใหญ่อยู่ที่ความปรารถนาให้ชาติไทยมีความเป็นเอกราชสมบูรณ์ ซึ่งรวมทั้งเอกราชในทางเศรษฐกิจอีกด้วย (ผู้อ่านเค้าโครงการเศรษฐกิจของข้าพเจ้าคงเห็นความปรารถนาของข้าพเจ้าในเรื่องที่กล่าวมาแล้ว) มิตรสหายดังกล่าวแล้วได้ตกลงมอบให้ข้าพเจ้าพิจารณาปัญหาแก่เศรษฐกิจของชาติ ข้าพเจ้าจึงได้พิจารณาตามสติปัญญาอันน้อยของข้าพเจ้า และโดยเฉพาะการขุดคลองที่คอคอดกระนั้น

ข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการขุดคลองที่คอคอดต่าง ๆ ตามที่อาจารย์เลเดแกร์เคยแนะนำไว้

ผลแห่งการศึกษาค้นคว้าของข้าพเจ้าในสมัยนั้นทำให้ข้าพเจ้าเห็นว่าในแง่การขุดนั้นการขุดคลองที่คอคอดต่าง ๆ ถึงแม้ภูมิประเทศจะเป็นภูเขาก็สามารถทำได้เช่นคลองปานามา เป็นต้น แต่ปัญหาอยู่ที่แรงงาน ทุน การเมืองระหว่างประเทศ

ในเรื่องแรงงานนั้น ปรากฏว่าการขุดคลองสุเอซ ต้องใช้วิธีเกณฑ์แรงงานอาหรับซึ่งต้องล้มตายกันมาก ส่วนการขุดคลองปานามานั้น แม้จะใช้วิธีจ้างคนงานแต่คนงานก็ต้องล้มตายเพราะไข้มาลาเรียมาก การขุดคลองคิลและคลองโครินธ์ไม่มีปัญหาดังกล่าวนี้นี้ ข้าพเจ้าจึงคิดว่าถ้าขุดคลองคอคอดกระแล้ว ก็ต้องใช้วิธีจ้างคนงานและเครื่องมือทุนแรงที่ทันสมัยกว่าแต่ก่อน และต้องระวังเรื่องโรคภัยไข้เจ็บของคนงานซึ่งรัฐบาลมีทางแก้ปัญหาเหล่านี้ได้

ในเรื่องเงินทุนนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าการขุดคลองคิลและคลองโครินธ์ได้ใช้จ่ายเงินของประเทศนั้นๆ เอง จึงไม่มีปัญหาอันใดที่ต่างประเทศจะแทรกแซงในธุรกิจอันเป็นไปตามอธิปไตยของชาตินั้น แต่สำหรับคลองสุเอซนั้นก็รู้กันอยู่ทั่วไปแล้วว่าต้องใช้ทุน

ของหลายประเทศ อันทำให้ไอศกุ๊ปต้องเสียอธิปไตยในเขตคลองนั้นไป ส่วนการขุดคลองปานามานั้น เดิมฝรั่งเศสได้สัมปทานจากประเทศโคลัมเบีย ซึ่งเป็นเจ้าของเขตปานามา แต่บริษัทนั้นขุดไปไม่สำเร็จ การงานต้องหยุดชะงักลงและมีการชำระบัญชีบริษัทนั้นต่อมา ส.ร.อ.ได้ทำการเจรจากับโคลัมเบียเพื่อขอสัมปทาน รัฐบาลโคลัมเบียสมัยนั้นได้ประวิงการสัตยาบันตกลงกับ ส.ร.อ. เพื่อเกี่ยงที่จะได้ประโยชน์ยิ่งขึ้น ใน ค.ศ.1913 ได้เกิดมีขบวนการแบ่งแยกดินแดนโคลัมเบีย ได้แยกเขตต์ปานามาออกเป็นอีกประเทศหนึ่งต่างหากจากโคลัมเบีย รัฐบาลโคลัมเบียได้ส่งกองทหารไปเพื่อจะปราบขบวนการนี้ แต่ได้ถูกต้านโดยนาวิกโยธินของอเมริกาแห่งเรือลาดตระเวน ส.ร.อ. ชื่อ “แนชวิลล์” ซึ่งอำนาจของสัญญาที่มีไว้แต่ปางก่อนว่า ส.ร.อ. มีสิทธิ์คุ้มครองที่จะให้บริเวณคอคอดปานามานั้นเป็นแดนเปิด การสู้รบระหว่างกองทหารของรัฐบาลโคลัมเบียกับขบวนการเอกราชของปานามาจึงสงบ ต่อมาอีกไม่กี่วัน รัฐบาล ส.ร.อ. ก็รับรองประเทศปานามาที่ตั้งขึ้นใหม่นั้นและประเทศปานามาก็ทำสนธิสัญญายกเขตต์คลองปานามาให้อยู่ในอารักขาของ ส.ร.อ. ฉะนั้นปัญหาเรื่องทุนก็เกี่ยวกับการเมืองระหว่างประเทศอย่างใกล้ชิด และอาจเป็นเหตุให้มีการแบ่งแยกดินแดนตั้งเป็นประเทศใหม่เช่นประเทศปานามา เป็นต้น

ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาการเมืองระหว่างประเทศโดยทั่วไปนั้น ก็เป็นที่เห็นประจักษ์อยู่แล้วสำหรับคลองสุเอซและคลองปานามา ส่วนคลองกิลกับคลองโครีนธ์ไม่มีปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ สำหรับการขุดคลองกระในสมัยที่ข้าพเจ้าศึกษาอยู่นั้น เห็นว่าปัญหามีได้อยู่แต่เพียงที่เราจะต้องระมัดระวังระบบอาณา

นิคมอังกฤษอย่างเดียวนั้น ก็ต้องระลึกถึงตัวอย่างของคลองอื่นๆ ที่จะมีผลกระทบในทางลบตามมาอีกด้วยถ้าหากเราไม่ระมัดระวังให้ดี และถ้าคิดหาทุนโดยการกู้เงินจากต่างประเทศแทนที่จะเอาทุนของเราเองแล้ว จะทำให้มีภาระหลายอย่างติดตามมา

2. ในระหว่าง พ.ศ.2478 ขณะที่ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยนั้น กรมโยธาเทศบาลสมัยนั้น (ที่ได้ตั้งขึ้นโดยรวมกรมทางกับกรมนคราทรเข้าเป็นกรมเดียวกัน มีหน้าที่ในการทางทั่วราชอาณาจักรและการคมนาคมส่วนท้องถิ่น) ได้จัดร่างโครงการทางทั่วราชอาณาจักรตามคำสั่งของข้าพเจ้าเสร็จแล้วได้เสนอร่างโครงการนั้นมายังข้าพเจ้าเพื่อพิจารณา เมื่อข้าพเจ้าพิจารณาถึงการสร้างทางชุมพรผ่านกระบี่เพื่อไประนอง และพังงาแล้ว ข้าพเจ้าก็ได้หวัหระลึกถึงการขุดคลองที่คอคอดกระว่าสมควรที่จะได้ฟื้นขึ้นมาอีก แทนที่จะสร้างทางอย่างเดียวซึ่งจะเป็นวิธิต่างอย่างหนึ่งในการช่วยให้ชาติไทยมีความเป็นเอกราชทางเศรษฐกิจสมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามอุดมการณ์ของคณะราษฎร แต่ปัญหาการขุดคลองกระนี้ เกินขอบเขตดีของกระทรวงมหาดไทยโดยเฉพาะ ข้าพเจ้าจึงได้นำเรื่องไปเสนอเจ้าคุณพลฯ นายกรัฐมนตรี เจ้าคุณพลฯ ตอบว่า ถ้าขุดได้ก็เป็นการดีเพราะท่านเองเคยผ่านคลองสุเอชมาเหมือนกัน และเคยอยู่ในประเทศเยอรมันที่มีคลองคิลเชื่อมทะเลเหนือกับบอลติกที่คอคอดไกลกับประเทศเดนมาร์ก จึงอยากให้เรามีคลองที่คอคอดกระบ้าง ท่านถามว่าเราจะเอาเงินมาจากไหน กับต้องระวางต่างประเทศ ข้าพเจ้าเรียนต่อท่านเจ้าคุณฯ ว่า ข้าพเจ้าก็มีความวิตกอยู่อย่างท่าน แต่ก่อนอื่นทีเดียวเราจะขุดคลองนั้นต่อเมื่อเรามีทุนของเราเอง เพราะ

ถ้าจีนใช้วิธีกั๊ยมจากต่างประเทศแล้วก็จะทำให้เราต้องผูกพันกับเจ้าหนี้ทั้งทางนิตินัยและพฤตินัย ข้าพเจ้าจะปรึกษาหลวงเดชาดิวงส์ (ม.ล. กริ เดชาดิวงส์) เพื่อนร่วมก่อการ วันที่ 24 มิถุนายน ที่ได้ย้ายจากกรมรถไฟมาเป็นนายช่างในกรมโยธาเทศบาล ซึ่งเป็นผู้ร่างโครงการทางทั่วราชอาณาจักร ว่าการขุดคลองกระจะสั้นค่าใช้จ่ายสักเท่าใด แล้วจะพิจารณาว่ากระทรวงการคลังจะมีเงินให้หรือไม่ ข้าพเจ้าเรียนท่านเจ้าคุณฯ ต่อไปว่า ปัญหาต่างประเทศนั้นนอกจากการป้องกันโดยไม่กู้เงินเขามาขุดคลองแล้ว เราจะต้องระวังไม่เพียงแต่อังกฤษเท่านั้นแต่ต่างชาติที่เป็นมหาอำนาจทั้งหมด เราจะต้องเอาเยี่ยงคลองคิลของเยอรมันและคลองโครินธ์ของกรีก ซึ่งอยู่ภายใต้อธิปไตยของชาตินั้นเด็ดขาด ไม่ใช่วิธีการอย่างคลองสุเอซหรือคลองปานามา

ข้าพเจ้าเรียนท่านเจ้าคุณพหลฯ ว่า ประเทศอังกฤษยอมถูกระทบกระเทือนโดยเฉพาะ ถ้าเราชี้แจงกับเขาว่าแม้สิงคโปร์จะขาดรายได้เนื่องจากการผ่านสินค้าของไทยก็ตาม แต่อินเดียกับพม่าของอังกฤษยอมได้ประโยชน์จากคลองนี้ด้วย แม้พ่อค้าที่ลอนดอนเองก็ได้ประโยชน์ เพราะปีหนึ่งๆ บริเตนซื้อสินค้าหนักๆ เช่นไม้สักและข้าวจากประเทศไทยเป็นจำนวนมากเมื่อค่าขนส่งถูกลง พ่อค้าอังกฤษเองก็ได้ประโยชน์คุ้มหรือเกินกว่าที่ได้ทางสิงคโปร์ การที่เราจะขุดคลองกระตามอธิปไตยของเราได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับปัญหาแห่งการรักษาอธิปไตย และความเป็นเอกราชทั้งมวลของชาติ ข้าพเจ้าเห็นว่าวิธีการที่สำคัญก็คือ เราต้องรักษาดุลยภาพแห่งอำนาจไว้ให้ได้ โดยไม่ลำเอียงถ่วงตาเต็งหนักไปทางชาติใดชาติหนึ่ง ข้าพเจ้าเห็นว่ารัฐบาลที่ท่านเจ้าคุณฯ

เป็นหัวหน้าอยู่นั้น ก็ได้รับขาดุลยภาพแห่งอำนาจไว้เป็นอย่างดี และถ้าเราช่วยกันประคองรักษาต่อไปเราจะรักษาความเป็นเอกราชของชาติไว้ได้ ท่านเจ้าคุณฯ ตอบว่า “จริง” แล้วท่านเสริมต่อไปว่า ถ้าเราลงเสียดุลยภาพแห่งอำนาจแล้วดุลยภาพอื่นๆ ก็เสียตามไปด้วยบ้านเมืองก็จะพังทลาย

ข้าพเจ้าเรียนท่านเจ้าคุณฯ อีกว่า สิ่งที่ว่าข้าพเจ้าเป็นห่วงอยู่ ก็คือการเจรจาแก้ไขสัญญาที่ไม่เสมอภาค เวลานั้นยังไม่ได้แก้ไขสัญญากับต่างประเทศ คือถ้าเราลงมือขุดคลองก่อนแล้วก็จะทำให้การเจรจาแก้ไขสัญญาเช่นนั้นขลุกขลักก็ได้ เราต้องจัดการแก้ไขสัญญาให้เราม่เอกราชสมบูรณ์ก่อน

เจ้าคุณพหลฯ เห็นด้วยในหลักการตามที่ข้าพเจ้าเสนอ แล้วท่านสั่งให้ข้าพเจ้ากลับไปพิจารณากับหลวงเดชาฯ เรื่องการช่างและให้ข้าพเจ้าคิดหาเงินทุนต่อไป

3. ข้าพเจ้าได้เชิญหลวงเดชาติวงศ์มาปรึกษาจะประมาณการกันอย่างคร่าวๆ ว่าถ้าเราจะขุดคลองที่คอคอดกระยาวประมาณ 50 กิโลเมตร ขนาดกว้างและลึกอย่างคลองสุเอซ รวมทั้งการแต่งร่องน้ำจากปากคลองไปสู่ทะเลลึก ก็คงใช้เงินในขณะนั้นประมาณ 10 ล้านบาท นอกจากนั้นเราจำเป็นต้องสร้างเขื่อนและท่าเทียบเรือ โรงคลังสินค้า เขื่อนกันคลื่นในทะเล ถนนและทางรถไฟริมฝั่งคลอง สะพานรถไฟและสะพานต่างๆ ข้ามคลอง โรงไฟฟ้า การโทรเลข โทรศัพท์ กระโjoinไฟ อาคาร และอุปกรณ์อื่นๆ อันเกี่ยวแก่ความจำเป็น และความสะดวกแก่การเดินทางผ่านคลองนี้ จึงได้กะกันไว้อย่างคร่าวๆ ว่าคงจะใช้เงินอีก 8 ล้านบาท รวมทั้งสิ้นประมาณ 18 ล้านบาท

เราได้คิดกันอีกแผนหนึ่ง คือการขุดคลองที่กว้างและลึกน้อยกว่าคลองสุเอซ เช่นขนาดคลองโครินธ์ของกรีก เพื่อให้เรือเพียงขนาดที่เข้าปากน้ำเจ้าพระยาได้ผ่านเท่านั้น อันจะเป็นการกระทบกระเทือนอังกฤษไม่มากนัก ในการนี้เราอาจลดค่าใช้จ่ายสำหรับงานดินลงไปได้ประมาณ 6 ล้านบาท แต่เราก็ต้องสร้างเขื่อนสะพานข้ามคลอง และการสร้างอื่นๆ เช่นเดียวกับการขุดคลองสุเอซนั่นเอง เราได้คิดต่อไปว่า ถ้าเราจะขุดเพียงขนาดกว้างลึกเท่าคลองโครินธ์แล้ว มีแผนการขยายให้เท่าคลองสุเอซในอนาคต แต่เราเห็นว่าการขยายคลองต่อไปนั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเกือบเท่าสร้างคลองใหม่ เช่นสะพานข้ามคลอง เป็นต้น ฉะนั้น จึงคิดว่า ใหนๆ จะขุดคลองกันตรงนี้แล้วก็ขุดกันเต็มอัตราทีเดียวเอาขนาดคลองสุเอซนั่นแหละ

หลวงเดชาฯ ถามข้าพเจ้าว่า จะเอาเงินมาจากไหน? ข้าพเจ้าตอบว่าเงินคงคลั่งกับเงินสำรองใช้หนี้เงินกู้มีอยู่ที่กระทรวงการคลัง ซึ่งเก็บไว้เฉยๆ นั้น สมควรขอเอามาใช้จ่ายในการลงทุนของประเทศชาติได้ประมาณ 35 ล้านบาท ส่วนหนึ่งก็เอามาสร้างทาง อีกส่วนหนึ่งก็เอามาสร้างคลองคอคอดกระ แต่กระทรวงการคลังหวงเงินนั้น ข้าพเจ้าเห็นจะต้องอาสาไปเจรจาขอลดดอกเบี้ยเงินกู้ เพื่อรัฐบาลจะได้อนุญาตให้ใช้เงินคงคลังและเงินสำรองใช้หนี้ได้สะดวก

หลวงเดชาฯ ได้ถามถึงปัญหาระหว่างประเทศ ข้าพเจ้าได้ตอบตามที่ได้เรียนเจ้าคุณพหลฯ ดังกล่าวแล้ว

ข้อสังเกต ตามที่วิทยุกระจายเสียงแจ้งว่า รัฐบาลไทยปัจจุบัน (พ.ศ.2501) คิดจะขุดคลองนี้จากบริเวณใต้บางสะพาน

ไปยังปากน้ำจันทน์ ทำให้ข้าพเจ้าลงเห็นว่า เหตุใดจึงจะขุดคลองยาวประมาณ 100 กิโลเมตร ซึ่งเกินกว่าแนวที่นายช่างได้กะกรุยเมื่อครั้งรัชกาลที่ 5 กว่าหนึ่งเท่า แต่ได้ทราบว่ารัฐบาลหวังจะได้ทองคำและแร่อื่นๆ จากการขุดคลองนี้ จึงทำให้ข้าพเจ้าระลึกว่าการขุดคลองกับการทำเหมืองแร่ต่างกัน แม้ข้าพเจ้าจะเห็นด้วยตาเปล่าว่างานทั้งสองอย่างมีการขุดดินด้วยกัน การสร้างคลองนั้นต้องการให้คลองตรงและสั้นที่สุด ส่วนการทำเหมืองแร่มีการขุดดินในที่จำกัดและคดเคี้ยวไปตามตามสายแร่ และบางที่สายแร่ก็อยู่ตื้น บางที่ก็อยู่ลึกไม่สม่ำเสมอ เครื่องขุดดินสำหรับเหมืองแร่ก็มีลักษณะต่างกับเครื่องขุดสำหรับคลอง ยิ่งเป็นเครื่องขุดดินทำเหมืองทองคำแล้วก็มีลักษณะพิเศษออกไปอีก เพราะแร่ทองคำที่มีอยู่ในดินในทรายนั้นเป็นชั้นเล็กๆ มาก นานๆ จึงจะพบเป็นเม็ดเท่าเม็ดถั่วเขียว ซึ่งถือว่าเป็นมหัศจรรย์ไม่ใช่เป็นลิ้มหรือแท่ง นอกจากนั้นเครื่องมือสำหรับเหมืองทองคำต้องมีเครื่องกลไกที่สามารถระวังเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับการขุดที่อาจมีบางคนไม่ซื่อแล้วชักยอกเอาไป คนหนึ่ง ๆ เพียงวันละไม่ถึงกรัมก็จะทำให้นายเหมืองหรือรัฐบาลขาดทุน ข้าพเจ้าได้ระลึกต่อไปอีกว่าบริเวณอำเภอบางสะพานนี้เป็นแหล่งที่บรรพบุรุษของไทยได้ทำการขุดและร่อนเอาทองคำขึ้นมาติดต่อกันเป็นเวลาหลายศตวรรษแล้ว ในสมัยที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีนั้น ทองคำส่วนหนึ่งที่มีอยู่ในกรุงนั้นก็ได้อาจจากแหล่งที่กล่าวนี้ ดังนั้นในสมัยโบราณท่านจึงยกบริเวณนี้ขึ้นเป็นเมือง (คือที่เรียกว่าจังหวัดในปัจจุบัน) มีชื่อว่า “เมืองกำเนิดนพคุณ” ซึ่งหมายถึงจังหวัดที่เป็นแหล่งกำเนิดทองคำเนื้อดี ซึ่งเรียกกันว่าทองเนื้อเก้าหรือทองนพคุณ ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์แหล่งทองคำที่

กล่าวนี้ยังทำกันต่อมาและได้ยกบริเวณนี้ให้เป็นเมืองกำเนิดนพคุณอยู่จนกระทั่งยุบเมืองเป็นอำเภอแล้ว ต่อมาเปลี่ยนเรียกชื่อตำบล ที่ตั้งที่ว่าอำเภอเมืองกำเนิดนพคุณจึงกลายมาเป็นอำเภอบางสะพานในปลายรัชกาลที่ 5 ได้มีบริษัทต่างประเทศขอสัมปทานทำเหมืองแร่ทองคำ ณ บริเวณนั้น ตามปกติแล้วพระมหากษัตริย์พระองค์นั้นทรงหวงแหนทรัพยากรอันมีค่าของชาติ แต่ในการที่พระองค์พระราชทานสัมปทานนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าพระองค์คงทรงพิจารณาว่าทองคำที่เหลืออยู่จากการขุดค้นตั้งแต่สมัยโบราณเป็นต้นมาเหลือน้อยมาก ถ้าบริษัทต่างด้าวอยากจะลงทุนก็อาจเป็นประโยชน์แก่ราษฎรไทยที่จะได้ค่าจ้างจากการเป็นลูกจ้างบริษัท ในที่สุดบริษัทนั้นทำไปไม่สำเร็จแล้วต้องล้มละลาย ข้าพเจ้าคิดว่าเทคนิคในการทำเหมืองทองปัจจุบันอาจจะดีกว่าเมื่อครั้งบริษัทนั้นทำก็เป็นได้ ฉะนั้นจึงไม่ประสงค์คัดค้านการที่รัฐบาลจะทำเหมืองแร่ทองคำ ณ ที่นี้เอง แต่ขอให้สำนึกให้ดีว่าจะยังมีทองคำเหลืออยู่พอที่จะลงทุนทำได้กำไรหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตามการทำเหมืองแร่เป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหากจากการขุดคลอง จึงไม่สมควรที่จะเอาการขุดคลองไปขึ้นต่อการทำเหมืองแร่ที่อาจเป็นการเสี่ยง การขุดคลองอาจทำให้เห็นชั้นแร่บางชนิดได้ แต่ก็ไม่มากมายถึงกับจะโกยขึ้นได้ง่ายๆ ยิ่งเป็นแร่ทองคำแล้วไม่ใช่ของหาได้ง่ายๆ มิฉะนั้นทองคำก็จะหมดคุณค่า หรืออาจมีราคาถูกกว่าดินบุก การที่ทองคำเป็นสิ่งที่หายากนั้นเป็นเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้ทองคำมีราคาแพง

อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าเห็นสมควรในหลักการที่ดำริวิสาหกิจใดๆ จะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ได้ด้วย จึงคิดว่านอกจากแสวงหาแร่ดังกล่าว รัฐบาลอาจคิดอย่างอื่นก็เป็นได้ ในขณะที่เรา

คำริชูดคลองสมัยเจ้าคุณพหลฯ เป็นนายกรัฐมนตรี เราได้ดำริถึงสิ่ง
พลอยได้จากสภาพที่เห็นกันได้อย่างประจักษ์ ซึ่งข้าพเจ้าจะได้นำ
มาเล่าสู่กันฟังดังต่อไปนี้

การสร้างคลองนี้เราก็จะต้องมีประกาศหวงห้ามที่ดิน
บริเวณคลองประมาณ 2 แสนไร่ และโดยเฉพาะที่ดินในบริเวณนั้น
เป็นที่ดินอุดมสมบูรณ์ แต่ยังเป็นที่ยกร้างว่างเปล่ามิได้มีผู้ใดทำ
ประโยชน์ เมื่อขุดคลองขึ้นแล้วที่ดินสองฝั่งคลองต้องเจริญแน่ ดัง
นั้น ข้าพเจ้าจึงบอกหลวงเดชาฯ ว่าจะให้รัฐบาลลงทุนอีก 2 ล้าน
เพื่อจัดการปรังแต่งที่ 2 แสนไร่ นั้นให้เป็นสวน คือที่ดินบางแห่ง
เหมาะแก่สวนผลไม้ก็ทำเป็นสวนผลไม้ได้ เช่น บริเวณหลังสวนที่
ขึ้นชื่อว่าเป็นที่ดินอุดมสมบูรณ์สำหรับสวนผลไม้ นอกจากนั้นก็
ปลูกยางพาราและมะพร้าว ต้นโกโก้ และไม้ยืนต้นอื่นๆ ข้าพเจ้า
คิดว่าเมื่อพ้นกำหนดห้าปีที่สวนเหล่านั้นจะมีราคา (เมื่อก่อน
สงครามโลกครั้งที่สอง) ไม่น้อยกว่าไร่ละ 100 บาท และถ้าเป็น
สวนผลไม้ ก็มีราคามากขึ้นไปอีก ที่สวนสองแสนไร่ก็คงเป็นเงินยี่
สิบล้านบาท ซึ่งเมื่อหักค่าใช้จ่ายในการสร้างสวนแล้วรัฐบาลก็จะได้
กำไรคืนทุนที่ขุดคลอง เราเห็นกันว่าจะไม่ใช่วิธีวางป่าแบบเผาป่าที่
ทำกันโดยโค่นต้นไม้ลงแล้วใช้ไฟเผา เพราะเราเสียขายไม้ของชาติ
เราจะปรังแต่งที่ดินสองฝั่งคลองอย่างปราณีต เช่น ต้นไม้ใหญ่ต้น
ใดสามารถทำเป็นซุงเพื่อใช้ทำเขื่อนได้ก็ต้องประคองให้เป็นซุง ไม้
ใดที่เลื่อยเป็นแผ่นกระดานปลูกอาคารได้ก็ต้องเลื่อย ไม้ใดที่ทำเป็น
เสาเข็มได้ก็ต้องเอามาเป็นเสาเข็ม ส่วนไม้ที่ใช้อย่างอื่นไม่ได้ จึงเอา
มาเผาเป็นถ่าน ไม้ใช้เผาทั้งให้เป็นขี้เถ้า ในการนี้รัฐบาลก็จะมีราย
ได้เพิ่มขึ้นอีกในการวางป่า

เราได้พิจารณากันว่าที่ดินที่สร้างขึ้นใหม่นั้นจะให้
กรรมกรที่มาช่วยการขุดคลองมีสิทธิ์ซื้อก่อนผู้อื่น เพื่อให้เขาเหล่านั้น
มีที่ดินอันเป็นสวนอย่างอุดมสมบูรณ์เป็นกรรมสิทธิ์ของแต่ละคน
โดยให้ชำระเงินผ่อนเป็นงวดๆ กรรมกรเหล่านี้อาจมาจากภาคอื่น
ทั่วราชอาณาจักร และเมื่อเขาได้ช่วยขุดคลองสำเร็จแล้ว ก็จะได้มี
ที่ดินพร้อมด้วยอาคารที่สร้างด้วยราคาถูกลงอย่างผาสุก กรรมกร
แต่ละคนก็เพียงแต่จะบำรุงพืชผลที่เราลงไว้ให้ และต่อเติมตามที่
เขาเห็นสมควร เขาก็จะเก็บผลไม้ได้อย่างสบาย และนำไปส่งตลาดค้า
กับต่างประเทศซึ่งอยู่ที่ปากคลองที่ขุดใหม่นั้น ซึ่งเราจะได้ราคาดี
ขึ้นกว่าที่ต้องผ่านเมืองท่าของประเทศอื่นๆ ที่ดินส่วนที่เหลือจาก
ขายให้กับกรรมกรก็จะได้ขายให้แก่คนไทย ซึ่งเป็นคนยากจน หรือ
คนที่ไม่มีหลักทรัพย์ของตนเองตามที่กรรมการขายที่ดินจะได้
ตรวจสอบพิจารณาให้ถี่ถ้วน เพื่อป้องกันมิให้คนมั่งมีเอาเงินไปซื้อ
ที่ดินกรรมกรหรือคนยากจนดังกล่าวแล้ว เราก็จะต้องมีข้อกำหนด
ว่าที่ดินซึ่งกรรมกรและคนยากจนซื้อไปนั้นจะซื้อขายหรือโอนด้วย
วิธีอื่นๆ ไม่ได้ นอกจากโอนทางมรดกเท่านั้น

ข้าพเจ้าได้เสนอเรื่องที่ปรึกษากับหลวงเดชาฯ ต่อเจ้า
คุณพหลฯ แล้วเดินทางไปเจรจาขอลดดอกเบี้ยเงินกู้ สำเร็จแล้ว
กลับมาประเทศไทย ได้รับมอบหมายให้เป็นรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศและได้แก้ไขสนธิสัญญาที่ไม่เสมอภาค
ซึ่งเป็นอุปสรรคของอธิปไตยและเอกราชแห่งชาติไทย แล้วย้ายไป
รับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ต่อมาก็มีเหตุการณ์
ต่างๆ จนกระทั่งสัญญาสมบูรณ์แบบตามที่ราษฎรไทยรู้อยู่แล้ว

4. บัดนี้ สัญญาไม่เสมอภาคและสัญญาสมบูรณ์แบบ

ก็หมดไปแล้วตามนิตินัย ประเทศไทยมีความเป็นเอกราช สิ่ง
ข้าพเจ้าเป็นห่วงอีกคือเอกราชตามพฤตินัย เพราะปัญหาที่จะต้อง
คิดให้รอบคอบ มิใช่อยู่แต่เพียงว่าเราเห็นเป็นเอกราชตามนิตินัย
แล้วก็จะทำตามผลการ

ข้าพเจ้าสนับสนุนรัฐบาลให้ชุดคลองคอคอดกระ
สำเร็จไปตามอุดมการณ์ที่ข้าพเจ้าพรรณามาแต่ต้น ก็เพราะมีความ
หวังว่า รัฐบาลจะรักษาและป้องกันเอกราชของชาติตามพฤตินัยได้
และใช้ทุนของชาติไทยเราเองดังที่ข้าพเจ้าจะกล่าวต่อไป

ประการที่ 1 การรักษาและป้องกันเอกราชทางพฤตินัย
ข้าพเจ้าคิดว่า นักการเมืองปัจจุบันนี้จำนวนมากเคยเป็นผู้อยู่ได้
บังคับบัญชาเจ้าคุณพหลฯ มาโดยตรง คงจะระลึกถึงเจ้าคุณพหลฯ
บ้างว่าในระหว่างที่ท่านดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอยู่นั้นราษฎร
ได้รับความร่มเย็นเป็นสุข เอกราชและอธิปไตยของชาติเท่าที่มีอยู่
ขณะนั้นมิได้เสื่อมลงไปแต่ได้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะท่านเจ้า
คุณได้นำราษฎรรักษาคุณภาพแห่งอำนาจอไวเป็นอย่างดี การงาน
ของประเทศชาติสมดุลไปทุกส่วน

ภายหลังสงครามครั้งที่แล้วหลายรัฐบาลไทยที่มีอยู่
ก่อนรัฐประหาร พ.ศ.2490 ก็ได้นำหลักนโยบายอันสุขุมกัมภีรภาพ
ของเจ้าคุณพหลฯ มาใช้ เพื่อรักษาความเป็นเอกราชตามนิตินัย
และตามพฤตินัยของชาติ โดยรักษาคุณภาพแห่งอำนาจอของมหา
ประเทศไว้ได้ แม้รัฐบาลเหล่านั้นจะมีข้อบกพร่องบางอย่าง แต่ก็
ไม่บกพร่องในเรื่องความเป็นเอกราชของชาติ ซึ่งสำคัญกว่าบุคคล
และสิ่งใด ๆ ทั้งสิ้น

ราษฎรมากมายในปัจจุบันนี้ได้เรียกร้อง โดยใช้ภาษา

อย่างสามัญชนว่า “ความเป็นกลาง” ซึ่งทำให้บางท่านวินิจฉัยตามรูปการณ์ภายนอกของศัพท์เทคนิคแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ และบางท่านก็คัดค้านการมต่าง ๆ แต่ข้าพเจ้าคิดว่า การพิจารณาคำเรียกร้องของราษฎรสามัญทั่วไปนั้นจะต้องพิจารณาเจตนารมณ์ของราษฎร เพราะถ้าจะพิจารณาเพียงกันตามศัพท์เทคนิคแล้ว ข้าพเจ้าเองและเชื่อว่าอีกหลายท่านถ้าใช้เวลาว่างสำรวจศัพท์ที่เราใช้แล้วก็จะพบว่าเราท่านใช้ศัพท์ผิดเพี้ยนไปได้ จึงควรให้อภัยแก่ราษฎรสามัญโดยอย่าเข้มงวดในการใช้ศัพท์เทคนิคนัก

ข้าพเจ้าคิดว่า “ความเป็นกลาง” ที่ราษฎรสามัญเรียกร้องนั้น หมายถึงดุลยภาพแห่งอำนาจ ซึ่งเป็นนโยบายที่เจ้าคุณพหลฯ นำราษฎรมาสมัยหนึ่งในการรักษาอธิปไตยและเอกราชของชาติไว้ได้อย่างมั่นคงและทวียิ่งขึ้น เพราะท่านไม่เอาชาติไปเป็นเดิมพัน ถ่วงน้ำหนักข้างหนึ่งข้างใด สิ่งที่ท่านเอาเป็นเดิมพัน คือการรักชาติด้วยกาย วาจา ใจ ท่านเทอดทูนชาติไทยเหนือบุคคลใดๆ ข้าพเจ้าจึงหวังว่าท่านที่เคยอยู่ใต้บังคับบัญชาโดยตรงของเจ้าคุณพหลฯ คงสามารถเจริญรอยตามได้ นโยบายของเจ้าคุณพหลฯ ดังว่านี้เท่านั้นเป็นเกราะที่แข็งแกร่งในการป้องกันอิทธิพลของต่างชาติที่จะแทรกเข้ามาในปัญหาการขาดคลองกระ และปัญหาอธิปไตยกับเอกราชของชาติไทย ข้าพเจ้าหวังว่าความหวังของข้าพเจ้าคงไม่พลาด

ประการที่ 2 ปัญหาทุน ข้าพเจ้าเห็นว่าการสร้างคลองที่คอคอดกระนี้เป็นการลงทุนที่ดีอย่างหนึ่งสำหรับชาติไทยโดยชาติไทยเอง ฉะนั้นเป็นการสมควรที่รัฐบาลจะนำเอาทุนนอนที่มีอยู่โดยยังมีได้ใช้เป็นประโยชน์อย่างใด และไม่กระทบกระเทือนถึง

เสถียรภาพของเงินตราการลงทุนได้

ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ถ้ารัฐบาลจะคิดกู้เงินของชาติอื่นมาลงทุนในการนี้ เพราะจะทำให้เกิดการระส่ำระสายทางพหุติณัยหลายอย่าง ผลที่เราหวังจะได้ความเป็นเอกราชสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในทางเศรษฐกิจก็จะกลับกลายเป็นเสียเอกราชทางพหุติณัยอย่างอื่น ๆ

ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ถ้ารัฐบาลจะเพิ่มภาษีอากรหรือลดเงินเดือนของข้าราชการเพื่อการนี้ และข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยที่จะเอาทุนนอนของชาติมาใช้แก้ปัญหาลเฉพาะหน้าในเรื่องที่ไม่ใช่การลงทุน เช่นการขูดคอกอดกระนี้

ข้าพเจ้าเห็นว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ และบางรัฐบาลต่อๆ มาจนถึงมีการรัฐประหาร พ.ศ.2490 นั้น ได้สะสมทุนบางประเภทไว้ให้ชนรุ่นหลัง ซึ่งยังคงมีเหลืออยู่บ้างพอที่รัฐบาลนี้อาจนำเอามาลงทุนในการสร้างคลองกระได้ และยังมีชุมทรัพย์อีกบางประเภทที่ข้าพเจ้าจะบอกให้ท่านไปสำรวจเอามาใช้ในการนี้ ทุนและชุมทรัพย์เหล่านี้เป็นทองคำแท่งที่ชาติไทยมีอยู่แล้วไม่ต้องไปขูดคั่นจากดินให้เสียเวลา ทองคำแท่งเหล่านี้บางประเภทก็เป็นทุนสำรองเงินตรา บางประเภทก็ไม่ใช้ทุนสำรองเงินตรา แม้ทองคำที่รัฐบาลเอาขึ้นบัญชีเป็นสำรองเงินตรานั้น ก็ยังมีบางประเภทที่การได้มา การเสียไป การมีอยู่ มิได้ทำให้เงินตราปัจจุบันนี้ดีขึ้นหรือเลวลง เช่น ทองคำประเภทที่เราได้คืนจากพันธมิตรซึ่งยึดครองญี่ปุ่น และบัดนี้เราได้ฝากไว้ที่ ส.ร.อ. นั้น เมื่อคราวญี่ปุ่นได้เอาทองคำส่วนหนึ่งแห่งธนาคารชาติของเขากันไว้ว่าเป็นของไทย เนื่องจากที่เขาขอเบิกเป็นเงินบาทในระหว่างสงคราม ทองคำประเภทนั้นก็ได้ช่วยให้เงินบาทระหว่างสงคราม

มีค่าดีขึ้นอย่างไร เมื่อเสร็จสงครามแล้วพันธมิตรยึดทองคำ
ประเภทนั้นไว้ ก็มีได้ทำให้เงินบาทของไทยเสื่อมค่าลงไปเพราะเหตุ
นั้น คือเสื่อมค่าเพราะเหตุอื่นๆ ภายหลังเราได้ทองคำนั้นคืนมา ก็
มีได้ทำให้เงินบาทมีค่าดีขึ้นอย่างไร เพราะค่าของเงินบาท
เสื่อมโทรมลงโดยเหตุอื่นๆ

เพื่อความเข้าใจของสามัญชนผู้อ่านจดหมายนี้
ข้าพเจ้าขอชี้แจงอย่างง่าย ๆ ว่าระบบเงินตราของไทยเมื่อก่อนสงคราม
ครั้งที่แล้วนั้นเป็นระบบการแลกเปลี่ยนอย่างเสรี คือผู้ใดมีธนบัตร
เป็นจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น สมมุติว่าตั้งแต่หนึ่งหมื่น
บาทขึ้นไปก็มีสิทธิเอาธนบัตรนั้นมาขอแลกเงินตราต่างประเทศที่
เป็นทุนสำรองได้ทันทีโดยรัฐบาลปฏิเสธไม่ได้ ในสมัยนั้นรัฐบาล
สยามได้มีทุนสำรองมั่นคงนัก คือนอกจากเงินตราต่างประเทศแล้ว
ยังมีทองคำอีกด้วย คือมีหลักทรัพย์อันมีค่า 100% ซึ่งไม่หวั่นเกรง
แม้จะมีผู้เอาธนบัตรที่ออกใช้ทั้งหมดมาขอแลกทุนสำรอง แต่ใน
ระหว่างสงครามที่แล้วเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ระบบเงินตราของ
ไทยก็เหมือนกับอีกหลายประเทศในโลก คือใช้ระบบควบคุม กล่าวคือ
ผู้ถือธนบัตรไทยไม่มีสิทธิที่จะขอแลกเงินตราต่างประเทศที่เป็นทุน
สำรอง รัฐบาลยอมให้แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศได้ตามที่
รัฐบาลเห็นสมควร เพื่อไม่ต้องเอาทุนสำรองที่มีอยู่เดิมมาจ่ายเพื่อ
แลกเปลี่ยน รัฐบาลอาจทำได้โดยรักษาดุลยภาพแห่งมูลค่าที่มีผู้เอา
เงินบาทมาขอแลกเงินตราต่างประเทศที่รัฐบาลได้รับมา เช่น ได้รับ
มาจากการขายสินค้าแก่ต่างประเทศ เป็นต้น ถ้ารัฐบาลรักษาดุลย
ภาพเช่นนี้ไว้ไม่ได้ คือมีการแลกเปลี่ยนเงินบาทเป็นเงินตราต่าง
ประเทศเกินกว่ามูลค่าที่รัฐบาลได้รับแล้วก็จะต้องจำหน่ายทุน

สำรอง และในที่สุดทุนสำรองก็หมด

ตามปกติชาติไทยเราอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบทางการค้าและเศรษฐกิจกับต่างประเทศอยู่แล้ว ถ้าเราดำเนินการให้เป็นไปตามธรรมดา โดยไม่ถ่วงตาเตังแห่งอำนาจให้หนักไปข้างใดอันเป็นการทำให้ดุลยภาพทางเศรษฐกิจและการค้าเสียไปแล้ว เราก็รักษาดุลยภาพในการแลกเปลี่ยนได้โดยไม่ต้องทำอะไรให้ยุ่งยาก ดังนั้นการรักษาดุลยภาพแห่งอำนาจไว้ให้ได้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะแก้ไขความหนักใจของรัฐบาลในดุลยภาพทางการคลังและทางงบประมาณ

เนื่องจากเราเสียดุลยภาพไปมากในระหว่างสงคราม จึงเป็นเหตุให้ค่าเงินบาทตกต่ำไปต่อมาภายหลังสงครามด้วย ซึ่งปรากฏว่าเงิน 18 บาท จึงจะแลกดอลลาร์ ส.ร.อ. ได้ 1 เหรียญ แต่บางรัฐบาลที่มีอยู่ก่อนรัฐประหาร (พ.ศ.2490) ได้ใช้วิธีรักษาดุลยภาพแห่งอำนาจและเศรษฐกิจ จึงทำให้ค่าเงินบาทสูงขึ้น คือเงิน 10 บาท แลกได้ 1 ดอลลาร์ ส.ร.อ. แต่บัดนี้ ราษฎรไทยต้องจ่ายถึง 21-22 กว่าบาท จึงจะแลกได้หนึ่งดอลลาร์ ส.ร.อ.

โดยมีความหวังว่ารัฐบาลจะรักษาดุลยภาพต่างๆ ดังที่กล่าวแล้วไว้ได้ ข้าพเจ้าจึงได้เสนอต่อราษฎรและรัฐบาลในการที่จะเอาทองคำบางประเภทที่ชาติไทยมีอยู่มาลงทุนอุดคลองกระดังกล่าวในข้างบนนี้

เพื่อความเข้าใจของสามัญชนว่า ชาติไทยมีทองคำอยู่ในเวลานี้อย่างไรบ้างนั้น ข้าพเจ้าจึงลองนึกเค้าๆ จะขอเล่าสู่กันฟัง ถ้าความจำของข้าพเจ้าเลื่อนไปบ้างก็ขอท่านผู้อ่านโปรดอภัยให้ด้วย

ก. ในสมัยก่อนที่ข้าพเจ้าเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

การคลังนั้น ทุนสำรองเงินตราของไทยเอาฝากไว้เป็นเงินปอนด์สเตอร์ลิงคี่ในอังกฤษแทบทั้งสิ้น เมื่อข้าพเจ้าได้รับตำแหน่งที่กระทรวงการคลัง ได้พิจารณาเห็นว่าวิธีดังกล่าวนั้นเป็นการทำให้เงินตราและเศรษฐกิจของไทยต้องตกอยู่ภายใต้เงินอังกฤษอย่างสิ้นเชิง ยิ่งกว่านั้นธนาคารตัวแทนรัฐบาลไทยในอังกฤษเอาเงินปอนด์ที่เป็นทุนสำรองเงินตราส่วนหนึ่งซื้อเป็นทองคำประมาณ 15 ล้านกรัม แล้วนำมาเก็บไว้ที่ห้องนิรภัยของกระทรวงการคลัง ณ กรุงเทพฯ ต่อมาเงินปอนด์เสื่อมราคาลง โดยอังกฤษได้ลดค่าของเงินปอนด์ที่แลกเปลี่ยนกับเงินดอลลาร์ ส.ร.อ. ประมาณปอนด์ละ 30 เซ็นต์อเมริกัน จึงทำให้ทองคำที่ข้าพเจ้านำมาเก็บไว้ ณ กรุงเทพฯ นั้นมีราคาสูงขึ้นในส่วนที่เกี่ยวกับเงินปอนด์ อันทำให้ชาติไทยได้มีกำไรจำนวนมากและทำให้ค่าแห่งทุนสำรองเงินตราไทยสูงขึ้น นอกจากนี้ก่อนที่อังกฤษจะลดค่าเงินปอนด์ ข้าพเจ้าได้สดับรับฟังถึงฐานะของเงินอังกฤษ เห็นว่าอังกฤษจะต้องลดค่าในเร็ววัน จึงได้สั่งโอนเงินปอนด์อีกส่วนหนึ่งไปเป็นเหรียญอเมริกันเป็นการด่วน โทรเลขของข้าพเจ้าไปถึงลอนดอนประมาณ 6 ชั่วโมงก่อนอังกฤษจะประกาศลดราคาเงิน จึงสามารถโอนเงินปอนด์บางส่วนไปเป็นเงินดอลลาร์อเมริกัน ซึ่งชาติไทยได้มีกำไรส่วนหนึ่ง

เมื่อรัฐบาลสมัยก่อนโน้นประกาศสงครามกับอังกฤษ อังกฤษจึงได้ยึดเงินของไทยที่ฝากไว้ในอังกฤษ แต่ทองคำที่เราเอามาเก็บไว้ในกรุงเทพฯ ก็ได้รอดพ้นจากการยึดของอังกฤษ และข้าพเจ้าคิดว่ายังอยู่เรียบร้อยที่ห้องนิรภัยของชาติไทยจนถึงทุกวันนี้ ทองคำประเภทนี้ก็ยังไม่ควรที่รัฐบาลจะแตะต้อง ก็ควรรักษาไว้เพื่อความจำเป็นอันสำคัญอย่างยิ่งยวดในกาลภายหน้า

ข. เมื่อ พ.ศ.2481 เนื้อเงินมีราคาต่ำลงเรื่อย ๆ รัฐบาลไทยขณะนั้นมีเงินเหรียญบาทอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเมื่อคิดเป็นเนื้อเงินก็มีราคาประมาณบาทละ 40 สตางค์ ราษฎรก็ไม่นิยมเหรียญบาท เหรียญบาทจึงค้างอยู่ที่กระทรวงการคลังประมาณ 40 กว่าล้านเหรียญ ข้าพเจ้าจึงได้สั่งเอาเหรียญเหล่านั้นไปขาย แล้วซื้อเป็นทองคำได้ประมาณ 9 ล้านกรัมเศษ เอาฝากไว้ที่ ส.ร.อ. ทองคำงวดนี้รัฐบาลก็ยังไม่ควรแตะต้องเช่นเดียวกับที่กล่าวในข้อ ก.

ค. เมื่อก่อนญี่ปุ่นโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์นั้นญี่ปุ่นได้ถูกอังกฤษ อเมริกัน กักเงินตราต่างประเทศของญี่ปุ่นที่อยู่ในประเทศเหล่านั้น ญี่ปุ่นไม่มีเงินตราต่างประเทศที่จะมาแลกเปลี่ยนเงินบาทเพื่อซื้อข้าวสาร ญี่ปุ่นจึงได้มาเจรจากับรัฐบาลไทยในขณะนั้นเพื่อขอเอาเงินเยนมาแลกเปลี่ยนเงินบาท ข้าพเจ้าเห็นว่าเงินเยนไม่มั่นคงจึงเกรงญี่ปุ่นว่าถ้าญี่ปุ่นจะเอาเงินบาทก็ให้เอาทองคำมาแลกเปลี่ยน ญี่ปุ่นไม่พอใจ แต่ในที่สุดญี่ปุ่นก็ยอมตกลงว่าทองคำส่วนหนึ่งให้ขนมากรุงเทพฯ อีกส่วนหนึ่งให้ฝากไว้ในธนาคารที่ญี่ปุ่น แต่ยังไม่ทันที่จะได้ขนทองคำดังกล่าวนั้นมา ก็พอดีเกิดสงคราม การขนทองคำก็คงชะงักไปและคงฝากไว้ที่ญี่ปุ่น ข้าพเจ้าประมาณคร่าว ๆ เห็นจะราว ๆ 3 ล้านกรัม ทองคำยอมนี้อามาลงทุนขาดคลองได้โดยไม่กระทบกระเทือนถึงเสถียรภาพของเงินตรา

ง. ในระหว่างสงคราม ญี่ปุ่นได้บังคับให้รัฐบาลไทยจ่ายเงินบาทแลกกับเงินเยนที่เรียกว่าบัญชีเงินเยนพิเศษจำนวนมากมาย อันเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้เงินบาทต้องเสื่อมค่าลงอย่างมากมายและเรื้อรังมาตลอดจนถึงทุกวันนี้ ในระหว่างที่ข้าพเจ้าเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ รัฐบาลในสมัยหลังเคยมาหารือถึง

การที่ญี่ปุ่นขอเงินอีก ข้าพเจ้าก็แนะนำไปว่าให้เถียงเอาทองคำมาแลก ญี่ปุ่นก็ยอมให้ทองคำบางส่วนและเอาขึ้นบัญชีเงินพิเศษบางส่วน ข้าพเจ้าหนักใจว่าถ้าเสร็จสงครามแล้วทองคำประเภทนี้ของไทยที่ฝากไว้ในญี่ปุ่นก็คงสูญ เพราะญี่ปุ่นต้องเป็นฝ่ายแพ้แน่นอนและสัมพันธมิตรก็คงจะยึดทองคำนี้ โดยอาจอ้างตามมติเห็นว่าสืบเนื่องจากรัฐบาลไทยครั้งก่อนโน้นร่วมรบกับญี่ปุ่น ข้าพเจ้าคิดดูเห็นว่าทางออกที่จะพออ้างกับสัมพันธมิตรได้ ก็คงมีบันทึกไว้ว่าเงินที่จ่ายให้ญี่ปุ่นในตอนที่รัฐบาลมาหารือกับข้าพเจ้านั้น เราจ่ายให้ไปเพราะญี่ปุ่นเอาไปซื้อข้าวให้ราษฎรหลายและอินโดนีเซียประกอบด้วยความจริงก็ปรากฏจากหนังสือของญี่ปุ่นที่แจ้งมาว่าจะเอาไปซื้อข้าวสารให้ราษฎรเหล่านั้น พร้อมกันนั้น ข้าพเจ้าได้โทรเลขกลับไปบอกยังกองบัญชาการของสัมพันธมิตรที่แคนดี ถึงการที่ฝ่ายไทยต้องจ่ายเงินให้ญี่ปุ่นซื้อข้าวสารเพื่อราษฎรของสัมพันธมิตรเอง เมื่อเสร็จสงครามแล้วสัมพันธมิตรผู้ยึดครองประเทศญี่ปุ่นก็ได้ยึดทองคำที่เราฝากไว้ในญี่ปุ่นรวมทั้งทองคำรายนี้ด้วย ต่อมาได้มีอเมริกันคนหนึ่งที่เคยทำงานอยู่ในกองทัพสัมพันธมิตรที่โตเกียวได้เสนอต่อเอกอัครราชทูตไทยที่กรุงวอชิงตันว่า สามารถที่จะหาทางเจรจาให้รัฐบาลไทยได้ทองคำที่ฝากไว้ในญี่ปุ่น โดยเขาขอคำแนะนำบ้าง ข้าพเจ้าทราบที่รัฐบาลไทยที่มีอยู่ก่อนรัฐประหารได้พิจารณาเห็นว่า ทองคำประเภทนี้ต่างกับประเภทที่กล่าวในข้อ ค. เพราะได้ไว้ในระหว่างสงคราม ถ้าชาติไทยได้ทองคำจำนวนนั้นมาโดยเสียค่านายหน้าเพียงเล็กน้อยก็สมควร นายหน้าคนนี้ได้เดินทางมาพบรัฐบาลที่กรุงเทพฯ แล้วขอโอกาสมาพบข้าพเจ้า เพื่อขอความเห็นว่าจะเหตุผลที่จะอ้างประกอบนั้นมียะไรบ้าง นอกจากเหตุ

ผลส่วนที่เขาคิดไว้ ข้าพเจ้าจึงได้ชี้แจงถึงเหตุผลว่า ทองคำของเรา นั้นไม่ใช่แลกกับเงินที่ช่วยญี่ปุ่นในการรบ แต่เป็นเรื่องที่ญี่ปุ่นเอาเงินไปซื้อข้าวสารให้ราษฎรในมลายูและอินโดนีเซีย นายหน้าผู้นั้นพอใจมากที่ได้ข้ออ้างซึ่งข้าพเจ้าได้แนะนำให้เขาติดต่อกับรัฐบาลเพื่อขอหลักฐานที่กระทรวงการคลัง ต่อมาอีกไม่กี่วันก็เกิดรัฐประหาร ข้าพเจ้าไม่รู้แน่ชัดว่ารัฐบาลต่อมาได้ตกลงกับนายหน้าคนนั้นอย่างไรบ้าง ชาติไทยจึงได้ทองคำประเภทนี้ขึ้นมาแล้ว นำไปฝากไว้ยัง ส.ร.อ. (ข้าพเจ้าคิดว่านายหน้าคนนี้นคงเอาเหตุที่เราอ้างเอาเงินบาทให้แก่ญี่ปุ่นเพื่อซื้อข้าวสารให้แก่ราษฎรสัมพันธมิตร เป็นเหตุสำคัญในการเจรจา)

ข้าพเจ้ากะว่าทองคำประเภทนี้มีประมาณ 30 ล้านกรัมเศษ ถ้าขายยังตลาดเสรีที่มีราคาสูงกว่าราคาทางการของ ส.ร.อ. แล้ว เราจะได้เงินตราต่างประเทศ 30 ล้านเหรียญอเมริกา อันจะเป็นทุนสำหรับขุดคลองกระได้

จ. ยังมีทองคำแท่งและเงินอยู่ที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งไม่เกี่ยวกับเงินสำรองเงินตราเลย ข้าพเจ้าได้สอบสวนแล้วได้ความว่า ทองคำแท่งและเงินแท่งเหล่านี้เป็นของเจ้าประเทศราชแห่งเมืองต่างๆ ในภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ และรายต่างๆ ในบริเวณเจ็ดหัวเมืองภาคใต้ ที่ได้นำมาในนามของราษฎรแห่งหัวเมืองเหล่านั้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อเป็นราชบรรณาการแด่พระมหากษัตริย์ไทยตามระบบศักดินา ข้าพเจ้าจำไม่ได้ว่าเงินและทองเหล่านี้จะมีน้ำหนักสักเท่าใด เงินทองเหล่านี้เดิมเก็บไว้ ณ ห้องนิรภัยเก่าของกระทรวงการคลังมาหลายสมัยแล้ว เจ้าคุณพระประยูรวงศ์ (เจ้าคุณจอมมารดาแพ) ได้กรุณาเล่าให้ฟังว่า

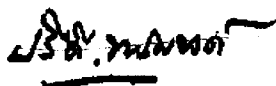
ในสมัยที่ท่านเป็นสนมเอกแต่ผู้เดียวของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ท่านได้เห็นทองแท่ง และเงินแท่งชนิดนี้มาก ท่านเล่าว่าเวลานั้นท่านเป็นเด็กไม่รู้จะเอาทองคำแท่งไปทำอะไร ท่านจึงเอาทองคำบางแท่งมาใช้เป็นที่ทับชายมุ้งเพื่อกันไม่ให้มุ้งปลิว ทั้งนี้แสดงว่าทองคำและเงินแท่งชนิดนี้มีอยู่มาก ข้าพเจ้าคิดว่า ราษฎรในภาคพายัพและภาคอีสานคงจะมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้ทราบข่าวว่าทองคำแท่งและเงินแท่งซึ่งเจ้าประเทศราชในสมัยก่อนได้นำมาทูลเกล้าฯ ถวายเป็นราชบรรณาการในนามของพี่น้องเหล่านี้ยังคงมีเหลืออยู่ที่ยังมีได้เอาไปทำประโยชน์อย่างอื่น ถ้าหากรัฐบาลจะได้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เพื่อนำเอาทองคำแท่งและเงินเหล่านี้เปลี่ยนสภาพให้เป็นทุนส่วนหนึ่งของคลองที่จะขุดใหม่ ก็จะได้เป็นคุณประโยชน์แก่ชาติไทยเป็นส่วนรวม และจะนำมาซึ่งความปลื้มปิติของราษฎรในภาคต่างๆ ที่ได้มีส่วนในการนี้ด้วย

ฉะนั้น ถ้าหากทองคำแท่งตามที่กล่าวข้างต้นยังไม่พอเป็นทุนในการขุดคลอง (แต่ข้าพเจ้าคิดว่าพอ) ข้าพเจ้าเห็นว่าการขุดคลองนั้นมิใช่ว่าเราจะต้องจ่ายค่าก่อสร้างทันทีทั้งหมด คือจะจ่ายเป็นงวดๆ ไปตามโครงการ ในระหว่างนั้นรัฐบาลก็มีเวลาหาทางประหยัทรายจ่ายแผ่นดินที่ไม่จำเป็นเอามาใช้ในการนี้ โดยไม่ต้องเพิ่มภาษีอากรหรือลดเงินเดือนข้าราชการ ข้าพเจ้าเห็นว่า รัฐบาลสามารถทำได้ เพราะหวังว่าคงจะมีหลายท่านที่จะเจริญรอยตามเจ้าคุณพหลฯ ในการเทอดทูลชาติเหนือบุคคลโดย กาย วาจาใจ

5. ข้าพเจ้าหวังว่า ในการที่เอาทองคำส่วนที่ไม่

กระทบกระเทือนถึงเสถียรภาพของเงินตรามาเป็นทุนในการขุด
คลองกระนี้ นอกจากชาติไทยจะได้รับประโยชน์โดยตรงดังกล่าว
มาแล้วข้างต้น ก็ยังจะมีประโยชน์ทางอ้อมอีกมากมาย รวมทั้งจะ
เป็นการทำให้มีเงินหมุนเวียนมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การค้าและการ
เศรษฐกิจที่ฝืดอยู่ในขณะนี้ได้กระเตื้องขึ้นอีก การนี้จะเป็นประ
โยชน์แก่คนไทยทุกวรรณะ เจ้าสมบัติ หรือผู้มีทุนน้อย หรือวรรณะ
ไร้อสมบัติ แม้ชาวยุโรป ชาวอเมริกัน ชาวเอเชียทุกชาติทุกภาษา
ที่มาทำการค้าและวิสาหกิจ ฟังโพธิสมภาคของชาติไทยอยู่ในเวลานี้
ก็จะพลอยได้รับประโยชน์จากการลงทุนของชาติไทยในการสร้าง
คลองกระโดยทุนของชาติไทยเองดังกล่าวแล้วนั้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีดี พนมยงค์)

* หมายเหตุของ นายสุพจน์ ด้านตระกูล

1) ชื่อ “คอคอดกระ” คือแผ่นดินไทยส่วนที่แคบที่สุด (ประมาณ 50 ก.ม.) ระหว่างอ่าวไทยกับมหาสมุทรอินเดีย ตั้งอยู่ที่อำเภอกระบุรี จังหวัดชุมพร

2) สัญญาสมบูรณแบบ คือสัญญาที่รัฐบาล ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ทำไว้กับอังกฤษภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ข้อ 7 ในจำนวน 24 ข้อ ของสัญญาฉบับนี้ ได้ระบุไว้ว่า “รัฐบาลไทยรับว่า จะไม่คัดคลองข้ามอาณาเขตไทยเชื่อมมหาสมุทรอินเดียกับอ่าวไทย โดยรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรมิได้เห็นพ้องด้วยก่อน”

3) ในปี พ.ศ.2490 รัฐบาล พล.ร.ต.ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์โดยนายดิเรก ชัยนาม เอกอัครราชทูตไทยประจำราชสำนักเคนต์เจม กรุงลอนดอน ได้เปิดเจรจาขอยกเลิกสัญญาสมบูรณแบบกับอังกฤษ จนถึงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2490 นายดิเรก ชัยนาม ได้โทรเลขแจ้งให้รัฐบาลไทยทราบ ว่า “มีหวังที่อังกฤษจะยกเลิกสัญญาสมบูรณแบบ จะโทรเลขแจ้งมาให้ทราบแน่นอนในวันที่ 11 พฤศจิกายน” แต่พอถึงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2490 ก็เกิดรัฐประหารโค่นล้มรัฐบาล พล.ร.ต.ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ เสียก่อน การเจรจายกเลิกสัญญาสมบูรณแบบจึงต้องยุติลง และทำให้การยกเลิกสัญญาสมบูรณแบบล่าช้าออกไปจนถึงปี พ.ศ. 2497 (ในสมัยรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม)

4) จึงเป็นอันว่าบัดนี้ไทยมีอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นน้ำ และแผ่นดินอย่างสมบูรณ์ การจะขุดคลองคอคอดกระจึงอยู่ในอำนาจของรัฐบาลไทยและประชาชนไทย และระหว่างการขุดคลองคอคอดกระกับโครงการเซาท์เทิร์นซีบอร์ดของรัฐบาลในขณะนี้อย่างไหนจะมีประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนมากกว่ากัน ก็ขอฝากให้ท่านผู้รู้ช่วยกันพิจารณาด้วย

พิมพ์ที่

บริษัท ศรีเอทีพี พับลิชชิ่ง จำกัด

410/9-10 ถ.ลาดพร้าว (ระหว่าง ซอย 20-22)

แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม.10900

โทร. 511-4014, 513-7765 โทรสาร. 511-4014

นายณัฐพัฒน์ บำรุงฤทธิ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองของเราในเวลานี้ เป็นวิกฤติการณ์ที่ไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ ภายใต้ระบบเศรษฐกิจทุนนิยมและระบอบการเมืองประชาธิปไตยโดยนายทุนหรือชนาธิปไตย (ที่ถืออำนาจเงินเป็นใหญ่ ถือเสรีภาพและความเสมอภาคตามกฎหมายเป็นแกนหลัก จึงเปิดโอกาสให้คนมีเงินใช้เสรีภาพอย่างเสรี บ้านเมืองของเราที่ประสบวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจอยู่ในเวลานี้มาจากหลายสาเหตุก็จริง แต่สาเหตุหนึ่งก็เนื่องมาจากการใช้เสรีภาพอย่างเสรีของพวก POTATO “มะพร้าว ตีนคก ขาก ตีนมี (เงิน) ขี้เข้าได้ดี คางคกขี้ฉ้อ รวมทั้งพวกผู้คิตินแดงตะแคงดินเดิน” ดังที่ประจักษ์ตัวเองกันอยู่ที่ตลาดนัดคนเคยรวบ .ซอยทองหล่อ ขณะนี้) และครั้งนี้ไม่ใช่เป็นครั้งแรกที่เราต้องประสบกับวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และก็เช่นเดียวกันไม่ใช่ประเทศเราเป็นประเทศแรก que ประสบกับวิกฤติการณ์เช่นนี้